

312249

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 25-వ తేది గురువారము } సంచిక ౨౦
Vol. 17 } శ్రీ శుక్లనామ సంవత్సర చైత్రమాస బహుళ ద్వితీయ } No 20

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యతా
పత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
బాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారలుదోను.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకులు భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు
తేక
109, ఫ్రేరిరోడ్డు, ఫోర్ట్, బొంబాయి.

నెహ్రూనివేదిక ఆంధ్రానువాదము ఇప్పుడే వెలువడినది

ఇట్టి యుక్తమ రాజకీయ గ్రంథ మిదివరలో వెలువడియుండలేదు. రాజ్యాంగవిధాన
మను తెలిసికొనకోరు ప్రతి ఆంధ్రుడను చదివితీరవలెను.

శైలి సులభము

కొలది ప్రతులుమాత్రమే మిగిలియున్నవి.
వలయువారు వెల 1-0-0 మాత్రమే తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము
మేనేజరు, ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212, మద్రాసు, అని వ్రాయవలెను.

భిషగ్గర్తన పాశ్యపు వెంకటాచల పండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపథములు లోకామయహర కస్తూరి మాత్రలు

ఈమాత్రలలో ఆశ్లేషకరవస్తువు లెవ్వియు చేరలేదు. ఈమాత్రలు 1-2 ను తాంబూలముతోగాని
విడిగాగాని ప్రతిదినము ఉపయోగించితివేని ఎటువంటి కఠినతరాహిత్యమునైన జీర్ణీకరించి, గాలి నీళ్లస్వభా
వము మారుటవలన చెడుపుకానిలాగున దేహమును కాపాడును. పిల్లలు మొదలు ముసలివారి వరకు ఆందరి మం
దము, మలబద్ధము, పడిసెము, దగ్గు, గూరలు, శీతలముచే కాళ్లలాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, పక్కల
యందు నొప్పి, ఆహారజీర్ణకాలమందు తలనొప్పి, చలిజ్వరము, జ్వరము, ప్లేగు ఇన్ ఫ్లుయెంజా ఇంకను అనేక
వ్యాధులను గుఱపరచును. స్త్రీలు ప్రసవించిననాడు స్నానమునాడు (కస్తూరికి ప్రతిగా) ఈమాత్రలు 4-5 ను
2-3 తమలపాకులలో నమలి మ్రింగవలెను. సాంక్రామికరోగులతో నుండవలసినవారు, దినము 1-2 మాత్రలను
నేవించిన ఆరోగ్యవృధాంగు లగుదురు. ఈమాత్రలసీసాతోగల అనుపానపత్రమును చూడుడు. 300 మాత్రలు
గల సీసా 1-కి 4 అణాలవంతున ప్రతిపాపులోపలను దొరకును. పోస్టుమాలకముగా 6 సీసాలు రు 1-8-0.
12 సీసాలు రు 2-18-0. 25 సీసాలు రు 5-8-0.

సారస్వతానవం:— మొదడుకు బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మొదడు దుర్బ
లమువలన గలిగియుండు సమస్తవ్యాధులను పరిహరించి నరములకు మంచిత్రాను.
రక్తవృద్ధిని కలుగజేయును. సంగీతపాటల కంఠస్వరమునకు వృద్ధుడుధురత్వము నిచ్చును. పాడను పాడను వుత్సాహము నింపుడి.
బలహీనలైన స్త్రీలకు నెత్తినడుగు (నెత్తి నోరు చాలా మెత్తగా వుండుటవలన) మాట్లాడను నడువను కానిపిల్లలకు సంజీవివంటిది.
6 బెస్సుల సీసా 1-కి రు 1-0-0. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

110

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

భగవద్గీతనుగరించిన 5 ప్రశ్నలకు జవాబు వ్రాయటకు
రూ 1-0-0. ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 అవును. ప్రశ్న వ్రాయు
కాలమున తెలుపవలసిన సర్వకార్యములనుబట్టి జవాబు
పొందుట "జయవీరరణి" తాయడ 1 కి రూ 2-0-0 ని. పి.
ఖర్చును. 0-4-0. 102
వి. కె. శకగోపాచార్యులు, తిరు త్తణి, చిత్రావరల్లా.

చిలుకూరి నారాయణరావు ఎమ్. ఏ. ఎల్. టి. గారి

గ్రంథములు

		D.
1. కురాను మరీఫ్ (తెనుగు)	4	'us
2. అశోక చక్రవర్తి ధర్మశాసనములు (మూలము సంస్కృతము, తెనుగు, ఉపోద్ఘాతము)	2	3E.
3. సంస్కృత లోకోత్పలు (1800] తెనుగు వివరణముతో	1	0
4. ప్రాచీన హైందవ ప్రజాస్వామి ప్రభుత్వము	0	12
5. ఉపనిషత్తులు (ఈశ, కేన, కఠ, ఐతరేయ) చక్కని తెనుగు పద్యములు	0	6

వంయువారు :—

సాధనబుక్కు డిపో, అనంతపురము

మొకు ఇంజనరం

కో ఆ యిక్. వెండ్రుకలను శాస్త్రముగా మొలవకుండ
కొలగించును. రు 3-0-0. ఒక నెల వరకు రు 2-0-0 మాత్రం.
భగ్యంతాలయం నాయునిపల్లి పేటపాలెంపొట్టు.

నెం. 7, తంబుకెట్టివీధి మద్రాసు,

కోరుకొండపాస్టు, రాజీనుండితలూకా.

Dr. W. N. Dixit, Merchant, Poona City.

చరకాశ్రమం-నూజివీడు (కృష్ణ.)

కాంగ్రెసు కార్యక్రమములందలి తదితర విషయములం
నుకంటే, ఆస్పత్రిలోనివారబోధ్యమునందు మీరు చూపు

అశ్వోత్తమా, కమయోక్త నిమ్మకట్ట వత్సవంభరి
తప్తపక్షిరిమా, మా కైలర కాద్యృక్తాయామ, జ్ఞానమార్గ
దృక్తయై యోగ్యమ మానోధరణత తోడ్పడుచున్నది
విన్నవించుచున్నారము. మా తల్లికళామ దాస్యశృంగిలమల
నుండి విడిచింప దీక్షాపద్ధికకణ్డారులును, కార్తదత్తులు నను
కమనంది శుభ్రుకునిగాంచి భారకమాత గౌరవాన్వితయై యల
రారుచున్నది.

C. P. MATTHEN, Managing Director.

కృపానిధి, భారతదేశ సాభాగ్యము నందరియందు
తామనవరత మునదేయింపుచున్న "కాతీయభాషా, విశ్వరూపి" యను తారకచంద్రమునందు మాకెంతయు విశ్వాసము కలుగును. నేనకుజేలు చేయగలము గల యీ ప్రాంతములందు ఉద్ధరకృత్తి యను దానకృతి కొరవడియున్నదనుటకు వగచుచున్నారము. మాగ్రామ ప్రజలు నలయు ప్రాంతములు లేకుంజేసి, కాతీయోద్యమ సాధకములం దలమునాట మైన ప్రవేశములేకయో, ఉద్ధరభారములందు శ్రద్ధబూనకయు తోడిభారతీయులతోబాటు ముందడుగు వేయకలమున్నారమని విన్నవించుటకు చింతించుచున్నాము. కొలది, పంచత్వరూపకృత మీ గ్రామమున కాతీయ పరిశ్రమలయందు ఉద్ధరకృత్తియను దొకంత కృషిసలిపెను. గాని, కొంగ్రెసువారి యందనందబాలక కృతికృతి యంతరించెననుటకు విచారించుచున్నారము.

మహాత్మాజీ! తమవిశ్వదర్శన భాగ్యవిశేషముచే మా గ్రామప్రజల మనోభావములు నవీనపరిణామమందు, ఉద్ధరకృత్తి మాధియములై దేశసేవయందు దగ్ధిలావను మానగల్గుదురనుటకు కుభసూచకములు గాన్పించుచున్నవి.

పూజనీయ, మాకు కాతీయోద్యమమునందు ప్రవేశము గలగజేయుటకు, నీ గ్రామమున ఉద్ధర పరిశ్రమలయందు ఉద్ధర విక్రయకాలము తమసాధనముగముచే యేర్పాటు చేయించ వేమి కొనుచున్నారము చురుకునకు నూలుపోగు కగిది మా యీ సభావత్తమునది వరమును దయచేయ ప్రార్థించుము.

శ్రీరామచంద్ర మహాభక్తునకు వారధి నిర్మాణము నందుకుట సాయపడినరీతి తమరు, దీక్షాదత్తులరై నది పించుచున్న ఉద్ధరద్యమమునకు మా కితికొలది యెసగిగి స్వల్పకామక ననుగ్రహించి ముమ్మలనందరినీ నేడుకొనుచున్నారము. తమకు నిదానీకరించిన నిర్మాణకార్యక్రమ మాచరి ప మేము యధాకృతి క్రయింపెదము. తమ వనితగ్రామమున ముమ్మలయ పేటికల నలంకరించి యుండగలనని నీకృతినిండు చున్నారము. దేశసేవారాజులయల భిక్షునయల లన నీగ్రామము ఉద్ధరకృత్తియొద్ద స్థానమునకుటయల యవగ్రహించ వినయముతో ప్రార్థించుచున్నారము.

వేటపాలెం నగరవాస్తవ్యులు.

* * * *

వేటపాలెము యూనియన్ బోర్డుస్వాగతము

శ్రీశ్రీశ్రీ మోహనదాస్ కరంచంద్ గాంధీమహాత్ముని చరణ సన్నిధానమునకు!—
పూజనీయ,

వేటపాలెము యూనియన్ బోర్డు కార్యము మన మేము భగ్యకర్తీయులకుగ నరుదించిన తమకు భక్తిపూర్వకముగ స్వాగత మొసంగుచున్నారము. ఈ సంస్థాన ప్రతిష్ఠించబడిన దానిగ లోకకల్యాణార్థము తమ సర్వస్వ మర్పించ మహా నీయుల గౌరవించి సన్మానించుభాగ్య మీతోడు కలుపు కిదియే ప్రథమ సర్వాయము.

మా గ్రామచరిత్రలో నేడు పవిత్రమైన దినము. చిరస్మరణీయ మగు చరిత్రాత్మక దినము. శ్రీరామజనన దిన మున్న నేడు తమరాకవలన మా హృదయములు నూతనోద్రేకముతోను, దేశకార్యద్య విమోక్షక తామునకుపురుషులయొక్క ప్రాదర్భములు గల మహాద్యమము ననుకరించగలయునను నూతనోద్యమముతోను నుపాసించుచున్నవి.

పావనచరిత!

కాతీయపురస్కారమునకు తాము నిర్ణయించిన నిర్మాణ కార్యక్రమము కాతీయభాషాభివృద్ధి, ఆస్పత్రికా నివారణము, మద్యకాన నిషేధము, హిందూమహమ్మదీయోక్తి ము, ఉద్ధరకృత్తి ప్రధానము - మున్నగు ప్రాధాన్యవిషయములందు కూర్చుండినట్లు కృషిచేయ మా మనము లుగ్రూర లూగుచున్న వని విన్నవించుచున్నారము.

మానవశ్రేణి!

జగత్పాతక యశోలతా వ్యవస్థలకు తామునదేయించిన మహాకాతీయములగు, ప్రేమ, అహింస, సత్యము, శాంతి, సమదళి వేదవాక్యాల నాచరణములు పెట్టగల కీర్తిసామర్థ్యము మా కీర్త్యురదొంగగుగాయని ప్రార్థించుచున్నారము. జ్ఞానవదీనకా!

మానవహృదయమును జ్ఞానోజ్వలిని వెలంగజేసి ఆ జ్ఞానమునుండి మానవజాతియను, దాన్యమునుండి మాతృదేశమును ఉద్ధరించుటకు తమకు దీర్ఘాయురారోగ్యముల ప్రసాదించుగాక యనియు, అచిరకాలమున నీ మిషన్ ఫలమును నిరంతరాయముగ సఫలకృతముగ గాకయనియు మీ విధేయులము భక్తులమునకు మేము ఆనవరతమునద్యోగకరమందుచున్నారము.

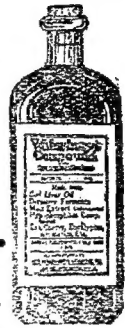
వేటపాలెము యూనియన్ బోర్డుసభ్యులు.

After MALARIA

జ్వరము పోయినప్పటికి బలహీనము, అలసట ఆయా నము అవి ఏవి తగవు. జబారునకువెల్లి, వాటర్ బెరీస్ కాంపౌండు సీసా 1కికొనుడు.

జ్వరపడి లేచినవిదవ మరల పుట్టిని చేర్చుకొనుట కను వైన పదార్థములన్నియు వాటర్ బెరీస్ కాంపౌండ్ నందిమిడి యున్నవి. అందు జంతుచమురులెవ్వియు చేరవు. అంతయు యంత్రనహాయముననే తయారగుచు చేతులలో నంటబడదు. అందరు నేవించదగినది.

గత 25 వత్సరములనుండి వైద్యులందరి ఆ మోదమును బడయుచున్నది.

WATERBURY CHEMICAL Co.
PHARMACEUTICAL CHEMISTS
DES MOINES IOWA U. S. A.

ఇండియా, బర్మా, సిలోనునందంటను కెమిస్టు లందరివద్దను స్టోరులన్నిటియందును విక్రయింపబడును.

WATERBURY'S COMPOUND

ప్రత్యేకముగా హెచ్చు శీతోష్ణ నితి గల ప్రాంతములకు తయారొనర్పబడుటవల్ల ఎట్టి పరిస్థితులం దైనను చెడదు. మంచిగుణమివ్వ గలదు. 52-681

మహాత్ముని ఆగమనము-భట్టిప్రోలు

ఆంధ్రదేశములో మహాత్ములవారు సంచారము ప్రారంభించిన నాటినుండియు మా గ్రామముకుమాడ శ్రీవారి నాహ్వానించి సన్మానముచేయవలయునని యాయారాయుచునలకు ముఖ్యముగా మద్దుల గిరిరావుగారికి అత్యంతమహిమముగానుండెను. గుంటూరు జిల్లాకు మహాత్ములవారుగానే యిక్కడ సన్మానప్రములు చురుకుగజరిగినవి. ఏప్రిల్ 19 వ తేదీ శుక్రవారంసాయంత్రము 4 గంటలకు మహాత్మునిపటముతో పురజనులు పూరంతయు పూర్వే మహాత్ముని ఆగమనస్థలమునకు వచ్చి మహాత్మునికొరకు నిరీక్షించుచుండిరి. శ్రీప్రభు ప్రత్యేకముగా ఒకస్థలము ఏర్పరచుడెను. ఘోరము అయిదారువేల ప్రజలు సభ కరించియుండిరి. మహాత్ములరాకపూర్వమే సన్మానప్రములు ప్రజలకు పంచిపెట్టుడెను. సూర్యాస్తమనమైనది. సభావేదిక చుట్టును త్రోవయందు గ్లాసులెట్లు వెలిగింపబడెను. మహాత్ముడు, శ్రీమతి కస్తూరిబాయి, బ్రజ్జీయోగమూరి, ఇమాంసా హేబు, గుంటూరుజిల్లా నాయకులతో గ 6-50 నిమిషములకు కారులో నూరేపల్లినుంచి చనుచెంచి సభాసమలకు నేత్రపర్యమొనర్చెను. మహాత్మునిమాచుటకు ప్రజలు కారుచుట్టును గుమిగూడిరి. మహాత్ముడు కారుపై నిలచి సమస్తజనులకు దర్శనమిచ్చి "ఉద్ధర కట్టుడనియు, అస్పృశ్యత వదులుడనియు, హిందూ మహమ్మదీయులు ఒకముగానుండుడనియు" నాల్గుమాటలుచెప్పి హొచ్చినిరి. కాంతిలేనందున ఉపన్యాసము వినబడలేదు. నిత్యముగానుండిన యింకను ఉపన్యాసము చెప్పియుండురు. మొత్తముమీద వారి దివ్యసందర్శనము కల్గుటచే జనులు చాల సంతోషించిరి.

పిమ్మట శ్రీవారికి విరాళములమూలకముగా మాగ్రామములలో నమూనచేసినగమము, సన్మానప్రమును, వ్యక్తిపూర్వకముగా ధనమును సమర్పింపబడెను.

గ్రామమొత్తమీద వచ్చిన మొత్తము పాలకుర్తి

రామకృష్ణయ్యగారిచ్చినది	రు 261
వ్యక్తిపరంగా మద్దుల గిరిరావుగారిచ్చినది	„ 116
మద్దుల గిరిరావుగారి భార్యయిచ్చినది	„ 116
„ తల్లియిచ్చినది	„ 116
„ మామగారిచ్చినది	„ 100
తమ్మన మల్లి భార్యవరావుగారిచ్చినది	„ 116
వెల్లిటూరు గ్రామం మొత్తమీదవచ్చినది	„ 116
శ్రీమల్లు సమూలు ఘోషారు	„ 15
ఒక దేశాభిమాని యిచ్చినది	నవరూ
తెలుగులో వ్రాసిన భట్టిప్రోలు సన్మానప్రమును యల్లా ప్రగడ వెంకటసత్యనారాయణమూర్తిచే మహాత్ముని కివ్వబడెను. మహాత్ములవారు సభలో 15 నిమిషములవరకు నుండెను. పిమ్మట గోవాడవెళ్ళిరి.	

యల్లా ప్రగడ వెంకటసత్యనారాయణమూర్తి, శైక్రటిరీ, భారతపతనాలయం, భట్టిప్రోలు.

WANTED.

Candidates for Wireless Telegraph and Station Masters's Courses. Railway Fare PAID. Boarding arrangements. Apply for Prospectus and Application Form enclosing stamp As. 2. ROYAL WIRELESS-TELEGRAPH COLLEGE, Clock Tower, DELHI.

వగుళ్ళకు తెలుసు

డబ్బీ 1-కి రు 0-6-0; సి. పి. తో 0-11-0

అరికాన్లు, అజుచేరులు, చర్మకూరకమునవన, కితగా కితగా చరిత్రీకారటయో, జలపుట్టుటయో సంభవించును. ఈ జలమును కాచిన వగుళ్లు మానె జల పోయి-మంచివర్షము కాలిండు. వగుళ్లతో ప్రియంబునును. వ్యక్తికరము. అమ్మ తాంబూలం దిపోటాంబాయి లేక మదరాసు.

సూడూరు తాలూకా ప్రాథమిక విద్యాపంపు నాల్గవ మహాసభ

శ్రీమంతులగు ఎం. వేంకటరంగయ్యపంతులు
ఎం. ఏ. గారి ఉపన్యాసము

ఉపాధ్యాయ సోమలారా! మీరు మీ పంపు నాల్గవ మహాసభను అధ్యక్షునిగ నెన్నుకొనినందులకు నేను మీకు సంతోషాన్ని తెలియజేస్తున్నాను. కాని నేను మీ కార్యమునకు ముఖ్యముగా నేను మీయను సంకల్పమును గ్రహించుకొనుటకును, సుమారు ఇరువదిరెండు సంవత్సరములుగా నుపాధ్యాయుని ప్రాథమిక విద్యతో గాని ప్రాథమిక ఉపాధ్యాయుని ప్రాథమిక విద్యాపద్ధతులతో గాని ఎట్టి పరిచయము నాకు కలగలేదు. అట్టి పరిచయమును సంపాదించుట కయిన నేను విశేషముగ ప్రయత్నించినదియు లేదు. అయినను మీ సభను సందర్శించి, మీరు చేయుచుండు కార్యమునందును నాకుగల గౌరవమును నూచించుటకయి నేను అధ్యక్షునిగా నంగీకరించితిని. కార్యభారమును మాత్రము మీరేనహించవలసియుండునని మనవిచేయుచున్నాను.

ఇది మీ నాల్గవ మహాసభయై యున్నది. ఇదివరకు మీరు మూడు మహాసభల జరిపి పెక్కు విషయములగురించి తీర్మానములుగావించి పైయధికారులకు పంపుకొనియున్నారు. తీర్మానముల ననుసరించి కార్య మింకను జరుగకున్నను మీరు విసుగు జెందక నిరుత్సాహులుగాక మరియొక మారు సమావేశమై ఆదేశ విషయముల నాలోచింపబూనియున్నారు. మీ కార్యదీక్షయు పట్టుదలయు ప్రశంసార్హములు. పిటిమాలమున మీ ప్రయత్నములు కొనసాగగలవు. మీరు కోరిన ఫలము వెంటనే మీకందక పోవచ్చును. కాని, కాలక్రమమున మీకందగలదని నమ్మకము వాకు గలదు; మీ శ్రేయస్సును కోరినవారందరికి అట్టి నమ్మకమున్నది.

ఈ నమ్మకమునకు కారణము లేకపోలేదు. మీ కోరికలు న్యాయానుసారముగ నుండుటయే ఈ కారణము. మీరు చేయు తీర్మానము లనేకవిషయములకు సంబంధించిన ట్లగపడుచున్న ను వాటి కన్నిటికి సామాన్యముగా మొకటి యున్నది. మీరు మీ విధులను ధర్మములను చక్కగ నిర్వహించుటకు వలయు నవకాళముల తీర్మానము చేసికొనుటకు ప్రయత్నించుటయే ఈ లక్షణము. ప్రాథమిక పాఠశాలలలోని బాలకులను బాలికలను విద్యాదానము జేయుటకై మీరు నియమింపబడి యున్నారు. ఈ కారణముచే మీ పై విధింపబడియుండు బాధ్యత చాలా గొప్పదిగ నున్నది. ఈ బాధ్యతను తగు విధముగ వహించి మీ కర్తవ్యముల నెరవేర్చుటకు వలయు శక్తి సామర్థ్యము లింకను మీకు చాలవనియు, అట్టి శక్తి సామర్థ్యములు కలుగుటకు కావలసిన సదుపాయములను కల్పింపవలసినదనియు మీరు కోరుచున్నారు. ఈ సదుపాయములును, వీటికి సంబంధించిన సాధనసంపత్తియు మీకు లభించినయెడల మీరు మీ కార్యమును చక్కగ చేయగలిగి యుండురు. లేనియెడల అట్లు జరుగదు. జరుగనప్పుడు నష్టము పొందువారు మీరు మాత్రమే కాదు. మీ పరిశ్రమ మూలమున విద్యలు నేర్చుకొనదలచిన బాలకులను బాలికలను అట్టి నష్టమును పొందవలసి వచ్చును. కావుననే ఇప్పుడు గాకున్నను మరికొంతకాలమున నను మీ యుద్దేశములు కొనసాగునని నమ్మదగియున్నది.

మీరు కోరుచున్న పాఠశాలల అధికారులయొక్కయు ప్రజలయొక్కయు ఆహ్వానమును పొందవలయుననిన రెండు సందర్భములు మీకనుకూలించి యుండవలెను. మీరు చేయుచుండు పని దేశభక్తియనునకు మూలాధారమనియు అట్టి పని మీరు సక్రమముగను సంపూర్ణము చేయుటకు మీరు కోరుసాధనము లభ్యంతావశ్యమనియు ప్రజలు దృఢముగ నమ్మవలెను. అట్లుగాక మీరు చేయుచుండు పని సామాన్యమైనదనియు, అది బాలిక జరిగినను జరుగకున్నను విస్తారముగ ప్రమాదము లేదనియు ప్రజలెంచినయెడల మీ తీర్మానము లరణ్యరీతిగ నుండును. కష్టపడి పనిచేసినను తగినంత జీతమును సంపాదించుకొనలేక సమస్త కష్టములకు లోనగువారు దేశమునందెందరు లేరు. విదేశముల పోటీ నెలనను నవనాగరికతములను ప్రాచీనకులవృత్తు లగు నేత, నడ్రంగము, కుమ్మరపని, కంచరపని మున్నగునవి యెన్నియో నశించినవి గదా! కాని ఈవృత్తుల నవలంబించినవారు పడుచుండు కష్టముల గమనించువా రెవరున్నారు? ఈవృత్తులకు ప్రాథమిక ఉపాధ్యాయులవృత్తిని గల భేదమును గమనింపగలిగినగాని మీరు కోరుచుండు సహాయమును ప్రజలు మీకు జేయ నిష్టపడరు. మీరు చేయుచుండు పని తక్కినవృత్తులకంటె ప్రధానమైనదనియు దేశసౌఖ్యమునకు పునాదిపడినదియు, దాని కట్టి భంగముకలిగినను, దేశమునకంతనష్టము కలుగుననియు ప్రజలు విశ్వసించినయెడల మీ ప్రయత్నములన్నియు సులభసాధ్యములగును. అట్టి విశ్వాస మింకను మనవారియందు యుండుననుటకు డుటచేత మీ కష్టములు వెంటవెంటనే తొలగవచ్చును.

ప్రాథమిక విద్యయొక్క ప్రాధాన్యమును ప్రజాసామాన్యముగాని ప్రభుత్వమువారుగాని సంపూర్ణముగ నింకను గ్రహించి యుండలేదు. అట్లు గ్రహించియు యుండినయెడల నిర్బంధ

విద్య ఇదివరకే మన దేశమునందంతట వ్యాపించియుండి యుండేది. విద్యనుగా ఉన్నతవిద్యయనియు, దానిఫలము ఉద్యోగముల సంపాదించుటలేక పాండిత్య ప్రకర్షణమో యనియు, ఇట్టియ పేరులు లేనివారి కది యనావశ్యమగుటయే గాక ప్రతి బంధకముగాడ ననియు సామాన్య ప్రజలకును నభిప్రాయపడుచున్నారు. చదువుట, వ్రాయుట, లెక్కపద్ధతులవేయుట లోనగునవికూడ గుమాస్తా పనిచేయునట్టియు, అంగడి పెట్టుకొని జీవింపగోరునట్టియు గ్రామములవృత్తి తక్కినవారి కావశ్యకత లేదనియు సామాన్యజనుల యభిప్రాయము. అవశ్యము వస్త్రము గృహము లోనగునవి తీరనివృత్తి కంతయవసరములలో చదువుకూడ మనుష్యజీవితమున కంతయవసర మనుమాట ప్రజలయందు దింకను నాటుకొనలేదు. గ్రామములలోని పాఠశాలలలో చదువుకొనిన సంఖ్య బహుస్వల్పముగ నుండుట కిదియే కారణము.

ప్రస్తుత పరిస్థితులలో మనకష్టములు నివారణమగుటకును, మనము సుఖముగ జీవించుటకును విద్యయే ముఖ్యసాధనమున మాట ప్రజలు గుర్రయంగవలయును. మనతాతముత్రాతల కాలమునకును, మనకాలమునకును, రెండు మూడు గొప్ప భేదములు గన్పించుచున్నవి. ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వ లక్షణములు పూర్తిగ మనదేశమున వ్యాపించియున్నవి. విదేశీ వ్యాపార మభివృద్ధి యగుటచే మన ఆర్థిక జీవితము చుట్టిన మార్పుల చేతను మన దైనిక చర్యలలోని స్వేచ్ఛవార పరిష్కారములలోను వ్రాత యలిఖిత పూర్వముగ సాధనములను పూర్వముకంటె నిష్పక్షమైన ప్రాముఖ్యము గాంచియున్నది. వాదవివాదములు తీర్చుననినప్పుడు ప్రతియు, ఉత్తరములు, జమాఖర్చు ప్రసక్తులు, రశీదులు, లోనగునవియు ముఖ్యము ఆధారము లైనవి. నోటిమాటయందు నమ్మకము తగ్గినది. గ్రామములలో నుత్పత్తిమైన వ్యవసారముల పరిష్కారించు వ్యాయసాధనములు గ్రామమున కడుమారమున నుండుటవలన కార్యక్రమమునంతయు వ్రాతములమున జరుగవలసి యున్నది. రైల్వే బస్సులు లోనగునవి నున్నది కాను కాను గ్రామములలో నివారికిని సమావేశములను లండుండువారికిని గల వ్యాపారసంబంధ మధికమగుటయు, ఈవ్యాపారము నడుచుటకు ఉత్తరప్రత్యుత్తరము లభ్యవశ్యకములగుటయు సంభవించుచున్నది. సహకార సంఘములు గ్రామపంచాయతీలు తాలూకావోర్డులు జిల్లావోర్డులు లోనగు వాటితో ప్రతిమనుష్యునికి ఆసుబంధ మేర్పడుటచేత ఈయను బంధములనిలాభము పొందుటకు చదువునవచ్చియుండుట జరుగనియు, చదువురానప్పుడు వాటిమూలమున నష్టములు కలుగుననియు అనుభవమువలన తెలియుచున్నది. ఉత్తరములు, లెక్కపద్ధతులు, రశీదులు, కోర్టుపన్నులు, పీడన వ్రాయుకాగితములు గవర్నమెంటు ఉద్యోగముల ఉత్తరపులు లోనగు వాటిని చదువ లేనివారు ఇతరులకు లోనై అనేకవిధములగునష్టముల పొందుచున్నారు. అప్పుతీసుకొనినపుడు తిరిగి తీర్చివేసినపుడును, చదువును వ్రాతయు తెలిసియుండుట ఎంతలాభకరమో చెప్పవలసినది లేదు. ప్రస్తుతకాలమున జీవితమునంతయు వ్రాతతో కూడి యున్నదని చెప్పటలో అతిశయోక్తి ఎంతమాత్రము లేదు.

ఇప్పుటి కాలస్థితిగతులలో మరియొక విశేషముకూడ నున్నది. మనసాంప్రదాయములు, ఆచారములు, వృత్తులు, వ్యవసాయవ్యాపారములకు సంబంధించిన విధానములు, రాజకీయపద్ధతులు—ఇవి, అవియనసేల—అన్నియు విశేషముగ మార్పును జేయుచున్నవి. ఇటీవలివరకు మనపూర్వులు నిర్ణయించిన పద్ధతులనుసరించి మనముకడుచుచుంటిమి. వారు విధించిన వన్నియు మంచివనియు, వారు నిషేధించినవన్నియు చెడుగనియు, మనమునమ్మియుంటిమి. యుక్తాయుక్తములన్నిటిని కులక్రమముగ తల్లిదండ్రులనుండి మనము తెలిసికొనుచుంటిమి. ఇతరులనుండిగాని గ్రంథములనుండిగాని వీటిని తెలుసుకొనవలసిన జరుగు లేకుండెను. కాని వీటినిగురించిన మన యభిప్రాయములన్నియు ఇప్పుడు విపరీతముగా మార్పులపొందుచున్నవి. కులధర్మములు వర్ణధర్మములు ఖండినకు లోనగుచున్నవి. గౌరవములని తలపెట్టుచుండిన పునర్వివాహదులు ఆచరణలోనికివచ్చుచున్నవి. ఇట్లేవ్యవసాయదులలో నవీనపద్ధతులనేకములు వ్యాపించుచున్నవి. ఈమార్పులలో నేమి మంచివి? ఏమి చెడ్డవి? ఏవిసాధకములు? ఏవిబాధకము లని విచక్షణచేయవలసినకాలము వచ్చినది. యుక్తాయుక్త విచక్షణకు విద్యతప్ప వేరుసాధన మేమున్నది? ఏ రెండత్రుములు చదువుకొనిన ప్రతిమనుష్యుకును భూమిమామూలములకు గడంగి సంఘమునందలి సమీపమున చలనము గలిగించుచున్నాడు. వార్తాపత్రికలు, గ్రంథములు, కరపత్రములు మొదలగు లిఖితములు వీటికంతకు సాధనములుగ నున్నవి. ధనసంపాదన సాధకముగ చేయుటలో సహాయపడు క్రొత్తమార్గములనుకూడ కరపత్రములు గ్రంథములు మున్నగువాని మూలముననేగదా నేర్చుచుండుట. చలనమే ప్రధాన లక్షణముగ కాలమునందు, చదువురానివానికి సుఖమునని యుండవలదు.

ప్రస్తుతకాలమునకు సంబంధించిన లక్షణము మరేయొకటి కలదు. దానిని కొందరు “వ్యక్తిత్వతంత్ర్య”మందురు. పూర్వ కాలమున నెవరో కొందఱు విద్యావంతులై క్రొత్తవిషయముల

కనుగొనుచు క్రొత్తవృత్తులు ప్రతిపాదించుచుండుటయు, తక్కినవారందరు వారిననుసరించి నడుచుకొనుచుండుటయు ఆచారముగ నుండెను. కాని ఈపద్ధతి విపరీతమైనదని అనేకులు తలచుచున్నారు. ప్రతిమనుష్యునికి బుద్ధియనునది కలదు. ఇదియే మనుష్యుని పశుజాతికంటె నుత్తమునిగ జేయుచున్నది. బుద్ధిని యుపయోగింపకుండుట పశుప్రాయులగుటయే మానవధర్మముల విధనాడి పశుధర్మమున నలంబించుట యుక్తముకాదుగదా! అనేకయుగములనుండి మనుష్యులలో బహుళ సంఖ్యాకులు పశుధర్మమునే అవలంబించుచుండిరి. స్వబుద్ధిని వినియోగించక ఇతరులచేసినదానిని అనాలోచితముగ స్వీకరించుట జనసామాన్యమునకు లక్షణముగ నుండెను. ఈవిషయమున నిప్పుడు మహత్తరమగు మార్పు ప్రతిదేశమందు కలుగుచున్నది. ప్రతి మనుష్యుకును తనబుద్ధినుపయోగించి స్వతంత్రముసారముగ విషయములనున్నటిని గ్రహించుట ఉత్కృష్టవృత్తిగ పరిగణింపబడుచున్నది. శిశువులలో ప్రభుత్వమువారును మతకర్తలును ఇట్టిధర్మము ననాదిగ ప్రతిపాదించియు యుండిరి. ఇతరుల ప్రేరేపణవలన నేరముచేసితిని చెప్పినవానిని దండించుట యేరాజును మానియుండలేదు. అట్లే పాపముచేసినవానికి నరకబాధ తప్పనని ఏమతకర్తయు బోధించియుండలేదు. కాని పాపము విషయమున మాత్రము మొదటినుండియు తమతమభావములు కన్పడుచుండెను. జ్ఞానులగుటకొందరికి అధికారము కలదనియు, ప్రభుత్వాధికారమును నహించుటకు కొందరే అర్హులనియు, ధనికులుగ నుండుటకు కొందరికి అవకాశములు కల్పింపవలయుననియు, ఇటీవలివరకు అన్ని దేశములలోనివారు నమ్మియుండిరి. ఇప్పుడన్న నో యట్లుగాక ప్రతివ్యక్తికి హక్కులున్నవనియు, వీటినినుసరించి నడుచుకొనుట ప్రతిమనుష్యునికి విధియనియు, అనేకులు సిద్ధాంతము జేసియున్నారు. పూర్వకాలపు భేదబుద్ధి తొలగుటయే ఈనవయుగలక్షణము.

రాజకీయరంగమున ప్రతిమనుష్యునికి వానిపైనిధికారము వహించువారి నెన్నుకొనుట కధికారమిచ్చుటయు, అధికారులు గావించిన కాసనములలోని మంచిచెడుగుల నాధారముగ జేసికొని ఎన్నికలకాలముందు తనకష్టమువచ్చినవారికి తన “వోట్”ను ఇచ్చుటయు లోనగు పద్ధతులన్నియు ఈమార్పుయొక్క ఫలములే. దేశముయొక్క భౌగోళికవరకు కొందరిచేమాత్ర మాధారపడియుండెను. ఇప్పుడన్న నో అది అందరిపై నాధారపడియున్నది. తమకుగల ఈనూతనహక్కులను అవకాశములను దేశోపకారముగ నుపయోగించుటకు విద్య ప్రతిమనుష్యునికి అవశ్యకమైనది.

కావున ఉపాధ్యాయవృత్తి తక్కినవృత్తులవంటిదికాదు. వీరుచేయుపని జనులలో కొందరికిమాత్రమే గాక అందరికిని ఉపచరించునది. వీరిపనిని సక్రమముగ జేయలేనియెడల ప్రతి మనుష్యుకును నష్టమునుబొందును. దైనికవ్యవసారములు చక్కగ నడువకుండుటయే గాక విప్లవములుకలుగుటకు కూడ కారణమగును. ఉన్నతవిద్యలవలన కొందరికిమాత్రమే లాభములుగ వచ్చునగాని ప్రాథమికవిద్య మూలమున అందరికిని లాభములు గనున్నది. దేశమునందెయువ్యయము కొనసాగవలెననినను ప్రజలు విద్యావంతులుకావలెను. మన శ్రేయస్సునకంతకు విద్య మూలాధార మని యేర్పడుచున్నది.

విద్యయొక్క యుద్దేశములు ఫలనివని ఇప్పుడు ఏర్పడినది గనుక ప్రాథమిక పాఠశాలలలోనే యేవిషయముల నేర్పవలయునను ప్రశ్నకు సమాధానముచెప్పట మిక్కిలి కష్టముకాదు. కాని దీనికి సంబంధించిన దురభిప్రాయముకదానిని తొలగించవలసి యున్నది. మనుష్యుని జీవితములో నతనికి సంఘమునకును దేశమునకును ఉపచరింపగల విషయములన్నిటిని బహిష్కరింపబోధించవలయుననికొందరభిప్రాయపడియున్నారు. వ్యవసాయముసహకారము ఆరోగ్యకాస్త్రము పరిపాలనపద్ధతి మున్నగువిషయములట్టివి. ఇన్నిటినిగురించిన బోధ ఇప్పుడు జరుగుట లేదుగనుక ప్రాథమిక విద్యవల్లన విశేషలాభము చేపూరబాలదని అనేకులు తలచుచున్నారు. ఈ ఆక్షేపణ అంత సమంజసముకాదు. ఏలననగా ప్రాథమిక పాఠశాలలలో చదువు పిల్లల వయస్సును గమనించక ఇట్టి యాక్షేపణలు చేయుచున్నారు. సాధారణముగ మనము మనపిల్లలకు అయదవయేట నక్షరాభ్యాసము చేసి పదిపదకొండు సంవత్సరముల వయస్సు వచ్చునంతవరకు వారిని చదివించుచున్నాము. ఇంతటి చిన్న వయస్సులో వారి వివిధవిషయముల గ్రహింపగలిగి యుండరు. అంతకంటె యెక్కువ బుద్ధివికాసము లోకానభవము కలిగినగాని వ్యవసాయాది విషయములకు సంబంధించిన సిద్ధాంతములు వారిమనస్సున కెక్కజాలవు. ఏయేపాఠములను వారికి చెప్పవలయు ననుదానిని తీర్మానించుటలో వారి అభిభావమును మనము మరచిపడదు.

విద్యయొక్క ప్రధానోద్దేశములను ప్రాథమిక పాఠశాలలోని పిల్లలవయస్సును మనము జ్ఞాపకముచుకొని ఈ విషయమును నిర్ధారణజేసినయెడల ముఖ్యాంశములు రెండు మనకు స్పష్టమగును. సులభముగ గ్రంథములను ధారాళముగ జదివి అర్థముజేసికొనుటకును తాము విన్నట్టియు, చూచినట్టియు ఈ వినించినట్టియు విషయములను సొంతమాటలతో నితరులకు స్పష్టమగునట్లు చెప్పటకును వ్రాయుటకును గ్రామములందు తమదైనిక చర్యలలో నవసరముగ లెక్కలేవనవలయునని నేర్చుకొనుట ప్రధానోద్దేశముగ మనమునుకొనవలెను. మనమొంత

శ్రీమదేవంతుల మనశ్శయంతయు ఈయనదేశము నెరవేరుటకు గనుండునను. తక్కిన దేవులు మనము చేయవలసినదిగాని చేయుట ఆవశ్యము కానిగాని నాయభిప్రాయము కాదు. దేశవర్తి భూగోళము పరిపాలనపద్ధతిలోనగు విషయముల ప్రధానములను మనము గమనింపవలయును. ప్రధానోద్దేశమునకు భంగములేక మన మీ తక్కిన యుద్దేశముల నెరవేర్చుకొనవలెను. గ్రంథములను సులభముగ నర్థము జేసికొనుటకును తమ అభిప్రాయములను సులభముగ వ్యక్తపరచుటకును గల శక్తిని వారు సంపాదించిన యెడల క్రమక్రమముగ వారు స్వయంకృతి జేసి పాఠశాలను వదలిన తర్వాత తక్కిన విషయముల గురించిన జ్ఞానమును సంపాదించ గలిగియుండును.

ప్రాథమిక పాఠశాలలలో బాలరవిషయమే మనము ముఖ్యముగా విషయమును గమనించవలసియున్నది. వారికి మంచి అలవాటులు లభించునట్లు చేయుటయే, ఇది నియమప్రకారము పనిచేయుట, పరిశుభ్రత, ఆరోగ్యము కాపాడుకొనుట, స్వబుద్ధిని వినియోగించి పనిచేయుట, ఇతరులతో కలిసి పనిచేయుట లోనగు అలవాటు లన్నియు వారికి బాల్యముననే కుదురవలసియున్నది. నిర్దిష్ట కాలమునకు లేచి కాంత్యత్యముల దీర్చుకొని స్నానముచేసి శుభ్రముగ బట్టల కట్టుకొని బడికివచ్చుట దేహ పరిశ్రమ. కలిసి పాటలుపాడుట ఆటలాడుట బాలభటులుగ తయారగుట—వీటిమూలమున మంచి అలవాటు లేర్పడగలవు.

ఈవిద్యావిధానము మొగిల్లలకంత యావశ్యకమో అడపిల్లలకుకూడ అంత ఆవశ్యకముగనున్నది. మొగవారికంటె అడవారికి యెక్కువ అవశ్యమని కూడ సాహించి చెప్పవచ్చును. పిల్లలను పెంచి పెద్దవారినిగ జేయుటలో తల్లికి తండ్రికంటె ఎక్కువ బాధ్యత కలదు. విద్యావంతులగు తల్లిమూలమున పిల్లలు బాగుపడునట్లు విద్యావంతుడగు తండ్రిమూలమున బాగుపడుట కవకాశముండదు. కాని స్త్రీలకు చదువెందుకని మనము వాదించుచుండుము. ఈవిషయమున స్త్రీలకును పురుషులకును ఎట్టి తారతమ్యముండకూడదు.

దేశములోని పిల్లలందరు పాఠశాలలకు వెళ్లి చదువుకొనిన గాని దేశము బాగుపడవలసిన మననాయకు లనేకసంతురములనుండి చెప్పుచున్నను, ఈప్రయత్నము కొనసాగుటకై ప్రభుత్వమువారును, తాలూకాబోర్డువారును తాముఖర్చుపెట్టు ద్రవ్యమును ఏటా వృద్ధిచేయుచుండినను చదువుకొనువారి సంఖ్యమాత్రము వృద్ధికానున్నది. బడులలో నుండనగిన 2,850,000 మొగిల్లలలో 1,005,000 మాత్రమే చదువుచున్నారు. 2,850,000 అడపిల్లలలో 885,000 మందిమాత్రమే బడులనుండున్నారు. ఇంకను 1,845,000 మొగిల్లలను, 2,515,000 అడపిల్లలను చదువులేక వారిబాల్యములోను వృధావుచున్నారు. నాగరికతగాంచిన జపాన్ ఇంగ్లండు మొదలగు దేశములలో చదువుకొనని పిల్ల లేవరు లేరు.

పాఠశాలలకు వెళ్లుచుండు పిల్లలు మన మిదివరకు అభిప్రాయపడినట్లు చక్కగ చదువుటకును చదివినదానిని అర్థము చేసికొనుటకును సమర్థులయి యున్నారా యని ఆలోచించిన యెడల ఇట్టికే క్రింది వానిలో నేనులు సంపాదించుచుండుటలేదని తెలియవచ్చుచున్నది. సగముకంటె నెక్కువమంది మొదటి రెండు తరగతులయందేయున్నారు. మైతరగతులలో చదువువారిసంఖ్య యతిస్వల్పము. ఇట్టిసందర్భములో పాఠశాలలకు వెళ్లుచుండు పిల్లలలో మూడువంతులు అక్షరజ్ఞానమునుకూడ సంపాదించలేకున్నారు. గ్రంథములుచదివి అర్థము చేసికొనక తీగల వారికి లేదని వేరుగ చెప్పవలయునా? అనేకు లీకారణమున వారు నేర్చుకొనిన అక్షరములనుకూడ మరచి పాఠశాలను వదలిపెట్టిన కొన్ని సంవత్సరములకు నిరక్షులగుచున్నారు. వారి చదువునకై చేయబడిన ఖర్చంతయు నర్థం లేకపోయింది.

విద్యయొక్క ఆవశ్యకతయు, ప్రస్తుతవిద్యాపద్ధతులలోగల లోపములను గ్రహించిన వారందరు నిర్బంధవిద్యయొక్కటియే మనకు తరుణోపాయమని చెప్పుచున్నారు. వారివాదముననుజనమనియొప్పుకొననివారెవరులేరు. వ్యవసాయపరిశితుల నాలోచించుటకయి యేర్పాటుకావలసిన సంగతులు మూడు కూడ నిర్బంధవిద్యావిధానమొకటియే మనకష్టములు తొలగింపవలసినవని వారినివేదికయందు నూచించియున్నారు. ఆవరణీయమైనఈకార్యక్రమమునకు తాలూకాబోర్డువారు ఇప్పటికేకూడ పూనకయుండుట మిక్కిలి శోచనీయును. దీనికంతకు వికాస దృష్టియు దైర్ఘ్యమును కావలసియున్నది. ఈరెండు సుగుణములును మనతాలూకాబోర్డువారు సంపాదించినయెడల ఈకార్యము వారికి చాలసులభమగును.

విద్యావ్యాప్తి విషయమున మనతాలూకాబోర్డువారు అవలంబించుచుండు కార్యక్రమమును ఖండించుటగాని విమర్శించుటగాని నాయుద్దేశము కాదు. అట్లు చేయుట కిది తగిన సమయముకూడ గాదు. కాని ఈవిషయములో నాయకులనువారు ప్రజలయందు తగిన ప్రబోధము గావించుటలేదని మాత్రము చెప్పక తప్పదు. నిర్బంధవిద్యవలని ప్రయోజనముల గ్రామములలోనివారికి బోధించుటకు బోర్డు మొదలగు ప్రయత్నము చేయుట అరుదు. ఇప్పుడుండు పాఠశాలలకైనను ఎక్కువమంది పిల్లల పంపవలయునని తల్లిదండ్రులను ప్రోత్సహించుటకు గూడ తగిన ప్రయత్నము జరుగుటగూడ లేదు. మనవారి సంకుచిత దృష్టికిదియే తార్కాణము. దైర్ఘ్యముకూడ మనవారికి చాల తక్కువగ నున్నదని చెప్పియుంటిని. విద్యావ్యాప్తి కావల

యుననిన ద్రవ్యము విస్తారముగ కావలసి యున్నది ప్రజలపై విధింపబడు పన్నుల నధికముగ జేసినగాని బోర్డువారు కావలసిన ద్రవ్యమును సంపాదించవలరు. పన్నుల నధికముచేసిన యెడల ప్రజ లేమనుకొనెదరో యని మనప్రతినిధులు భయపడుచుండురు. ఇప్పటికే పన్నులభార మెక్కువగ నున్నదినియు, ఈభారమును వృద్ధిచేయుట యుక్తముగాదనియు వీరు వాదించురు. పన్ను లధికముగ లేవని నేను చెప్పుటలేదుగాని, విద్యావ్యాప్తికి మనకు మార్గాంతరము కానరావలసిన పన్నుల వృద్ధిచేసికొనుటకు మనము సిద్ధపడియుండవలెను. పన్నుల విధించు పద్ధతులలో కావలసిన సవరణలుజేసికొని ధనికుల నుండి ఇప్పటికంటె నెక్కుడు ద్రవ్యము వసూలుచేయు విధానము నేర్పరచుకొని బోర్డువారు మజిలీద్రవ్యమును సంపాదించవలెను. ఇప్పటి చట్టములో ఇట్లు చేయుటకు వసతులు లేని యెడల దానిని మార్పుటకు ప్రయత్నింపవలయును. ఈదైర్ఘ్యము మనప్రతినిధులకు లేనియెడల విద్యావ్యాప్తి దుర్లభమగును.

ప్రజలు విద్యయొక్క ఆవశ్యకత గ్రహించవచ్చును; ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధవిద్య నేర్పాటు గావించవచ్చును; బోర్డువారు దీనికి కావలసిన ద్రవ్యము సంతమ పన్నులయాలమున అధికముగ వసూలు చేయవచ్చును. ఇన్నిపనులు జరిగినను వీటి ఫలితములు లాభకరములుగ నుండుటకు పాఠశాలలోని ఉపాధ్యాయులే కారణభూతులు. పాండిత్యము, ఉత్సాహము, కార్యదక్షత, ధీర్ఘ, లోనగు సుగుణములు గలవారుపాధ్యాయులైనగాని విద్యులమున మన మభిలషించు ప్రయోజనములు మన మనుభవించవలయును. ప్లుటులు, ద్రవ్యము, భవనములు, పరికరములు—ఇన్నీయు జీవములేని దేహమునంటివి. వీటికి ప్రాణముపోయినా ఉపాధ్యాయుడు. ఉపాధ్యాయుడు సామర్థ్యములేనివాడైన ఈ పరికరము లెంతపావనముగ నున్నను విస్తార లాభముండదు. కావున యోగ్యులగువారిని ఉపాధ్యాయులుగ నేర్పరచుకొనుట మనకు ముఖ్యమైనవిధి. అట్టివారు ఉత్సాహముతో బనిచేయుటకు వలయు అవకాశములు కల్పించుటకు గూడ సాగు విధియే.

ప్రాథమిక పాఠశాలలోని ఉపాధ్యాయులు ఉన్నతవిద్యను సంపాదించి శిక్షాపద్ధతులం దారితీరినవారుగ నుండవలెను. చిన్నపిల్లలకు సగుణుడేర్పవారికి విస్తారము పాండిత్యము జరుగులేదనియు ఏ 4, 5 తరగతులవరకు చదువుకొనినవారందరిట్టి యుద్ధోగ్యమున కర్హులనియు సామాన్యాభిప్రాయముగనున్నది. కాని ఇది శొప్పసారథాటు. చిన్నపిల్లలకు విద్యనేర్పుటకు పెద్దవారికినేర్పుటకంటె నెక్కువ కష్టము. ఉన్నతవిద్యను బొందినవారు తప్ప తక్కినవారే పనిని చక్కగ జేయజాలియుండరు. అధమపక్షమున నూలుపైసలవరకు జదివినగాని ఎవరును ఇట్టి పదవికి అర్హులైయుండరు. దేశవర్తి, భూగోళము, ప్రకృతి శాస్త్రము, క్లిష్టములగు లెక్కలు లోనగనవి పసిపిల్లలకు బోధించవలసిన అగత్యము లేకపోయినను ఈ విషయమునుగురించిన జ్ఞానము ఉపాధ్యాయునకు నుండవలెను. ఉపాధ్యాయుడు చురుకుతనమును మనోవికారము గలవాడైయుండుట కిట్టి జ్ఞానమత్యావశ్యకము. సామాన్యముగ గుమాస్తా పనిచేయుటకుకూడ ఉన్నతవిద్యను సంపాదనవారుండవలయునని అందరు అంగీకరించియున్నారు. ఒకరు చెప్పినదానిని వ్రాయుట ఒక దానిలో వ్రాసినదానిని జూచి తప్పులులేక మజిలీయకదానిలో వ్రాయుట—ఇదియే సామాన్యముగ గుమాస్తాచేయుచుండుపని. స్వతంత్రముగ బుద్ధిమవయోగింపవలసిన ఆవశ్యకత వారికి లేదు. ఉపాధ్యాయుడన్న నోతన స్వబుద్ధిని వినియోగించి పిల్లలయొక్క మానసికత్వము గ్రహించి ఎవరెనిగ కెట్లుబోధింపవలయునో తెలుసుకొని తనపనిని చేయవలసియున్నది. కొంతమెక్కువగ చదివినవారుతప్ప ఇట్టి పనిని జాగరూకతతోడను సమర్థతతోడను చేయగలిగియుండరు. ఈ విషయమును గ్రహించక అల్పవిద్యగలవారినే యుపాధ్యాయులుగ నియమించుట ఇప్పటికాలముం దాచారమై యున్నది. దేశవర్తి త్రాది విషయపరిజ్ఞానము వారికి లేదుగదా? సామాన్యముగ మన రామాయణ భారతాది పురాణగ్రంథములను చక్కగ చదువుటకుకూడ రానివారనేకు లుపాధ్యాయులుగ నున్నారు. ఇట్టి పద్ధతిని మార్పుట కష్టతరముగాదు. ఉన్నత పాఠశాలలో విద్యను పూర్తిచేసినవారెందరో ఉద్యోగములకై వేచియున్నారు. అట్టివారు ప్రాథమిక పాఠశాలలకు నచ్చునట్లు ప్రోత్సహింపవలసిన భారము ప్రభుత్వమువారియందును బోర్డువారి యందును ఉన్నది.

ఉపాధ్యాయుడుగ నుండగోరువానికి ఉన్నతవిద్యమాత్రము చాలదు. శిక్షాపద్ధతులను చక్కగ నెరింగియుండుట కూడ అత్యావశ్యము. ఈ సందర్భమున సహితము చిన్నపిల్లలకుబోధించుట పెద్దవారికి బోధించుటకంటె కష్టతరమగు మాట మనము మరుసగూడదు. పూర్వకాలపు శిక్షాపద్ధతులకును ఇప్పటివాటి

కిని ఎంతో భేదమున్నది. పరిశోధనమూలమున నివి నానాటికి మార్పును బొందుచున్నవి. మనము బోధించు విషయములు పిల్లలకు సులభగ్రాహ్యములగుటకును, దీర్ఘ కాలము నేర్చుకొను విషయములు స్వల్పకాలమున నేర్చుకొనుటకును నవీనపద్ధతులు వారింపుచున్నవి. ఇట్టిపద్ధతుల నెరింగినవారే ఉపాధ్యాయులు నుండవలెను. బడియన మన పిల్లలు భయపడుచుండురు. ఈభయమునకు మన మవలంబించుచుండు విద్యాపద్ధతులేకారణములు. ఈభయమును పోగొట్టు ఆసక్తితో పిల్లలు బడికి వచ్చునట్లు మనము చేయవలసియున్నది. ఆటలు పాటలు లోనగునవి ఎక్కువగ నిప్పుడు ప్రచారములోనికి వచ్చుచుండుటకుకూడ నిదియే హేతువు.

బోధనాపద్ధతు లెంతముఖ్యములో మనవారికను గానించి యుండలేదు. ప్రాథమిక విద్యకుగాను ప్రతిబోర్డువారును నేలకొరి దూపాయలు ఖర్చుపెట్టుచున్నారు. కాని జిల్లాయం డెప్పటను ఒక మాంటు సరిబడిగాని ఒక ప్రాజెక్టు బడిగాని లేకన్నది. మాంటిసరిపద్ధతులన నేమో మనవారికి తెలిసినది కాదు. దానిని గురించి చదివినవారు కొందరుండినను ఆపద్ధతిని తగు విధములగ ప్రాత్యహపరచుట కెట్టి ప్రయత్నములు మనవారు చేయుటలేదు. ఏదృష్టితో జూచినను విద్యావిషయమున మనమెంతయో వెనుకబడియున్నామని చెప్పక తప్పదు.

ఉన్నతవిద్యను నేర్చుకొని తెలియనింగు సంపదనవారు స్వల్పజీతములకు ఉపాధ్యాయులుగ నుండుట కిష్టపడెదరా? ఏ తెలియనింగు పొందని గుమాస్తాలు కూడ నెలకు ముప్పది యెరు నలభై రూపాయల సంపాదించుచున్నప్పుడు ఇట్టివారు పడునైదు నిరుపది రూపాయలకు ఉత్సాహముతో పనిచేయనిచ్చుగిరురా? అని మీరాక్షేసింప వచ్చును. ఈ యాక్షేపణ కొక్కిటియే సమాధానము. ఉపాధ్యాయులు జీతముల పెచ్చుచేయుటయే ఈ సమాధానము. ఉపాధ్యాయుని యోగ్యతకు తగినట్లు మనము జీతమియ్యని యెడల నలేదు. మన స్కూల్ గురించి పనిచేయజాలదు. ఎల్లప్పుడు అసంతృప్తుడై విసుకుకొనుచు కోపముతో పనిచేయువాడగును. అట్టివారి స్వాధీనమున నుండునైన పిల్లలు బాగుపడుటకు బదులు చెడిపోవుదురు. కావున జీతములు పెచ్చుచేయుట అత్యావశ్యము. అధికముగ పన్నులవిధించియో లేక మార్గాంతరముల ననుసరించియో ఈ పనిని తప్పకచేయవలెను.

గ్రామ పాఠశాలలో యుక్తమగు జీతముపుచ్చుకొని పనిచేయు విద్యావంతుడగు ఉపాధ్యాయుడు ఉండినయెడల పసి పిల్లలకేగాక గ్రామమునకంతకు లాభములుగనును. తనవిద్యగల వాడగుటచే పెద్దవారికిగూడ నూతనవిషయముల బోధింపగలవాడైయుండును. దినపత్రికనుజదివి అందులోని వార్తలను గ్రామస్థులందరికి తెలియపరచుచు గ్రామమునంతను సంస్కరింపగల వాడగును. విద్యావంతుడగుటచే నతడు గౌరవపాత్రుడగును, అతడు చెప్పినమాటల చెవియొగ్గివినుట కనేకులు సిద్ధపడియుండురు. ప్రస్తుతపుస్థితులలో ముగ్ధదృశ్యులనా కొక్కరు ప్రతిగ్రామమందుండుట యత్యావశ్యముగదా! ఉపాధ్యాయునికన్న ఇట్టి పదవి నధిష్ఠింపదగినవారు మరెవరున్నారు?

ఇన్నీయు ఆదర్శములుగాని ఆచరణలోనుంచుటకు పిలుకావనియు వ్యవహారానధికము లేమితేనే నేనిట్లుచెప్పుచున్నాననియు విద్యావిహారములు జరుపు అధికారులు అనధికారులును చెప్పవచ్చును. ఆదర్శములన్నెదును ఆచరణలో నుంచుటకు పిలుగానిదిగ నుండవు. ఆక్షేపయిననో అవి మనకాదర్శములేకాజాలవు. పిలుకానట్లు మనకవిరోధుటకు కారణము మనకు శ్రద్ధయు పట్టువలయు లేకపోవుటయే. పది సంవత్సరములక్రిందట మనము ప్రాథమిక విద్యకై తొందైలక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టుచుంటిమి. ఇప్పుడు దానికి రెండింతలు ఖర్చుపెట్టుచున్నాము. ఇట్టిది పిలువనని పది సంవత్సరముల క్రిందట నెలకైన రెలచిరా! ఈఖర్చును మజిలీయధికముజేయుట కెన్నియో అవకాశములున్నవి. ఆ యవకాశముల తెలుసుకొనుటకును మనము సంసిద్ధులము కావలయును. ఇదిగాక మన మిప్పుడవలంబించుపద్ధతులలో గూడ ననేకలోపములున్నవనియు ఆలోపములు పోగొట్టుకొనినయెడల ఇప్పుడు మనము ఖర్చుపెట్టుచుండు ద్రవ్యములో చాలభాగము మిగులగలవనియు వ్యవహారజ్ఞానముకలవారనేకులు చెప్పుచున్నారు. ఆవశ్యకత లేనిచోట పాఠశాలలుసాపించుట, ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగ నొకొక్క క్లాస్ తి వారి కొక్కొక్క పాఠశాల సాపించుట లోనగునాటి విషయమున మార్పులేయుట కవకాశమున్నది. సమీపగ్రామములో నొక్కొక్క పాఠశాల

పెట్టుటకన్న వాటి కన్నీటికికంటే నొక్క-తేపాతలను పెట్టుట కొన్ని సంవత్సరముల ఆచారముగా నుండును. ఈలాటి మార్పులను మనము చేసికొనినయెడల ఉపాధ్యాయుల కెక్కువభారము లెక్కువకును, ఇప్పుడు ఖర్చుపెట్టుచుండు ప్రవృత్తుతోడనే గుర్తుకొంటే ఇప్పుడు బాలుకు విద్యనేర్చుటకును అవకాశము నన్నవి. విద్యార్థులకు ఆచార్యుల గ్రహించిన ఇతర దేశములవారు వచ్చిన కష్టములకన్న మనము పడచులిన కష్టములెక్కువగలేవు. నా రాకష్టముల తొలగించుకొనుట కేయిపాపముల గని పెట్టికో ఆట్టి ఉపాయములు మనము మాడ కని పెట్టుచున్నాము. కావున పై ఆచర్యములు ఆచరణ యోగ్యములు అని చెప్పుట యుక్తము కాదు. విశాలదృష్టియూ, ధైర్యము మన నాచుకులకును, ప్రతినిధులకును కావలసి యున్నది. ఈ సందర్భమున నిజయే మనకు ముక్తిదాయకములు.

ఉన్న రెవిన్యూ ఫౌండేషన్ వారల యుపాధ్యాయులుగ నుండవలెననియు ఆట్టివానికి హెచ్చుతీర్థముల నివ్వవలయుననియు చెప్పుటచేత ఇప్పుడు ఉపాధ్యాయులుగనుండువారి యోగ్యతను ముందుకు ప్రతిపాదము కల్పించు చున్నారనియు ఈ సభ యొక్క యుద్దేశములకు నేను ప్రతికూలుడనై యున్నాననియు మీరు చలన మాడదు. ఇప్పుడు ఉపాధ్యాయులు గ నుండువారికి గూడ నిట్టి సదుపాయముల కల్పించవలయుననియే నా నిశ్చయము. మన మొకరిని ఒక పనిచేయుటకయి నియమించిన తర్వాత నత డాపనిని తనవిధమున చేయుటకు కానవిన వసతులన్నిటిని అతనికి సమకూర్చుట మనకు విధియై యున్నది. ఉపాధ్యాయు డయినతమాత్రమున మానవు డెన్నవారు పడుకొనవలయును కత డతీతుడు కాజాలకుడా! నాకలిలోనుండువా డొక్కొక్కడును మనస్ఫురదన్నమాట మనము మరుచుకొడము. కడుపునిండ అన్నమును కట్టుటకు గుడ్డయు, కాపురముచేయుట కిల్లున, కుటుంబభరణ మనకు కావలయు పరికరములను లేనివాడు మానవభర్తయు నెట్లునుండువగలడు? సంపాదకపక్షము సంబంధించిన బాధల మూలమున కుండుచుండువాడు తన యుద్ధోగధర్మమును నెట్లు ప్రమేయముగా నిర్వహించగలడు? కావున ఉపాధ్యాయులు శ్రద్ధతోడను ఉత్సాహముతోడను, పనిచేయుటకు బారికి యుక్తములగు నేతనముల నిచ్చుట మనకు నిధి, ఇప్పుడు వానికి లభించుచుండు వేతనము నతిస్వల్పములగు నున్నవి. కొందరు బండ్లలోలకును కూలిచేసికొని జీవించు వారిలో నేనెవలకును వారికంటే నెక్కువ ఆదాయము దొరుకుచున్నది. ఉపాధ్యాయు డనుకొనెదై ఆసానమునకుతగిన వేతన నీయకుండుట ఎంతో కోరినయియు, ఇది మనసాంప్రదాయమునకుగూడ విరుద్ధముగనున్నది. మనవా రెన్నడు ఇట్టి యనాచరణను గురువులయెడ జూపినదిలేదు. నెలవేతము ఇచ్చుటేగాక, అక్షరాభ్యాసముప్పుడును ఆలవినుపు రోజులయందును పండుగ సమయములందును తలెదండ్రు లుపాధ్యాయుని సత్కరించుచుండిరి. ఇదంతయు నీ కాలమున మారినది. నరేంద్రవల్ల నారాధించుటయొక్కటియే యుపాధ్యాయునికిమిగిలినది. ఇట్టిదన్నిటి నుండి వీరినిలేననెట్లు అధికారుల ధర్మము. ఏ యుపాధ్యాయునికిగూడ ఇరువది రూపాయలకు కెక్కువగ జీతముండగూడదు. అటుపైన వారివారియోగ్యతలనుసరించి వారిజీతములు వృద్ధికావలయును. ఈ విషయమై సభవారు తగిన తీర్మానమును జేయదలచియున్నారు. అట్టి తీర్మానమును ఆందరు ఆమోదించి దానిని అమలులో పెట్టుటకు తగిన కృషిని జరుపవలయును.

ఉపాధ్యాయులకు రెవిన్యూకల బాగు చేసికొనుట కతి కుతూహలై యున్నారు. అట్టి యుత్సాహమునకు అధికార కాని వారెట్టి భంగమున కరిగించకూడదు. నిరుత్సాహులగు ఉపాధ్యాయులములమున ఉత్సాహులగు బాలురు తయారగుదురా? జ్ఞానవంతులగు యువకులు రక్షింపవలదురా? ఇదియే మనము ముఖ్యముగా నాలించింప గల్గినది. వేతన విషయముండేగాక ఇప్పటియుపాధ్యాయులు మరెన్నో యొక్కట్టులకు పాల్పడియున్నారు. రుసు యుద్ధోగములు స్థిరముగ నుండునా యనుసంకేతము వారి నెల్లప్పుడు బాధించుచున్నది. అచనరముగ ఒక గ్రామమునందుండి మరెయిక గ్రామమునకు బదిలీలు చేయబడుట కూడ సంభవించుచున్నది. పరియ్యదుల మధ్యను పనిచేయుట ఎంతకష్టమో, ఉత్సాహజనకమో, నేను ప్రత్యేకముగ చెప్పవలసినది లేదు. ఇట్టి కష్టముల నుండి వారిని రక్షించుట విద్యార్థిభాగ్యధికారుల కర్తవ్యము.

సోదరులారా! ఇప్పటికే నాయపన్యాసమతి దీర్ఘమైనది. అప్రశంసాప్రసంగమును చేసితి నేమో యను సంకేతము కలుగు చున్నది. కాని ప్రముఖులగు వారనేకులు దయచేసి యుండు ఈ సమయమున ఆలోచనీయములగు ముఖ్యసిద్ధాంత

భార్య సెంటుజార్జి గెజిటు

28-4-29

సానిక స్వపరిపాలన కాఖ

డి. బి. ఎ. వి. రామలింగయ్యగారు మద్రాసు నగర ప్రాంతములయొక్కయు తొనుపానింగు బ్రష్టులో నొకట్రైక్ నియమింపబడిరి.

మన్ది వీరరావులుగారు నర్సారావుపేట వర్తకులు గుంటూరుజిల్లా దేవాలయ సంఘసభ్యులుగ రాబోవు జూన్ 19 తేదీవరకు నియమింపబడిరి.

గంటల కృష్ణస్వామినాయుడుగారు బళ్లారి జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

జి. వెంకటరావు, రామసాగరం గురజాదావు హెచ్. దొడ్డబసప్ప రెడ్డిబంబనగౌడ్ ఎం. వీరభద్రప్ప కె. నేతురావు పి. బసవనగౌడ్ గార్లు బళ్లారిజిల్లాబోర్డునకు హోమ్స్టేట్ తాలూకాబోర్డులన సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

కె. హనుమప్పనాయకు కె. రావిరెడ్డి రాయచూరు ఛీ మన్న హెచ్. బొజ్జరెడ్డి ఎం. చిన్నసంతోషరెడ్డి బి. నీలకంఠరెడ్డి కె. వెంకన్నగౌడు హెచ్. బసవన్న గౌడ్ గార్లు ఆదోని తాలూకాబోర్డులన బళ్లారి జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

జె. శ్రీనివాస కామ్రాజుగారు ఆదవాని తాలూకాబోర్డు ఉపాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

బి. తమ్మిరెడ్డిగారు ఆదవాని తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

గొట్టెపత్రికొండ నాగప్పచెట్టిగారు అధ్యక్షులుగన, బి. వెంకటరావుగారు ఉపాధ్యక్షులుగన హోమ్స్టేట్ తాలూకాబోర్డుల నెన్నుకొనబడిరి.

ఒంగోలు తాలూకాబోర్డునకు వీరగంగం శ్రీరాములు గారు అధ్యక్షులుగన ఎం. శ్రీరాములుగారు ఉపాధ్యక్షులు గను ఎన్నుకొనబడిరి.

బచ్చి శ్రీరాములుగారు గుంటూరు పురపాలకసంఘ సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

విద్యాకాఖ

బి. నీలయ్యరెడ్డిగారు గంజాంజిల్లా విద్యాసంఘసభ్యులు గ నియమింపబడిరి.

హెర్బర్ట్ చాంపియన్ గారు ప్రాథమికవిద్య డిప్యూటీ డైరెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

రిడ్డు విలియంరాస్ గారు నైదాపేట టీచర్సుకాలేజీ ప్రిన్సిపాలుగ నియమింపబడిరి.

మిస్ ఎడిత్ విక్ ఫ్రెడ్ గేగారు విశాఖపట్నము క్విక్ మేరి బాలికల కాలేజీలో ట్రెయినింగు స్కూలునకు ప్రధానోపాధ్యాయునిగ నియమింపబడిరి.

మిస్. పి. సీతమ్మగారు మద్రాసు క్విక్ మేరి కళాశాలయందు అసిస్టెంటు ప్రొఫెసరుగ నియమింపబడిరి.

సదానందమూర్తి మహాశయోగారు గంజాంజిల్లా విద్యాసంఘసభ్యులుగ ఛత్రపురం తాలూకాబోర్డువారినే నెన్నుకొనబడిరి.

జి. సింహాచలంపంతులుగారు గుంటూరు జిల్లా విద్యాసంఘ సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

జనాబ్ గులాం దస్తగీర్ సాహెబ్ బహదూర్ గారు కర్నూలు జిల్లా ఎడ్యుకేషన్ ఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి.

జ్యోషియల్

పి. రంగస్వామి అయ్యంగారు గుత్తి డిప్యూటీ మున్సిపల్ నియమింపబడిరి.

ములను కొంత సంస్కరించుకొనుట అగత్యవని యిట్లు చేసితిని. అక్షరజ్ఞానము లేని వాడొక్కడు మాడ మన జిల్లాయందుండ గూడదనియు, ఈ యుద్దేశము కొనసాగుటకు పరిపాలకుల యందు ధైర్యమును ఉపాధ్యాయులయందు కార్యోత్సాహమును ఉండవలెననియు, పరిపాలకుల ధైర్యము ద్రవ్యసంపాదన యందును ఉపాధ్యాయుల తగుతీరిన సత్కరించుట యందును ప్రతిఫలించవలయుననియు, ప్రత్యేగముగాంచిన యుపాధ్యాయులు, స్వస్థాభ్యుమును స్మరింపక దేశహితముకై తమయావచ్చ క్రిని వినియోగించుటకు సంసిద్ధులు కావలయుననియు, నేను చెప్పదలచుకొన్నమాటలలోని సారము. ఈ నాయదాహరించిన ఆశయములు కొనసాగినయెడల మనదేశము ప్రాచీనకాలముం దట్టి వైభవముండెనో, అట్టివైభవమునే తీరిగి అనుభవించుచు ప్రపంచమున కొక మణియై ప్రకాశించును గదా! ఈ ఘన కార్యమునకు తోడ్పడుటకన్న భరతమాతపుత్రు డగు ప్రతిమను మృదును చేయదగిన కార్య మేదిగలదు?

పి. చిన్నయ్య త్యాగరాజఅయ్యగారు నర్సపురం డిప్యూటీ మున్సిపల్ నియమింపబడిరి.

వి. వెంకటేశ అవధానిగారు తణుకు డిప్యూటీ మున్సిపల్ నియమింపబడిరి.

డి. చిదంబరరావుగారు తెనాలి డిప్యూటీ మున్సిపల్ నియమింపబడిరి.

మెడికల్

ఎం. ఎస్. శరసింహ అయ్యగారు మద్రాసు మెడికల్ కాలేజీలో సర్జరీ అసిస్టెంటు ప్రొఫెసరుగ నియమింపబడిరి.

ఆర్. మహాదేవకాగారు విశాఖపట్నము మెడికల్ కాలేజీలో సర్జరీ అసిస్టెంటు ప్రొఫెసరుగ నియమింపబడిరి.

సి. ఎస్. గణపతి అయ్యగారు చత్రపురం లోకలుఫండు ఆస్పత్రిలో అసిస్టెంటు సర్జనుగ నియమింపబడిరి.

ఆర్. వి. రాజంగారు మద్రాసు జనరల్ ఆస్పత్రిలో రిజిస్ట్రీ డ్యూటీపైని అసిస్టెంటుసర్జనుగ నియమింపబడిరి.

జ్యోషియల్

సి. హెచ్. జాకబుగారు విజయనగరం సెంటుల రికూంటుస్కూలు ప్రిన్సిపాలుగ నియమింపబడిరి. సి. ఇలయా శాస్త్రి నాయుడుగారు ఏలూరు పబ్లిసివిజను పోలీసు డిప్యూటీ నూపరిం టెండెంటుగ నియమింపబడిరి.

జె. ఎలియటుగారు సి. వి. డి. బ్రాంచిలో పోలీసు డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగ నియమింపబడిరి.

జె. వెంకటరత్నం పంతులుగారు గుంటూరునందు స్పెషల్ మేజిస్ట్రేటుగ నియమింపబడిరి.

పులి ఆల్వార్ మహారాజును గాయపరుచుట

డిల్లీ, ఏప్రిల్ 24:—నేటాడుమండగా నొక పెద్దపులి ఆల్వార్ మహారాజుగారిపైబడి మహారాజును గాయపరచెను. వారు చావుకొనిపోయిరి. ఏనుగుపై నెక్కి మహారాజుగారు పోవుచు ఒక పెద్దపులిని కాల్చిరి. దెబ్బ పెద్దపులికి తగిలెను. కాని అది చావలేదు. అది మహారాజుపైబడి యువని మర్దించెను. మహారాజుగారి యనుయాయు లిద్దరికి మంచిదెబ్బలు తగిలెను. డిల్లీనుండి గొప్పవైద్యులు అల్వారుకు బయలుదేరినారు.

(ప్రీ ప్రెస్)

బాపట్ల సబార్డినేట్ జడ్జి కోర్టులో

వి. పి. నెం 10/29

పెటిషనరు:—నేపాకం మునుసామి ఆచారి కొమారుడు నేపాకం శివలింగాచారి, విశ్వ బ్రాహ్మణకులం, కంనాలి వృత్తి, వయస్సు 37 సం॥రలు. బాపట్ల.

కౌంటర్, పెటిషనరు:—శివరాజు సూర్యకాశరావుగారు, మరి కొందరు.

పైన తెలుపబడిన పెటిషనరు 1920 సం॥ రం 5 వ ఆక్టోబరు 20 వ నెక్కు న ననుసరించి ఈ కోర్టువారితే 22-4-29 తేదీన జారీ చేయబడిన ఉత్తరపు ననుసరించి ఇన్ సాల్వెంటుగా తీర్మానించబడి యున్నాడు. గాన బుణదాతలు వారి హక్కులను, గుంటూరు అఫిషియల్ రిశిమగారి సమక్షమందు బుజువు పరచుకొనవలెను.

విడుదల కాలము 22-4-29 తేదీ నుండి ఒక సం॥ రకు వర కుండును.

సబ్ కోర్టు } ఎం. వి. హయగ్రీవరావు పంతులు, బాపట్ల } అడివన్ సబార్డినేట్ జడ్జి.

బాపట్ల సబార్డినేట్ జడ్జి కోర్టులో

ఇన్ సాల్వెన్స్ పెటిషన్ నెం 15/29

పెటిషనరులు:—బుణదాతలు (1) లంకోటు సుబ్బన్న (2) దాసరి వెంకటాచలం.

కౌంటర్ పెటిషనరు:—(బుణగ్రస్తుడు) వడ్లమూడి శ్రీరాములు కొమారుడు పూర్ణచంద్రరావు, బ్రాహ్మణ కులం, కతవరమునందు భూస్వామి.

పైన తెలుపబడిన పెటిషనరులరుల పైన తెలుపబడిన కౌంటర్ పెటిషనరును 1920 సం॥ రం 4 వ ఆక్టోబరు 19 (2) నెక్కు న ననుసరించి ఇన్ సాల్వెంటుగా తీర్మానించ వలినట్లు ఈ కోర్టునందు అప్లీని దాఖల్ చేసియున్నారు. సదరు ఆర్డీ విచారణ నిమిత్తమై 4-7-29 తేదీకి వాయిదా వేయబడి యున్నదని యిందు మూలముగా తెలియ జేయడమైనది.

సబ్ కోర్టు } ఎం. అనంతగిరిరావు, బాపట్ల 23-4-29 } ప్రిన్సిపల్ సబార్డినేట్ జడ్జి.

మద్య వివరాలు

చింతాద్రిపేట సత్కాలక్షేపనభ:—హరికథా కాలక్షేపము, “ద్రాపది మానసరక్షణము” గూర్చి బ్రహ్మశ్రీ తంజావూరు సుబ్రహ్మణ్యం శాస్త్రిగారిచే 28 తేది ఆదివారం సాయంకాలం 4 గంటలకు స్వామినాయకవీధి నెం. 1/106, శ్రీరంగనిలయముందు జరుపబడును.

శ్రీపాంచురంగ భగవత్కథా ప్రసంగనభ:—28-4-29 తేది ఆదివారం సాయంకాలం 4 గంటలకు హిందూ తియ్యలజికల్, హైస్కూలు హాలులో శ్రీమాన్ డి. వే. విద్యాశ్రీరంగం శోకోపాచార్యస్వామివారిచే “సుభాగవత సమాగమము” గూర్చి కాలక్షేపము జరుపబడును.

చెన్నపురిలో అన్న దానసమాజమునకు 1000 రూప్యముల విరాళము
గా॥ రాజాసర్ ఎస్. ఆర్. ఎం. అన్నామరెడ్డిగారు గతవారమున జరిగిన పైసమాజవారి కోత్సవమున కధ్యక్షత వహించి, సమాజముయొక్క శాశ్వతాదాయమునకు చేర్చబడుటకు 1000 రూప్యములవిరాళము నొసగిరి.

రాకపోకలు:—ఎస్. సత్యమూర్తిగారు, ఎస్. శ్రీ వివాసయ్యంగారును నేటిరాత్రి నేలమున కేగెదరు.
బి. శివరావుగారు మలబారు, నీలగిరిలు, డి. కన్నడ జిల్లాలలో పర్యటనము సలిపి నేటి యుదయమునకు మద్రాసు వచ్చిరి. పై జిల్లాలతరపున రాజోవు భారతశాసనసభలయన్ని కల భో నభ్యర్థిగ శివరావుగారు నిలిచెదరు. జనీవాలో మేనెల 30 తేదీని జరుగజూపు అంతర్జాతీయకార్మికమహాసభకు భారతప్రభుత్వప్రతినిధికి సలహాదారుగ శివరావుగారు నియమింపబడిరి. వీరు నేటిరాత్రి మద్రాసునుండి బయలుదేరి బొంబాయి కేసి అచటి నుండి జనీవాకు బోయెదరు.
నర్. వీ. పి. వాల్మోగారు గతరాత్రి మద్రాసు విడిచి బరంపురమునకును, సి. డబ్ల్యు. ఇ. కాటకగారు నేలమునకును బోయిరి.

అంబత్తూరు స్వదేశీవస్తు విక్రయ ఏజన్సీ
స్వదేశీవస్తువిక్రయము నభివృద్ధిగావించుటకుగాను చంద్రా సునందు వివిధప్రాంతములలో వివిధమాసములందు స్వదేశీవస్తు ప్రదర్శనములు జరుపబడును. మొట్టమొదటి ప్రదర్శనము తిరు వల్లి కే॥జి॥లో మేనెల 4, 5, తేదీలందు జరుపబడును. స్వదేశీ వస్తువులను తయారుచేయువా రెల్లరును తమ వస్తువులను బంపి ప్రదర్శనమునకు సహాయపడ గోరబడుచున్నారు. పైరెండుదిన ఘటకును దీపముఖర్చుక్రింద రూ 2 మాత్రమే చెల్లించవలసియుం డును. ప్రదర్శనము తేరవబడు స్థలము, కాలము మున్నుండు ప్రకటింపబడును.

వైమానికశిక్ష-కలకత్తా శ్రీల ఉత్సాహము

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 23—కలకత్తాశ్రీలు వైమానిక శిక్ష యొడల చాల ఉత్సాహము జూపుచున్నారు. ఇదివరకే యిద్దరు విరోషియను శ్రీలు విమానబోదక ప్రావీణ్యమునకై తర్ఫీదగు చున్నారు. వ్యాయమూర్తి వేజిగారి కుమార్తెలలో యీడునం దు వీన్నది. ఇంకొక విరోషియనుశ్రీ మరీ బెంగాలీవనితలు కొందరు విమాన బోదకవృత్తి నేర్చుకొన సీర సం క ల్పు రై యున్నారు. బెంగాల్ వైమానికసంస్థ ప్రారంభోత్సవ సమ యమున టాగూర్లసతి, మాచిబిహారు మహారాణి పెద్దకుమార్తె యగు లీలాదేవి విమానములో ప్రయాణికులుగా నంగీకరింపబడిరి. (ఆ. ప్రెస్)

కలకత్తా బండిపోటుదొంగలు పట్టుబడుట.
కలకత్తా, ఏప్రిల్ 23—కలకత్తాలో చాల సంవత్సరము నుండి బండిపోట్లు చేయుచున్న దొంగలగుంపు పట్టుబడెను. వారిలో యిద్దరు శ్రీలుగూడ గలరు. వారివద్ద బంగారము, నెం డి సొమ్ములు చాల దొరకెను. (ఆ. ప్రెస్)

గాంధీమహాత్ముడు తాడేపల్లి గూడెమునకు వెళ్లుట

వర్తక సంఘమువారు 1116 ను,
పంచాయితీ సంఘమువారు 116 ను,
కేసరినాటక సంఘమువారు 116 ను,
నమర్పించిరి.

తాడేపల్లిగూడెం తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షుడు శ్రీ కలిదిండి గంగరాజు గారును, ఉపాధ్యక్షుడు కేసరిరావుగారు ను, మండల కాంగ్రెసుసంఘాధ్యక్షుడు నసీ రహమదుగారును, శనివారపు సుబ్బారావుగారును, నేడు 25 వ తేదీ ఉదయము న 6 గంటలకు గుండుగుళ్ళు వెళ్లి మహాత్ముని సందర్శించి తాడే పల్లిగూడెమునకు తోడ్కొని వచ్చిరి. వారందరూ నేడుదయ మున 7 గంటలకు తాడేపల్లిగూడెము చేరిరి. రాజమహేంద్ర వరమునుండి దేశభాంధవి దువ్వూరి కుబ్బుచ్చుగారు తనపాత కాలలోని బాలికల నివటికి తోడ్కొని వచ్చిరి. వారిలో నొక బాలిక శ్రీ కలిదిండి గంగరాజుగారి కుమార్తెయే. ప్రత్యేకము గా కట్టించబడిన మండపమునకు మహాత్ముడు రాగానే, బాలి కలు మహాత్మునకు కర్పూరహారతి నొసగిరి. రాజమహేంద్ర వరము నుండి వచ్చిన బాలికలు సుబోర్డు స్కూలు లు బాలికలు సుజాతీ య గీ త ము ల ను పా డిరి. పిమ్మట తాలూకాబోర్డువారును, వర్తకసంఘమువారును, పంచాయితీ సంఘమువారును, కేసరినాటక సంఘమువారును సన్మానపత్రములను సమర్పించిరి. వర్తకసంఘమువారు 1116 రూపాయలును, పంచాయితీ సంఘమువారు 116 ను, నాటక సంఘమువారు 116 ను సమర్పించిరి. శ్రీ కలిదిండి గంగరాజు గారి కుమార్తెయూను మేనకోడలును బంగారుగాజులను సమ ర్పించిరి. చాలమంది శ్రీలు మహాత్మునిపాదములకు నమస్కరించి ధనము నొసగిరి. ఎల్లమిల్లి గ్రామమును నే ర వ ని వా డు నగు శ్రీయుత విలకలాటి సుబ్బారాయుడుగారు 80 సంబర దోవతుల చాపును సమర్పించెను. వినతిపత్రములతో సమర్పింప బడిన పటములను వేలముచేయగా రై సుమిల్లులయజమాని శ్రీయు త రామేశ్వర రావుగారు 200 రూపాయలకు కొనెను. ఇతనికిని మహాత్మునకును కొంత విచిత్రసంభాషణ జరిగినది. శ్రీలు విచేకిబట్టలను కట్టు కొనియుండుటమాచి యీబట్ట లిక పనికిరావని మహాత్ముడు నుడివెను. మహాత్ముడు హిందీభాషలో సుపన్యసింపగా దేశభక్తు డు తెలుగున సభ్యుల కెరిగించెను. 5000 మంది సభకునచ్చిరి. ఉదయము 8 గంటలకు వారు తాడేపల్లిగూడెమునుండి బయలు దేరిరి. చిలకలంపాడులో 116 రూపాయలు సమర్పించబడును. నిన్న రాత్రి వర్ష ముసరిసినందున వీధులు శుభ్రముగా దుమ్ము లే కుండ నున్నవి. ఏర్పాట్లులు బాగుగా చేయబడినవి. (ప్రత్యేకవిలేఖరి తంతివార్త)

చిత్తూరుజిల్లాలో మహాత్ముని పర్యటన క్రమము

తిరుపతి ఖిద్దరు స్టోరునుండి శ్రీయుత కె. రాజగోపా లాచారిగా రిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—
మహాత్ముని పర్యటనక్రమము శ్రీయుత ఎం. శ్రీనివా సాచారిగారిచే కొంతకాలముక్రిందట నాకు పంపబడెను. నా యనుమతికొరకే అది పంపబడినట్లుగా నేను భావించితిని. కాని, పుంగనూరు గ్రామము మహాత్ముని పర్యటనములో చేర్చబడుట సదరు గ్రామస్థులకు తెలియకుండ గావించబడినందు కాక్షేపిం చుచు యొకబాబు సదరు గ్రామమునుండి నాకుచేరినది. ఈ జిల్లాలో మహాత్ముని పర్యటనముగూర్చి జిల్లావాయకుల సలహా దీసికోబడలేదని తెలియుచున్నది. ప్రస్తుతము ప్రకటింపబడియు న్నకార్యక్రమ మంతయును పూర్తిగా మార్చబడవలసి యున్న ది. కాబట్టి, యీ జిల్లాలో మహాత్ముని పర్యటనక్రమము యీ జిల్లావాయకుల సంతకములతో ప్రకటింపబడునరకును ప్రజలు వేచియుండుదురగాక. అంతవరకు యితరకార్యక్రమ మేది యును ఆధారముగా దీసికోబడగూడదు.

నిరుద్యోగి ఆత్మహత్య

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 23:—ఉద్యోగము దొరకక నిరాశ కెంది మెట్రిక్యులేషను పరీక్షయందు విజయముందిన యొక పెం గాల్ యువకుడు యింటి రెండవ అంతస్తుమీదనుండి దుమికి చచ్చిపోయెను. (శ్రీ ప్రెస్)

బొంబాయి మిల్లులు అన్ని యు సమైక్యమున్నవి

ఈ నెల 26 తేదీ శుక్రవారము 12 గంటలకు బొంబాయి మిల్లు లన్నిటియందును పనివాండ్లు సమైక్య ఆరంభించెదరు బొంబాయి, ఏప్రిల్ 24:—బొంబాయిలో వాడియ కంపెనీ మిల్లులు కొన్ని గలవు. ఈ మిల్లులయందు కొలది మ ముల్కీందట యితర మిల్లులతో బాటు నొక సమైక్య జరిగి డెను. సమైక్య తగాదాలను పరిష్కరించుట కొక విచారా మేర్పడియుండెను. ఆవిచారణ సంఘ ము వారి తీర్పు కుడ చెప్పబడెను. ఇప్పుడు సదరు వాడియ మిల్లుల యజమానులు పని వాండ్లను తిరిగి యేర్పాటు చేయవలసి నెనుక సమైక్య చేసి యుండినవారిలో అందరిని తిరిగిపనిలో పోల్పవలయు నని కార్మిక సంఘమువారు (గిర్మికర్మాగార యూనియను వారు) నొక్కి చెప్పిరి. అట్లుచేయుటకు మిల్లు అధికారులు అంగీకరింపలేదు. సమైక్యజరిగియుండిన దినములలో క్రొత్త పని వాండ్లను సుమారు 6 వేలమందిని నెడలగొట్టవలసి వచ్చుననియు మిల్లు అధికారులు ప్రతుర్నితర మొ మొనగిరి. కాని, కార్మిక సంఘమువారు రెండులకయ్యుకొనలేదు. ఇరుపక్షములవారికిని రాజీదురలేదు. కార్మికసంఘమునకును న సంఘాధ్యక్షులకు మోడిగారు బొంబాయిమిల్లులన్నిటియందు ను పెద్దసమైక్యము యీనెల 26 తేదీ శుక్రవారము మధ్యాహ్నము 12 గంటనుండియు సాగించుటకు నిశ్చయించిరి.

గతసమైక్యముగియునప్పటికీ వ్యవహరించుచుండిన ఆయా మిల్లుల ప్రత్యేక కార్మికసంఘములన్నియు సక్రమమైన కార్మిక సంఘములుగా ఆమోదిబడవలయునని మోడిగారు కోరు చు న్నారు. ఇం దు ల కు మిల్లు య జ మా ను లంగీకరించుటలేదు. ఈ మిల్లు కమిటీలలోని 17 మంది పనివాం డ్లను దండించెదమని మిల్లు యధికారులు బెదిరించియుండిరని యు అందునుగూర్చి యొక విచారణ జరుగవలయుననిగూడ మోడిగారు కోరుచున్నారు.

మిల్లుగేట్లవద్ద పనివాండ్లందరూ గుమిగూడియున్నారు. ఆలరియాకగా నవలచేరి దుండగములు చేయుచున్నారను కారణమున 50 మంది అరెస్టుచేయబడిరి. ఇందులో ఇద్దరు శ్రీలుగూడా కలరు. (ఆ. ప్రెస్)

కోయంబుత్తూరు మిల్లు సమైక్య

సమైక్యదారులు పనులలో చేరుచుండుట కోయంబుత్తూరు, ఏప్రిల్ 24:—నూటికి 80,40 వం తున జీతములు తగ్గించుటచేత స్టేన్సు, మాల్ మిల్లులలో పనివారు సమైక్యచేసిరి. లేబరు కమిషనరగు స్టేటరుగారునచ్చి కార్మికల పక్షమున మాట్లాడుటచే చాలమంది యీ రోజు పనులలో చే రిరి. ఇతరులు కేపు చేరుదురు. మార్చి జీతములు నెనుకటి మాది రిగా నిత్తురు. మాడు నెలలైన రెరువాత జీతము వృద్ధి సంగతి అననరమైనచో మరల మిల్లుయజమానులు విచారించురు. (ఆ. ప్రెస్)

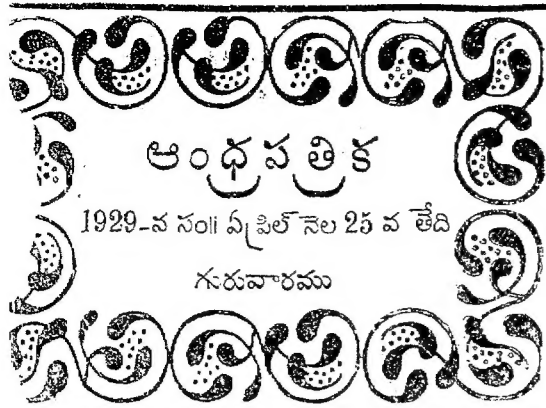
ఇంగ్లాండునుండి సాక్షులు

మీరటు కుట్రకేసు యేర్పాటులు ముద్దాయిలకు సత్రికల నిచ్చుటలేదు కలకత్తా, ఏప్రిల్ 25:—మీరటు కేసునందు ప్రభుత్వము వారు ఇంగ్లాండునుండి ప్రాసిక్యూషను తరపు సాక్షులను తెప్పించి చలచిరిని ఫాల్జ్యుట్లపత్రికకు తెలియుచున్నది. ముద్దాయిలకు యిప్పుడుగూడ వార్తాపత్రికలు చదున ననకాశ మీయలేదు. వేరువేరుగ నుంచిరి. ఇంక యెన్నియో రిమాండులు కోరనిది కేసు విచారణకు రాదు. మొత్తము 400 మంది సాక్షు లుండ వచ్చును. (శ్రీ ప్రెస్)

ఆంగ్ల శేవరుమిల్లు, మేనేజింగ్ ఏజెంట్లయిన మోతె వైదా కంపెనీ వారు గవర్న మెంటు వారికి యిచ్చవలసిన రు 4లక్షల రూపాయలు తనభా మొత్తము క్రింద చెల్లించిరి. త్వర లో పని ఆరంభించెదరు.

ప్రథమమార్వాడీ విప్లవావివాహము

1000 మంది వివాహమునకు విచ్చేయుట బొంబాయి, ఏప్రిల్ 24:—23 తారీఖున బొంబాయి లో మార్వాడీ నొడ బ్రాహ్మణసంఘమున దొక విశంతుకన్య పునర్వివాహము జరిగెను. సంఘమువారు ఆపూర్వమును ఉత్సా హమును ప్రదర్శించిరి. వివాహమును చూచుటకు 1000 మంది ప్రజలు వచ్చిరి. వగ్గవగు 20 సంవత్సరముల వయస్సు. (ఆ. ప్రెస్)

సైమను తంత్రము

సైమను కమిషనువారు రేపటిదినము లండనుకు చేరెదరు. కమిషనునందలి పార్లమెంటు సభ్యులస్థానములకు ఇతరులు పోటీజేయుట పాడి గాదని, ఎచ్చరికలు పెక్కు పర్యాయములు వెలు వడినను, కృతఘ్నులయినవారు వీరికి పోటీగ నిలిచిరి. హిందూదేశ సమస్యను విచారించుటకై, సైమను కమిషను సభ్యులు చేసిన అపారమగు త్యాగము లను వీరు గుర్తింపకబోయిరి. హిందూదేశ బహిష్కారము నెదుర్కొనుటలో, వీరు చూపిన ధైర్య శ్రద్ధయములను పాటించి, గౌరవింపరయిరి. సామ్రాజ్య రక్షణార్థమై వీరు దీసికొనిన శ్రమను గ్రహింపక బోయిరి. సైమను కమిషనులో అయిదుగురు కా మన్యు సభ్యులు గలరు. వీరందఱును రాబోవు ఎన్ని కలలో ప్రత్యర్థులతో పోటీజేయవలసివచ్చెను. తుదకు సైమనుగా రయినను పోటీలేకుండ ఎన్నికలలో విజ యము గాంచుటకు విలుగలుగలేదు. స్పెక్టాల్లో, సైమనుగారికి పోటీగ, ఎల్వినుగా రను లేబరుశత్రువు అభ్యర్థి నిలిచియున్నారు. సైమనుగారి గెలుపు విష యమై సందియము లేకున్నను, వీరు కొంత కష్టపడ నలసివచ్చును. వోటరులలో ప్రచారము సలుపవలసి వచ్చును. అందుచే, సైమను కమిషనువారు లండ నుకుబోగనే, విచారణకు గడంగ వీలుండదు. ఎన్ని కల ఆందోళనలో వీరు కొంతకాలమును తప్పక గడుపవలసివచ్చును. సైమనుగారు లిబరలు పక్షము తరఫున ప్రచారము సలుపుటయగాక, తమస్థానము ను నిలుపుకొను నిమిత్తముగూడ ప్రచారము సలుప వలసివచ్చును.

మిగిలిన నలుగురు కామన్యుసభ్యులు గూడ, తమపక్షముతరఫునను, తమస్థానములనిమిత్తమును ఆందోళన సలుపవలసివచ్చును. హిందూదేశము నందు వీరు తిరిగిన కాలములో, ప్రత్యర్థులు సలిపిన ప్రచారమును, వెన్వెంటనే తీవ్రముగ నెదుర్కొన వలసి వచ్చును. సైమనుగా రీసమయమున, వివిధ పక్షములవారికిని ఒక్కసలహా నిచ్చినటుల దెలియు చున్నది. మనలో మన కెన్ని భేదములున్నను, హిందూదేశప్రశ్న గూర్చి మాత్రము, ఏపక్షము పాదును ఎన్నికలలో ఆందోళనము సలుపగూడదని, వీరు చెలిపిరట. ఇదివరకే, వివిధపక్షములవారును సైమను కమిషనుకు చేరూత నొసగి, హైందవ సమస్యవిషయమున ఏకీభావము జూపిరి. ఇటీవల లేబరు పక్షమునం దొక శాఖవారు మాత్రము, హిందూదేశమునకు స్వయంనిర్ణయాధికారము నొస గవలయునని కోరిరి. సైమనుకమిషను బహిష్కార మును ఆమోదింపవలయు నని తెలిపిరి. వీరితీర్మాన

ములు, సైమనుగారికి దుఃఖము కలిగించి యుండును. అందుచే, స్థానప్రశ్నలు గాక హిందూదేశప్రశ్న గూడ తమ ఎన్నికలలో సారాంశమగునేమో యని, వీరు భయపడుట వింత గాదు. అందుచే హైందవ సమస్యను పక్షప్రశ్నగ పరిగణింపవలదని, సైమనుగారు వేడుచున్నారు. సైమనుగారు భీతిల్లవలసిన పనిలేదు. ఇంగ్లండునం దేశమువారును హైందవ ప్రశ్నను గూర్చి, ఎన్నికలసమయమున ముచ్చటించుట లేదు. సామ్రాజ్య తత్త్వము అన్ని పక్షములను ఆవహించి యున్నది. హిందూదేశమునకు వెంటనే స్వపరి పాలన మిచ్చుట కేశమువారు పూనుకొన రని సమ్మతించును. లేబరుపక్షమునందు కొందరు అతి వాదులు, హిందూదేశ సమస్య విషయమై ఆస్పదపడు ముచ్చటించు చున్నను, నాయకు లగు మాక్డనాల్డు ప్రభృతులు వారిని అంకుశముక్రింద నుంచెద రని తలంపవచ్చును. హైందవప్రశ్నను, ఎన్నికల సారాంశములనుండి తీసివైచుచో, సైమను గారు జయముగాంచుట కెట్టిశ్రమ దీసికొన నక్కర లేదు. కమిషను కధ్యక్షత వహించి, తాము ఇంగ్లం డుకు సలిపిన మహాపకారమునకు వోటరులు కృత జ్ఞత చూపవలయునని, సైమనుగారు గోరుచు ఆత్మ ప్రతి చేసికొనుట కెంతయు వీలగును. సైమను తం త్రము, వారు లండనుకు బోకముందే, మిగుల లాభింపగలదు. ఎన్నికలవిషయమున వారి కెట్టి వ్యాకులము గలుగకుండ జేయగలదు. పంజాబు విద్యార్థులచే సైమను కమిషనుకు స్వాగత మిచ్చించు టకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఎక్కడనయినను, స్వాగతములలో పాల్గొనుటకు కొందరు భారతీయులు లభింతురుగద. లండనులో గూడ నిట్టి వారు లభించుట వింత గాదు.

లండనులోబహిష్కార ప్రదర్శనముల గావించు టకు గూడ ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. భారతీ యులును, కొందరు లేబరుపక్ష సభ్యులును ఈ ప్రదర్శ నములందు పాల్గొనెదరు. అయినను, ఇట్టి ప్రదర్శ నములను చులకన చేయుటకు, సైమను ప్రభృతులు పూనుకొందురనుటకు సందియములేదు. బహిష్కార మధికముగ నున్న హిందూదేశమునందే, దీక్షని తృణీకరించి, తమకు ఘనస్వాగత మొసగబడె నని ప్రకటించుకొన గలిగిన సైమను గారు, లండనులో జరుగు బహిష్కారమును తృణీ కరింప కుందురా? గా. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు గూడ, శ్రీప్రెస్సు ప్రతినిధితో ముచ్చటించుచు, సైమను కమిషనుకు పంజాబు విద్యార్థులు స్వాగత మొసగెదరను వార్తను వినుటకు తమకు చింతగలుగు చున్నదనియు, కమిషను విచారణవలన హిందూ దేశమునకు ఎంచదగినలాభము గలుగజాల దనియు, చెలిపియుండిరి. హిందూదేశమునందు పేరెన్నిక గలన నాయకు లందరును, ఇటులనే భావించు చున్నారు. లజపతిరాయిగారు దివంగతు లయిన పిమ్మటగూడ, సైమను కమిషనుకు స్వాగత మొసగు వారు పంజాబు విద్యార్థులలో మిగులుట మిగుల శోచనీయము. సైమనుగారి తంత్రము ఇంగ్లండులో పారుననుటకు సందియములేదు. హిందూదేశప్రశ్న నే పక్షము వారును, ఎన్నికలలో నొక ముఖ్యసమస్యగ బెట్టబోరు. దీనినిబట్టి భారతీయు లొకవిషయమును ముఖ్యముగ గ్రహింపవలయును. ఏపక్షమువారు ఎన్నికలలో విజయము గాంచినను,

హిందూదేశమునకు వారు మేలుజేసెదరని ఊహించ వీలులేదు. ఇతరవిషయముల గూర్చి వీరిలో వీరి కెన్ని భేదము లున్నను, హిందూదేశప్రశ్న గూర్చి వీరంద రొక్కమార్గమునకు కట్టుపడియుందు రని నమ్మవచ్చును. అందుచే, భారతీయులు స్వశక్తిపై నాధారపడి, స్వాతంత్ర్యము బడయుట, యవసర మగుచున్నది.

ఉద్యోగస్వీకారము

ఇతరపక్షము లెటుల భావించినను, కాంగ్రెసు పక్షము మాత్రము ఉద్యోగస్వీకారమును పూర్తిగ నిరాకరించినగాని, ప్రజల కెట్టిమేలు సలుపజాలదు. కాంగ్రెసుపక్షమువా రికమిద, శాసనసభలలో కన్నును, వెలుపల నెక్కువగ కృషి సలుపవలయును. శాసనసభలలో నిరంకుశాధికార ము నెదిరించుచు, వెలుపల సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికై దృఢముగ పాటుబడవలయును. స్వాతంత్ర్యవాతా వరణమును, శాసనసభలలోను వెలుపలనుగూడ వ్యా పింపజేయవలయును. శాసనసభలనిబంధనలను మార్చి కాంగ్రెసుపక్షమువారి సంచలనమున కవకాశ మం తగ లేకుండజేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగు చున్నవి. అందుచే, కాంగ్రెసుపక్షమువా రవలం బించు నిరోధమార్గము నెదుర్కొనుటకు, అధికారు లకు సులభసాధ్య మగును. ఈసంగతి ఎటులున్నను, శాసనసభలలో సలుపు కార్యములఫలన మాత్రమే స్వాతంత్ర్యము లభింపజాలదని, తెలిసిన విషయమే. ఇట్టి సందర్భములలో, కాంగ్రెసు పక్షమువారు మంత్రిపదవులను స్వీకరించుచో, తమ స్వేచ్ఛావైఖ రిని కోల్పోవక తీరదు. మంత్రిపదవుల స్వంగీకరించుట యనిన, ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము నామోదించి నటులే యగును. దీనిపట్ల దేశమునందు ఏవగింపు గలిగించుటకై కాంగ్రెసుపక్షమువా రింతకాలము నుండియు సలిపిన కృషి వ్యర్థమగును. కాంగ్రెసు ప్రబోధము మూలమున, వివిధపక్షములవారును ద్వంద్వపరిపాలనము నిరుపయోగ మని గ్రహించిరి. మంత్రిపదవులను నిర్వహించుచున్నవారు, తాము ప్రజల కెట్టి మేలు సలుపజాలమని గ్రహించి, వానికి రాజీనామా నిచ్చియుండిరి. సంపూర్ణస్వపరి పాలనము దప్ప తక్కుంగల వరములతో తమకు బనిలేదని, వివిధ పక్షములవారును చాటుట సంభ విందినది. సైమను కమిషనును బహిష్కరించి, నైహూ కమిటీ రిపోర్టును, వీ రామోదించిరి. ఇట్టి స్థితిలో, నిస్సారమని రుజువయిన సంస్కరణములను కాంగ్రెసు పక్షమువారే చేపట్టుచో, ప్రజల కెంత నిరుత్సాహము గలుగునో యాహింపవచ్చును. వంగ దేశమునందు ద్వంద్వ పరిపాలనమును పునరుద్ధ రించుటకై, ప్రభుత్వమువారు శాసనసభను రద్దు జేసిరి. కాంగ్రెసు పక్షమువారు, నేకగుర్తగారి నాయకత్వముక్రింద, ద్వంద్వప్రభుత్వ పునరుద్ధారణమున కవకాశము లేకుండ జేయుటకు, ప్రయ త్నించుచున్నారు. కాంగ్రెసు పక్షసభ్యు లధికసంఖ్య లతో శాసనసభలలో ప్రవేశించెదరేని, ఉద్యోగ స్వీకారపక్షపు ఆటలు సాగిరావు. వీ రొకవేళ ఉద్యోగములను స్వీకరించినను, ఇదివరకు వలె నవి మూన్నాళ్లముచ్చట యగును. బెంగాలు నెదు ర్కొనిన ప్రశ్నయే, అన్నిరాష్ట్రములను ఎదు

స్థానమున్నది. ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము వారు ఉద్యోగ స్వీకారము పనికిరాదని తీర్మానించిరి. తమిళరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ మెటుల తీర్మానించునో తెలియదు గాని, ఇందలి ప్రముఖులు కొందరు ఉద్యోగస్వీకారముపట్ల మక్కువ చూపుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. కడల్గూరులో కాంగ్రెసు ప్రముఖు లిచ్చిన యవస్థాసములలో, ముత్తురంగ మొదలిగారి యవస్థాసము మాత్రము, కాంగ్రెసు పక్షమువారు ఉద్యోగముల నేల స్వీకరింపరాదని ప్రశ్నించెను. సాంఘిక వైషమ్యవాదు లీ పదవులలో ప్రవేశించకుండా జేయవచ్చునని వీరభిప్రాయపడిరి. కాని, మంత్రిపదవులలో నొకమారు ప్రవేశించిన పిమ్మట, కాంగ్రెసు పక్షమువారు రయినను వివరీతదృక్పథము బానుట సహజము. కాంగ్రెసు పక్షములో నుండి, మంత్రి పదవులలోనికి జూరబడిన మద్రాసుమంత్రి లెటుల మెలగుచున్నారో, తెలిసిన సంగతియే. ద్వంద్వ పరిపాలనావిధానమే, మంత్రిలను నిస్సహాయులుగ నొనర్చుచున్నది. ఎట్టివారు రయినను, దీని శృంఖల ములనుండి దప్పించుకొని, ప్రజలకోర్కెలను సఫల పరచుట దుర్లభము. ఇట్టివారు ప్రజలకు మేలొనర్చజాలక బోయినను, కీ డొనర్చుట కవకాశములు పెక్కులు గలవు. కాంగ్రెసుపక్షము మంత్రిపదవులను స్వీకరించినపిమ్మట, శాసనసభల మెలకల స్వాతంత్ర్యసిద్ధికై కృషిసలుపుట దుర్లభ మగును. ఇప్పుడున్న యవకాశములు గూడ తొలగిపోవును. శాసనసభలలో ప్రవేశించకుండుటయే మేలనుభావము ప్రబలుచున్న సమయమున, కాంగ్రెసుపక్షము ఉద్యోగస్వీకారమునకు గూడ బానుట, ఆత్మహత్య యగును. అందుచే ముత్తురంగ మొదలిగారి వాదము, నిరాధార మగుచున్నది. మిగిలిన కాంగ్రెసు ప్రముఖు లీవిషయమై ఆసభలో నెట్టి యభిప్రాయము నొనగక పోయిరి. వంగదేశ మొకవంక, ద్వంద్వప్రభుత్వమును తిరస్కరించుటకై ఆందోళన సలుపుచున్న సమయమున, తమిళదేశ మింకొక వంక, ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానమునకు తోడ్పడ సమకట్టుచో, కాంగ్రెసు ఉద్యమమునకు తీరని నష్టము గలుగును. ఇట్టి సంకల్ప మేమయిన నున్నయెడల, తమిళనాయకులు దీనిని విరమించి, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును దీక్షతో నిర్వహించుట శ్రేయస్కర మగును.

ఫార్వర్డుపత్రిక : మాననప్రపు కేసు
ఫార్వర్డు పత్రికలో, యీస్తుఇండియా రైల్వే ప్రమాదముగూర్చి యొక లేఖను ప్రచురించినందులకు, తత్పత్రికా నిర్వాహకు లిదివరకు క్రిమినలు కేసులో శిక్షింపబడిరి. ఇప్పుడు కలకత్తా హైకోర్టువారు, రైల్వే అధికారులు తెచ్చిన మాననప్రపు వ్యాజ్యములో వారికి లక్ష ఏబదివేలరూపాయల పరిహార మిప్పించిరి. ఫార్వర్డుపత్రిక అంతరించుట కింతకన్నను, వేరు ప్రతిక్రియ యేమి గావలయును? పత్రికానిర్వాహకులు కారాగృహనిర్బంధము ననుభవించుచుండుటచే, వ్యాజ్యమునందు తమపక్షమున వాదన సలుపుకొనుటకు వీలు లేకబోయెను. లేఖయందొకవేళ అసత్యములున్నను, ఉద్దేశసమయములలో ప్రచురింపబడిన లేఖలలోని అంశములకు రైల్వే అధికారులు తమ ప్రత్యుత్తరమును ఆపత్రికలోనే ప్రకటింపవచ్చును.

సత్యము నెరుకవలసవచ్చును. అందుకుమారుగ, క్రిమినలు సివిలుచర్యల వైకొని, పత్రికా నిర్వాహకులను తీవ్రముగ శిక్షింప గడంగుచో, ఒక్కపత్రిక యయినను నిలువజాలదు. హిందూదేశమున పత్రికలు సామాన్యముగ దేశభిమానముచే పురికొల్పబడినవేగాని, లాభము సంపాదక నిచ్చునవికావు. ధన సంపాదన కివి తోడ్పడుటలేదు. పత్రికానిర్వాహకులు తమధనమును, కాలమును, శక్తిసంతను వినియోగించి, పెక్కు ఇబ్బందులకు లోనై పత్రికలను నడుపుచుండురు. సామాన్యముగ వీరికి ధననష్టమే గలుగునుగాని, లాభము గలుగజాలదు. ఇట్టిస్థితిలో పత్రికల నింత తీవ్రముగ శిక్షించునెడల, పత్రికా నిర్వహణము అసంభవమగును. ఇందుకుదోడుగ పత్రికా శాసనమును తిరిగి నెలకొల్పి, పత్రికలను మొదటనే రూపుమాపవలయు నని, కలకత్తా యూరపియను సంఘమువారు రిటీవల గోరియుండిరి. ఇట్టి పరిస్థితులలో, హైందవ పత్రికలు మూలబడుచో, ఆశ్చర్య ముండదు. ఫార్వర్డుపత్రిక ఇట్టి పరిక్షలను దాటి చిరకాలము జీవించునని నమ్మెదము.

సింహళము : సంస్కరణములు
సింహళద్వీప పరిస్థితులను విచారించి, డొనమూరు కమిషనువారు కొంతకాలము క్రిందట, సంస్కరణములను ప్రచురించి యుండిరి. వీనిలో కొన్ని ఆనుకూలనూచనలు గలవు. సాంఘికప్రాతినిధ్యము నివి తొలగించెను. అయినను సంపూర్ణ బాధ్యత నొసగుట కివి నిరాకరించుటచే, శాసనసభవారు ఆసంకల్పి జూపిరి. సంస్కరణములు పక్షి కన్యపరిపాలనమును మాత్ర మొనగెను. ఇట్టి సంకుచిత సంస్కరణములగూర్చిగూడ, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు చర్య దీసికొనకుండుట విచిత్రము. రిడింగు ప్రభువు గారు కామన్సు సభలో నీ విషయమై ప్రశ్నింపగ, ప్రభుత్వము వారింకను సిలోను గవర్నరుగారి యభిప్రాయము నకై వేచియున్నారని, ప్లిమతు ప్రభువుగారు బదులు జెప్పిరి. శాసనసభవారు పరస్పరవిరుద్ధ తీర్మానముల గావించియుండుటచే, సింహళ ప్రజాభిప్రాయ మెటులుండునో గ్రహించుటకు వీలుపడలేదని, వీరు నుడివిరి. ప్రజాభిప్రాయము సంస్కరణములకు విరుద్ధముగ నున్నట్లుల వెల్లిడియగుచో, మరియొక ప్రత్యామ్నాయవిధానమును తయారు జేయుటకు చాలకాలము పట్టునని, ప్లిమతు ప్రభువుగారు భావించుచున్నారు. ఈవిధానమయినను, సంపూర్ణ బాధ్యతతో కూడిన పరిపాలనము పాధ్యముగాదను సిద్ధాంతము వైననే ఆధారపడియుండునని, కాలనిల మంత్రిగారు చెలుపుటచే, ఎట్టి సంస్కరణములు లభించినను ప్రజల కివి స్వపరిపాలనము నొనగవని, రూఢియగుచున్నది. డొనమూరు కమిషనుకు సింహళ ప్రజలు మనఃస్ఫూర్తిగ తోడ్పడినను, వారికి గూడ తిరస్కారమే కలుగుచున్నది. భారతీయుల నలె సింహళ ప్రజలును స్వశక్తిచే నమ్ముకొనుట, లాభకర మగును.

మాలవ్యాగారి ప్రచారము
పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు నాగపురమున ముచ్చటించుచు, స్వపరిపాలనము ప్రతిజాతికిని జన్మస్వాతంత్ర్య మనియు, విదేశవస్తు

ములను బహిష్కరించి, కద్దరుధారణాదిక బగవ్యస్తానము జేరుటకు ప్రజలెల్లరును కచేయవలయుననియు ఎచ్చరించిరి. మాలవా నాగపురము నుండి బెజవాడ మీచెన్నపురికి వచ్చి, ఆక్కడనుండి కల్కికోటలో కేరళ హిందూమహాసభకు ఆహ్వాత పచుటకై వెడలెదరు. చెన్నపురిలో వీరు రావిమయముల గూర్చియ గాక, అన్యత్యతా గూర్చి గూడ యొక్కసంగము గావించె. వీరిటీవల గావించిన ప్రసంగమునంద, హిందూసంఘమునందలిసాంఘికలోపములు తొలగవలెనని గట్టిగ కోరియుండిరి. అన్యత్యతానివారణావశ్యకతను, వీరు అన్నిప్రాంతములలోను చాటుచున్నారు. హిందూసంఘ పునరుద్ధరణమునకున్న దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధికిని, మాలవ్యాగారి కృషి తోడ, దుగాక యని కోరెదము.

ఇంగ్లండు : కార్మికస్రాబల్యము
ఇంగ్లండులో కార్మికులు క్రమక్రమముగ ప్రాబల్యము వహించు చున్నారు. ఇంతకు పూర్వము ప్రేడుమూనియనులను యజమానులు తిన్నగ గౌరవింపరయిరి. కాని, వీనిశక్తి పెరిగినకొలదియు, వీనితో సఖ్యపడుట యవసరమని, యజమానులును, ధనికులును గుర్తించసాగిరి. మాంసుసమావేశము నందు, యజమానులకును కార్మికులకును శాశ్వత సఖ్యపు ఏర్పాటులను కుదుర్చుటకు, ప్రయత్నింపబడెను. మొన్నటిదినము, యజమానులప్రతినిధులును, కార్మికప్రతినిధులును ఇరువదిముగ్గురు చేరి, పారిశ్రామికపద్ధతు లెటు లుండవలయు నని చర్చించిరి. యజమానుల ప్రధానసంఘమును, కార్మికుల ప్రధానసంఘమును కలిపి సంప్రతించుట తటస్థించెను. ఉభయ సంఘ ప్రతినిధులు గల కమిటీ ఏర్పడెను. భావ్యభివృద్ధి కిది శుభచిహ్నముగ నెంచబడుచున్నది. యజమానులును, కార్మికులును సమానస్థానమున నిలిచి పారిశ్రామికాభ్యుదయము నకై కృషిసలుపు స్థితి యరుదెంచుట బట్టి, ఇంగ్లండులో కార్మికుల ప్రాబల్య మొత్తగ పెరిగెనో యూహింపవచ్చును.

విమానయుద్ధము
విమానయుద్ధము ననలే రద్దుజేయ వలయునను, సూచనను ఆయుధ విసర్జన సంఘములో, జర్మను, రుష్యా, చీనా, హాలెండు, స్వీడెను ప్రతినిధులు ఆమోదించిరి. మొదట నీ సూచన, జర్మను ప్రతినిధినుండి వెలువడెను. ఫ్రెంచి ప్రతినిధి దీని నేది రించెను. అంతర్జాతీయపు ఒడంబడికద్వారా ముచ్చంద దీనిని పరిష్కరించుకొనవచ్చు నని, మెరికా ప్రతినిధి చెప్పగ, కమిటీవారు దీనిని అసలే విచారించ వీలులేదని, బ్రిటీషు ప్రతినిధి పలికెను. ఇతసంగ్రామములో, విమానములనుండి జర్మనులు అగ్నిగోళములను విసరగ, ఇతరజాతులవారు ఆనమ్మిని ప్రబలముగ చూపిరి. ఈమారు జర్మనీ ప్రతినిధియే విమానయుద్ధమును రద్దుచేయ గోరగ, అట్టిజాతులు వారి సూచనను నిరాకరించుట కట్టిపించినది. ఆయుధవిసర్జనసంఘమువారే, విమానోపద్రవమును గూర్చి విచారించి, దానిని నివారించుట యవసర మగుచున్నది.

విదేశ వార్తలు

ఓనులో పనిలేనివారి సంఖ్య

(వయిల్లెస్)

రుగ్బీ, ఏప్రిల్ 23:—15 తేదీకి బ్రిటనులో 115 8500 పనిలేనివారు ఉన్నారని ప్రకటించారు. క్రిందటివారము కంటే 100 తక్కువ. నిరుద్యోగము 69,726 ఎక్కువ.

బట్లరు కమిటీ

బ్రిటిషు పత్రికలు

(బీముసర్వీసు)

లండన్, ఏప్రిల్ 23:— మార్క్సింగ్ పోస్టు పత్రికలో ఘర్షణ మొదలుపెట్టినది. బట్లరు కమిటీ ప్రెమియంను విచారణకు తోడ్పడగలదు. బ్రిటిషు ఇండియా, ఇండియన్ ఇండియా పార్లమెంటు బాధ్యతను పంచుటలో ముఖ్యముగ ఉపయోగపడునట్లు. స్వరాజ్య రాజకీయ వాదుల ఆశయములే సంస్థానాధీశుల సమస్య పెద్దరూపమును దాల్చినది. సంపూర్ణ బాధ్యతాయంత స్వపరిపాలనము ఇండియాకు వచ్చినపుడు, బ్రిటిషుపాలనము అంతరించినపుడు తామేమిచేయునది పార్లమెంటు నిజమును కొన్ని సందర్భములందు వెల్లెబ్బిరి. స్వరాజ్యవాదులు, సంస్థానాధీశులకు నామము పెట్టాలనిచిరి. బట్లరు కమిటీ నివేదికనుగూర్చి పంజాబులో కొంతకాలము సిబిలుఉద్యోగి యుండిన సర్ యాలా జేనుగారి ట్టు మార్క్సింగ్ పోస్టులో చెలువుచున్నది:— ఇదిగతే రాజప్రతినిధికి భార మెక్కువగా యున్నది. సంస్థానాధీశులు తిన్నగా రాజప్రతినిధికి అసీలు చేసికొనవలెనని బట్లరు కమిటీ వారసులచే రాజప్రతినిధి భారము మరింత పెచ్చయినది. మొత్తముమీద బట్లరు సిఫార్సులు బాగానే యున్నవి. కావలసిన అధికారము నంతను రాజప్రతినిధి హస్తము చేయుటగాదు, ఆయావర్గములకు సంబంధించిన సంస్థానముల తరపున ఇండియా ప్రభుత్వముతో సంస్థానముల తరపున ఆగవర్గముల పోరుటకు అధికార ముండవలెను. బ్రిటిషు ఇండియాకు సంస్థానములకు తగవువచ్చిన వానిని పరిష్కరించుటకు ముందుగా విచారించుటకు ఒక సంఘమును నియమించవలెను.

రైసు ప్రదేశము

ప్రెంచి ప్రభుత్వము

(బీముసర్వీసు)

న్యూయార్క్, ఏప్రిల్ 23:— ఫ్రాంసు రైసు ప్రదేశమును ఖాళీ చేయుటలో వక్ర మార్గమును బట్టినచో అమెరికా వారు ఫ్రాంసు తమ కీయమైన అప్పునుగూర్చి మరల కథను మొదటికి తెచ్చెదరటం. రైసు ప్రదేశమును ఖాళీ చేయుటను గూర్చి అమెరికా శ్రద్ధపొందుచున్నది. జర్మనులు ఇచ్చెద మన్న పరిహారపు మొత్తము బాగానే యున్నదనియు ఫ్రాంసు దానిని నిరాకరించుచో ప్రపంచమునకువారు బదులుకెప్పుడుని యుద్ధరనియు సెనెటరుబోరాగా రనుచున్నారు.

కర్నూలు లియాన్సు అను వైద్యుడు అజాగ్రతచే శస్త్ర చికిత్సలో చాలమందిని జంపెనను విషయమును నిర్ణయించుటకు టాడర్లు, అనునాతని విచారించుటకు నియమించిరి.

ఆయుధ విస్తరణము

ఆంగ్లో-అమెరికన్ వైఖరి

(రూటరు)

లండన్, ఏప్రిల్ 25:—అమెరికాకును ఇంగ్లండుకును ఆయుధవిస్తరణ విషయమై పెద్ద సిద్ధాంతములలో భిన్నాభిప్రాయము లేదు. యుద్ధకాలను విభజించుతరగతులలో మిమాంస పడినది. ఈ విషయమై అమెరికా ప్రతినిధి గిబ్బెగారి మావన చాల బాగుగ నున్నదని సర్ ఆర్థర్ టేంబెల్లెనుగారు తెలిపిరి. నౌకాదళ నిర్ణయమునకు గిబ్బెగారి మావన: లుపకరించు నని ప్రభుత్వమువారు సంతోషించుచున్నారు.

వైమానిక యుద్ధము కూడదు

జర్మనీ తీర్మానము

(రూటరు)

జనీవా, ఏప్రిల్ 25:—ఆయుధవిస్తరణ సంఘములో జర్మనీ ప్రతినిధి వైమానికయుద్ధమును మానవలెనను తీర్మానమును పాటించిరి. దానిని చీనా, జర్మనీ, రషియా, హాలండు, స్వీడను ప్రతినిధులు ఆమోదించిరి. ఫ్రెంచివారు ప్రతిహేతుముగ నుండిరి. ఈ విషయమును అంతర్జాతీయ ఒడంబడికతో ముందు చర్చించవలసిన అమెరికా ప్రతినిధి తెలిపెను. జర్మనీ తీర్మానమును ఆయుధ విస్తరణ సంఘమువారు చర్చించుటకు వీలులేదని కుమండం ప్రభువనెను. 1907 ఒడంబడికలోనే వైమానికముట్టడి నెత్తివేయవలెనని యున్నదని. తమ ప్రభుత్వమువారి విషయమును సభలో ఆలోచించెద రని జర్మను ప్రతినిధి తెలిపెను.

పార్లమెంటు ఎన్నికలు

మే 30 తేదీ

(వైల్లెస్)

రుగ్బీ, ఏప్రిల్ 24:—పార్లమెంటు మే 10 తేదీతో ఎత్తివేసెదరు. ఎన్నికలు 30 తేదీని జరుగును. సభ్యులుగ నిలవదలచినవారి కేర్లను 20 తేదీ కంద జేయవలె నని ప్రధాన మాత్యుడు ప్రకటించెను.

లండనులో స్ఫోటకము తగ్గుటలేదు

(రూటరు)

లండన్, ఏప్రిల్ 25:—లండనులో స్ఫోటకము తగ్గినటులు మాచలలేవు. ఇప్పుడు 227 గురికి పోకినది.

ఈజిప్టు విదేశాంగమంత్రి హషీబ్ ఆఫీఫీగారు యూరపులో నున్న ఈజిప్టు రాజ్యాంగ రాయబారులను జూచుటకు బయలుదేరి ఈస్టానమునకు గూడ లండనుకు వచ్చి రనియు, కాని బ్రిటిషు ప్రభుత్వముతో రాయబారులను జరుపుటకు రాలేదనియు చేబల్లెనుగారు తెలిపిరి.

బ్రిటిషువారు రైసును ఖాళీ చేయుట కంగీకరించిన మిత్రమండలి సమన్వయ విచారకరమని ఫ్రెంచి పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.

బెల్జియన్ నౌకా ఆమరణమున పనివాండ్లు తమ శీతములను వారమునకు మాడు పిల్లింగులను హెచ్చుచేయలేదని సమైక్యజ్ఞిరి.

షెట్టిల్లో గ్రంథాలయమునకును, చిత్రశాలసంస్థకును గ్రేపుస్ అను దాత 30,000 పానులను విరాళ మొసగెను.

జర్మను నష్టపరిహార సంఘ సభ్యులకు రెవెన్యూ స్టోరీజు ప్రభుని స్థానే సర్ చార్లెస్ ఎడిన్గ్ గారిని నియమించిరి.

పారిశ్రామిక కార్మిక సంఘములవారు పారిశ్రామిక కార్మికులకు ఒక సంఘముగ ఏర్పడిరి. ఇ దెంతయు శుభసూచక మనుచున్నారు.

అసెంబ్లీ బాంబు దురంతము

ముద్దాయిలకు మే 7-వ తారీఖువరకు

రిమాండు యివ్వబడుట

ధిల్లీ, ఏప్రిల్ 24:—భారత శాసనసభలో బాంబులు వేసినవారి విచారణ సందర్భములో అడివనల్ జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గు ఫూల్ గారు ముద్దాయిలకు మే 7 తారీఖువరకు రిమాండు యిచ్చినారు. ఆ తారీఖున ఇండియన్ పిన్ కోడు 307 పెన్ ను ప్రకారము ముద్దాయిల విచారణ ప్రారంభమగును. ఈవ్యవధివలన ధిల్లీ ప్రభుత్వపక్ష సాక్షులను తెప్పించుటకు అనకాశ మేర్పడును. ప్రభుత్వపక్షమున 19 సాక్షులున్నారు. వట్టరు, దలాల్, హాయిక్ సాక్షులుగా కోరబడలేదు. (అ.ప్రె.)

కొలాబు హైద్రో ఎలిక్ట్రిక్ ప్రాజెక్టు

విశాఖపట్నమునకు ఎలక్ట్రిక్ సప్లయ

(స్వకీయ విలేఖరి)

ఉదకమండలము, ఏప్రిల్ 24 —కొలాబు హైద్రో ఎలక్ట్రిక్ ప్రాజెక్టు విషయమై పరిశీలనమొనర్చ ప్రభుత్వమువారు ఖర్చులను మంజూరుచేసిరి. కొలాబు ప్రాజెక్టు జయపురుసంస్థానమునం దుండును. విశాఖపట్నమునకు విద్యుచ్ఛక్తిని సప్లయ చేయుటకు వీలగును. విశాఖపట్నమున హార్బరు నిర్మింపబడుచుండుటచే ఈనగరము త్వరలో అభివృద్ధికిరాగలదు. ఇంగలూ నాగపూరు రైల్వేవారు మద్రాసు నగరను మరలా రైల్వేవారు ఈవిద్యుచ్ఛక్తిని రైల్వేను నడుపుటకుగాను ఉపయోగించువిషయమై ఆలోచించుచున్నారు. 1922 సంవత్సరమున ఇంజనీయరులు ఈ ప్రాజెక్టు విషయమై పరిశీలన మొనర్చి పనులన్నియు ముగియుటకు 50 లక్షలు కావలసియుండునని అంచనావేసిరి.

స్వీయక బుల్ బిల్లు

మద్రాసునందలి స్వీయక బుల్ బిల్లు అణచి వేయుటకై శాసనసభలో ప్రవేశ పెట్టబడిన బిల్లును పరిశీలించ నియమింపబడిన సెలవువారు కమిటీ తమ నివేదికను తయారు చేసిరిని తెలియుచున్నది. పలువురు సభ్యులు పోలిసు కమిషనరుతో సహా భిన్నాభిప్రాయములు తెలుపుచు ప్రత్యేక నివేదికలను తయారుచేసినవియు అందుచే ప్రభుత్వమువారు మరల అడ్డకేటు జెనరలుగారి సలహా పుచ్చుకొన ఉద్దేశించుచున్నారనియు తెలియుచున్నది.

సానిక సంఘముల చట్టమునకు సవరణ

జిల్లామునిసిపాలిటీల చట్టమునందును కొన్ని ముఖ్యులగు మార్పులను గావింప ప్రభుత్వమువారు దేశించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు సవరణబిల్లును తయారు జేయుచున్నారనియు, రాబోవు శాసనసభయందు ఆ బిల్లును ప్రవేశ పెట్టవలయునని ప్రభుత్వమువారు దేశించుచున్నారు. ప్రతిగ్రామమునందును గ్రామపంచాయితీల సేర్పరచి మైనార్టీలను సంరక్షించుటకు మాత్రము నామినేషనులను చేయువిధమున ఈ చట్టమునకు సవరణలుగావింపబడును.

కొబ్బర తాడు పరిశ్రమ

తంజావూరు జిల్లా తిరుత్తై వూరి తాలూకాలో పృథుత్వమువారు పనివారలను నియమించి కొబ్బరపీచుతో తాడు తయారు చేయుచున్నారు. ఆ ప్రయత్నము కొనసాగిన రాష్ట్రమునందంతయు కొబ్బర తాడు పరిశ్రమను అభివృద్ధిపరచ వూను కొనెదరని తెలియుచున్నది.

లేబరు కమిషనరు

లేబరు కమిషనరు యస్. హెచ్. స్టేటరుగారు కోయంబుత్తూరు మిల్లుల సమైక్య సంఘమున కోయంబుత్తూరుకుపోయి నేటిదినుము ఉదకమండలము వచ్చిరి నేటిరాత్రి మద్రాసునకు పోయెదరు. అప్పటినుండి 3 నెలలు నెలవు పై ఇంగ్లండునకు వెళ్లెదరు. 27 వ తేదీ నుండి వీరి నెలవు ప్రారంభమగును. వీరిస్థానమున జె. గ్రేగారు లేబరు కమిషనరుగ నియమింపబడిరి.

దరఖాస్తులపై భూముల నిచ్చుట

యుద్ధమునందు నైనికులుగ పనిచేసినవారికి మాత్రమే ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారు దరఖాస్తులపై భూముల నిచ్చువిషయమున ప్రత్యేక సౌకర్యములను చూపుచున్నారు. నైనికులు కాక ఇతరవిధముల యుద్ధమునందు నేనయందు పనిచేసినవారికి కూడ ఇటీవల సౌకర్యములనే కలుగజేయవలయునని కడచిన బడ్జెటుచర్చయందు శాసనసభవారు కోరియుండిరి. ప్రభుత్వమువారివిధమున ఉత్తరవుల ప్రకటించిరి.

ఇతర వార్తలు

ప్రభుత్వమువారు ఎ.కె. శివరాజు సి. గోపాలమినను గార్లను పబ్లిక్ అకౌంటు కమిటీ సభ్యులుగను వి. వి. మును స్వామిశైల్య యన్. యె. దొరరాజుగార్లను వైనాన్సుకమిటీ సభ్యులుగను నియమించిరి.

కోల్ హిల్ అప్పీలుసందర్భమున (హైకోర్టువారు మద్రాసు ప్రధానరాజధాని మాజిస్ట్రేటుచర్చను తీవ్రముగనిరసించినందున ప్రభుత్వమువారు మాజిస్ట్రేటు సమాధానము కోరెదరని తెలియుచున్నది.

ఉదకమండలము నుండి సిల్లాకు రాజప్రతినిధి ఛార్జి పుచ్చుకొనిపోవుటకు ముందుదినము ఉదకమండలము మునిపాలిటీ వారు గోవను ప్రభువుగారికి పీడుకోలు పత్రమును సమర్పించెదరు. (తంతివార్త)

ఫార్వర్డు కేసు

న్యాయ బకలెండుగారి తీర్పు

రూ 1,50,000 నష్టపరిహార మిప్పించుట

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 24:—న్యాయమూర్తి బకలెండు గారు ఫార్వర్డు కేసునందు తీర్పు యిట్లు జెప్పిరి:—ఇండియా మంత్రి గారును ఈ. ఇ. రైల్వే ఉద్యోగి దొంగల 8 గురును పెట్టిన కేసులో మూడు నిందలు గలవు. రైలుమార్గమును సరిగమంక రైల్వే ఉద్యోగులు అశ్రద్ధ జేసినందు మొదటిది. రెండవది కంపెనీవారు నష్టపరిహారము తక్కువజేసికొనుటకు తగు ప్రచారము చేయుచున్నారని మూడవది చనిపోయి దెబ్బలు తగిలినవారి సంఖ్య ఉన్న దానికన్న తక్కువగా దెబ్బచున్నారని ఈనిందలు వాదులకు గౌరవ హానికరము లగుటకు సందియములేదు. దావా దారుల సరిగినవారు యీనిందలను సమ్మదురా లేదా యను విషయముగలదు. ఈవ్యాసములను చదివెడివా రందరు తప్పక వాదులకు గౌరవహానికరములని యెంచెదరు. వారి ఉద్యోగ ధర్మము గూర్చియేగాక వారి నీతిప్రవర్తనగూర్చి గూడ నిందలు మోపిరి. ఈ మాడు విషయములగూర్చి ప్రత్యేకముగ నష్టపరిహారము కోరబడకున్నను, మొదటి నిందకుగాను ఇండియా మంత్రి, ఏజెంటు కాలిఫోర్నియా తప్ప తక్కినవాదులకు ప్రతివాది రూ 80,000 యిచ్చుకొనవలెను. రెండుమాడు నిందలకు చెరి రూ 10,000 ఏజెంటు కాలిఫోర్నియా, ఫీఫ్ ఇంజనీరు మాంకు గార్లకు ఒకంగలవలె యుండును. ఈమొత్తము వారిశీతముల ప్రకారము పంచుయ్యబడును. వాదులకు ఖర్చులు రెండవస్థైలు ప్రకార మొసంగబడును.

బుద్ధిపూర్వకముగ చంపిరను నింద

రెండవ కేసు ఈ. ఇ. రైల్వేకంపెనీవారును ఆంధ్ర లి ఉద్యోగులు తొమ్మిడుగురును 5 లక్షలు నష్టపరిహారము గోరుచు దావా జేసిరి. ఇందు నూచింపబడిననింద మహాభారము యినది. రైల్వే ఉద్యోగులు ఘోరముగ పాపకృత్యములు నీరకృత్యములు జేసినట్లు “విశ్రాంతిచెందిన ఒక ప్రేక్షకుడు” వ్రాసినలేఖ ప్రకారం ప్రకటించబడెను. “లేవారు రైలు విఘాతము సమయమున గాయపడినవారిని వెదకి చంపిరి. ఏద్యు వినబడగనే ఒకదొక దీపముతో ఎచ్చును. వేరొకడు గట్టిగ ఒక చెబ్బువేయును. అంతనా రాజభక్తియుతుడగు భారతీయుని పనిసరి.” అని ఆలేఖయందు గలదు. దీని గూర్చి వేరుగ బోధపరచ నవసరములేదు. మాడు చంపిలమంది నిష్పహాయులగు గాయపడినవారిని నిర్ణయగ రైల్వే ఉద్యోగులు కూనిజేసిరిని దెలుపుటకు యేచరిత్రలోను గూడ యంత ఘోరముగ వర్ణించి యుండదు. ఇంత యోవ్యామును నీరమగు సేరాకోపణ యెక్కువ పరిహారమునకు తగియున్నది. ఇది ప్రకటించినందుకు పశ్చాత్తాపముగాని విచారముగాని దెలుపలేదు. సరిగదా సమర్థించుకొనుటకు ప్రతికాధిపతులు కోరిరి. దోషములుగ నెంచబడిన పదములకు వాదులు నూచించిన స్థము లేదనియు సామాన్య పదము లేననియు, నిజముగ జరిగిన అంశములే ననియు వారు వ్రాతమాలకముగ దెలిపిరి. ఈనిందారోపణకు విరుగుడుగ ఉపశాంతి. వాక్యము ఒక్కటియు ప్రకటించబడలేదు. ప్రతివాదుల తరపున ఎవరు హాజరుకాలేదు. ప్రత్యేకముగ నష్టపరిహారము కోరబడలేదు. అయినను యీ నెరమనకు గురిపామునే ర్చనంత మొత్తము నష్టపరిహారముగ నిర్ణయింపవచ్చును. కావున రూ 1 లక్ష నిర్ణయించుచున్నాను. దావాదారులు 2 వ స్థైలు ప్రకారము ఖర్చులు పుచ్చుకొనవచ్చును. (శ్రీ. ప్రెస్.)

మహమ్మదాలీ-శాసనసభా సభ్యత్వము

రెండుసార్లు వైదులలో పడినవారు

అర్జులా యను సంచేహము

శిల్లీ, ఏప్రిల్ 24:—మహమ్మదాలీ మహమ్మదాలీ గారి స్నేహితులగు శిల్లీ మహమ్మదాలీయులు పలువురు వారిని శాసనసభ్యులుగా మండలెనని కోరుచున్నారని ఉద్ఘాటనపత్రికయగు ‘టెజ్’ వ్రాయుచున్నది. ఇదివరకు వైదులలో రెండుసార్లు పడియుండుటచే సభ్యత్వమున కర్హతగలదాయని మహమ్మదాలీగారికి సందియము గలుగుచున్నది. (శ్రీ. ప్రెస్.)

ఫార్వర్డు చిరస్థాయిగ నుండగలదు

పట్టి నిర్బంధము గూడ అణచివేయజాలదు

శిశునుగూర్చి విమర్శ

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 25:—ఈకేసులు భారతచరిత్రయందు అసమానమైనవిగ నెలగొండగలవు. అందు నిర్ణయించబడిన ఆత్మధిక మొత్తమే ఆవిషయమును దెలుపును. భారతదేశ ప్రతి కలలో ఫార్వర్డువలె యంత కొద్దికాలములో యిన్ని నిర్బంధములకు అల్లరులకు లోనయినప్రతిక వేరొకటిలేదు” అని ఫార్వర్డుపత్రిక నేడు న్యాయ బకలెండుగారి తీర్పును గూర్చి విమర్శించెను. కేసులందు ప్రతివాదము జేయ హాజరుకాకుండుటకు కారణము దెలుపుచు, 153 ఎ. సెక్షను క్రింద శిశు విధింపబడినపుడు అపిలుచేయగ ప్రధాన న్యాయమూర్తి తీర్పు జెప్పినపుడు నుడివిన దానిబట్టి యిక యీ కోర్టుల వలన నేమి ప్రయోజనములేదని దలంచి ఫార్వర్డు అధికారులు ఆట్లు నిర్ణయించి రని దెలిపెను.

మరియు యిట్లు వ్రాసెను. “మాయకృత్తులగాంచి చంకలు గుడ్డుకొనువారికిని, మాయభివృద్ధినిగోరు హితులకును గూడ మేము సమ్యక్ముగ జెప్పన దేమన “ఫార్వర్డు” యొకను యెక్కుడు ఉత్సాహముతోను మాతనక క్రితోను నెలగొందుచుండగలదు. ఫార్వర్డు యిష్టేండ్లనుండి పొందుచున్న ప్రజాసహాయ ముండనంతకాలము యీ మట్టిపై పుట్టి పెరిగిన శక్తి యేదిగూడ అణచివేయజాలదు.”

ప్రజలవిధి

ఫార్వర్డు యీదెబ్బను భరింపగలదనియు యికముందు గూడ యిదివరకువలెనే దేశసేవ జేయగలదనియు ప్రజలు దాని కిత్తు సహాయముజేయుట విధియనియు అమృతబజారుపత్రిక వ్రాసెను.

ఇంగ్లీషుమనుష్ర్తిక కేసునుగూర్చి వ్రాయుచు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తయారుజేయుచున్న ప్రెస్ఆఫ్ఫ్ శాసనము చేయునలెనని ఇంగ్లీషుమనుష్ర్తిక వ్రాసెను. (శ్రీ. ప్రెస్.)

పదిమంది బాలురను తుపాకితో కాల్చుట

ఒక మహమ్మదీయుని పగ

ఇంకను ఏవరు అరెస్టు కాలేదు

కరాచి, ఏప్రిల్ 25:—జాకోబాచాదునందు మంగళ వారమునాడు ఒక మహమ్మదీయుడు పదిమంది హిందువులను తుపాకితో కాల్చినవార్త నిజమని తెలియవచ్చెను. నెల దినముల క్రిందట కొందరు హిందూబాలురు ఒకతగవు ననుసరించి మహమ్మదీయబాలు నొకని కిటికీలోనుండి పడద్రోయగ చని పోయెను. తరువాత మహమ్మదీయు లొకసభచేసి పదిమంది హిందువులను చంపి పగసాధించవలెనని తీర్మానించిరి. దాని ననుసరించి ఒక మహమ్మదీయుడు తుపాకిఛేబూని సాదరులను తావునకుబోయి పదిమందిపై కాల్చి పారిపోయెను. ఇరువురు పురుషులు ఒక స్త్రీ వెంటనే చనిపోయిరి. ముగ్గురికి మోపయిన గాయములు కలిగెను. పోలీసువారు శ్రద్ధగ పనిజేయుచున్నారు. ఇప్పటికింకను ఎవరిని అరెస్టుజేసినట్లు తెలియరాలేదు. (అ. ప్రెస్.)

బాపట్ల సబార్డినేట్ జడ్జి కోర్టులో

ఇ. పి. నెం 73/28

పెటిషనరు:— (ఇన్ సాల్వెంటు) ముండూరు నారాయణ కొమారుడు రాఘవయ్య, వైశ్యకులం, వర్తక జీవనం, పొన్నూరు.

కౌంటర్, పెటిషనరులు:— (ముణదాలలు) విన్నకోట బాలకోటయ్య వగైరాలు.

పైన తెలుపబడిన పెటిషనరు 1920 సం॥ గం 5 వ ఆక్టు లోని 80 వ సెక్షను ననుసరించి కోర్టు వారిచే 14-4-29 తేదిన జారీ చేయబడిన ఉత్తరపు ననుసరించి యిన్ సాల్వెంటుగా తీర్మానించబడి యున్నాడు. గాన ముణదాలలు వారి హక్కులను గుంటూరు అఫిషియల్ రిసేవరుగారి సమక్షమున సిద్ధపరచుకొనవలెను.

విడుదల కాలము 12-4-29 తేదీ నుండి 6 నెలల వరకుండును.

సబ్, కోర్టు } ఎం. అనంతగిరిరావు.
బాపట్ల } ప్రిన్సిపల్, సబార్డినేట్ జడ్జి.

రాజపాలు హత్య కేసు

నెవన్నకు పంపుట

రెండవముద్దాయిని జామీనుపై విడచుట. లాహోరు, ఏప్రిల్ 24:—అడివనలు జిల్లా మేజిస్ట్రే గారు నేడు సెంట్రలు జైలులలో రాజపాలు హత్య కేసు: యయగు ఇమానుదీనుపై 108 సెక్షను క్రింద నేర మారోపింహోరు నెవన్ను కోర్టువిచారణకు ఒప్పగించెను.

ముద్దాయి నిర్దోషియని వాదించెను. నేడు యి వాబూల మొనంగెను. కోర్టు నింజియుండెను. ప్రాసిక్యూషను సాక్షులు విచారింపబడిరి. ముద్దాయి తానొక వ్యదంగ కుమారుడనియు పిరన్యాల బజారు నివాసి 18 ఏండ్ల వయస్సనియు జెప్పెను.

కోర్టు:—ఏప్రిల్ 6 వ తేదీన 2 గ నీవు రాజపాలుని కత్తితో గుండెపై పొడిచి చంపితివా?

ఉ:— లేదు.

ప్రా:— నిన్ను నెంబడించగా కట్టెలంగడివద్ద పట్టుచడితివా?

ఉ:— నేను పాబ్లిమండి నైపుమండి వచ్చుచుండగ ఊరికబట్టుకొనిరి.

ప్రా:— నీవు దొంగవు కావనియు రసూలు పగసాధించుటకు రాజపాలుని చంపివనియు సాక్షిలో దెలిపియుంటివా.

ఉ:— లేదు. నేను దొంగనుకాననిమాత్రము చెప్పితిని.

ఒకచొక్కాయ, కాలువ నాబంటినుండి తీసుకొనిపోయిరి. కాని కాలువ వాదికాదు. నావద్దనుండి తీసుకొనలేదు.

ప్రా:—6 వ తేదీన ఆత్మరామువద్ద కత్తికొంటివా?

ఉ:— లేదు.

ప్రా:— నీమీదనకేసు యెందుకు వచ్చెనో చెప్పగలవా?

ఉ:—నాకేమి తెలియదు. ఈ నేరము నాపై నేల. మోపిరో బోధపడలేదు.

ఇంకేమి చెప్పవలసినదిలేదు.

చొక్కా పైని కాలువపైని కత్తిపైనిగల మరకలు రక్తపుమరకలేనని కలకత్తాలో ఇంఫీరియలు సీరియాలజిస్టు (పరిశోధకుడు) దెలిపెను.

ముద్దాయిని విచారణయందున్న ఖైదీగజూచి జైలులు పాఠశాలయందుంపవలెనుగాని సెంట్రలు జైలులలో నుంచవలదని ఫెలోజిడ్జిను జేలుకోరెను. జైలులు నూపర్నంటికి తెలిపెదనని మేజిస్ట్రేటుగారనిరి.

ఆనుమానము వై ఆరెస్టు చేయబడిన ఖట్టా అనువాని రిమాండు కాలము ముగిసినందున నేడు అడివనలు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగా రూ 10,000 రెండు ధరావత్తు వైని, రూ 10, వేలు స్వంతజామీనుపైని విడచిపెట్టిరి. (శ్రీ. ప్రెస్.)

అసెంబ్లీ బారెలు దుదంతము

శిల్లీ, ఏప్రిల్ 24 :—భారతశాసనసభలో బారెలులు. వేసినవారిపై 807 ఇ. పి. సె. క్రింద నేరము మోపబడెను. ముద్దాయిలు జిల్లాజైలులో మంచికాపలలో నుంచబడిరి. మే 7 తారీఖున విచారణ ప్రారంభమగును. భగత్ సింగుగారి పక్షమున అసఫ్ ఆలీ (బారీస్టరు) వాదించురు. రత్నగారిపక్షమున నెవ్వరు నింతను పూనుకొనలేదు. కోర్టు వాదించవచ్చునని తెలియుచున్నది. గురువారమునాడు భగత్ సింగుతో మాట్లాడుటకు అసఫ్ఆలీగారు కోరెదరు. కుమారునితో మాట్లాడుటకు రావలసినదని భగత్ సింగు తండ్రికి కబురు వెల్లి నది. ఈసారి యిబ్బంది యుండదు. ప్రభుత్వపక్షమున సాక్షులలో యస్. యక్. రే, రావుబహదూర్ ఏ. పి. డ్యూప్, యస్. యస్. సోబా సింగు, (ఆనర్లీ మేజిస్ట్రేటు) జే. కె. నేను, రెఫ్ఫీ నెంటు కలనత్ రెయ్ హోల్డ్ (జిల్లీ సీవిత్ సర్జన్) రాబ్ నేక్ (ప్రేటుడు సామనుల యిన సెక్టరు) ను ఉందురు. (శ్రీ. ప్రెస్.)

అఖిలభారత సంస్థాన ప్రజలసభ

చింతామణిగా రధ్యక్షత వహింతురు

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 23 :—మే రెండవవారములో బొంబాయిలో జరుగు అఖిల భారత సంస్థాన ప్రజల సభకు శ్రీయుత పి. వై. చింతామణిగారు అధ్యక్షుడుగా నెన్నుకొనబడిరి. ఆహ్వానసంఘము వారు మొదట శ్రీనివాస శాస్త్రిగారిని కోరియుండిరిగాని ఆ మహాశయులు తూర్పుఆఫ్రికా వెడలనుండుటచే సమ్మతించవలె లేకపోయెను. (అ. ప్రెస్.)

సాహిత్యసరస్వతి కవిత్వ నరసింహశర్మగారు
 జబ్బాపయందలి ఎస్. వి. ఎల్. సమాజమువారు
 టూర్పాటు చేసిన భగవద్గీతాపరీక్షయందు ప్రథమబహుమతి
 బంగారుపతకమును పొందిరి. ఇంకొకని బహుమతిని గూడ
 పొందిరి. (ఎల్. వి. ఎ.)

గాంధీ గారు స్థాపనోత్సవము జరిపిరి

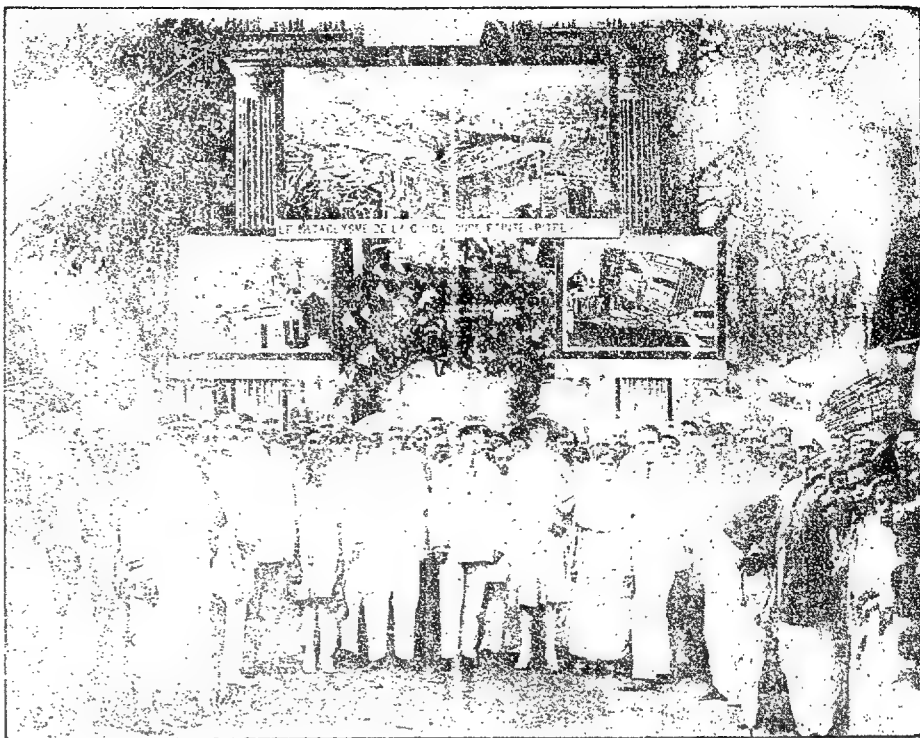
శ్రీ శ్రీ లోకమాత్య బాలకంగాధర తిలకగారి కంచు
 విగ్రహమును ఆహ్వానించుచు మునిసిపాలిటీవారు విక్టోరియా
 తోటలలో నిర్వహించి, బోధనాత్మక యర కీర్తనకరుగారు
 చేసిరి. ఫిరీదు రూ. 15,000. మహాత్మాగాంధీగారు దీని బహి
 ర్గత కృత్యునిరి. (ఎల్. వి. ఎ.)

సాధు సి. లీకుగారు

ఆహ్వానించుచు, పెనాబాదాపయందలి పెనాబా ఆశ్ర
 మమునందు ఏడు గంటల వచ్చి పదునై గంటల లుండి ఆధ్యాత్మిక
 బోధనలను ఇచ్చి పాఠము జరిపిరి. భారతదేశసంచారము చేయుచు
 వచ్చుచు, ప్రస్తుత పెనాబాదాపా గారు కీర్తిపరులు. (పి. ఎల్. ఎ.)

క్రైంచి ఇండియాలో తుపాను

క్రైంచి ఇండియాలో తుపానువలన చాల నష్టపోయిన ప్రజల సహాయార్థము గవర్నరు డిగాయిజుగారు వస్తు
 విసోదప్రదర్శనమును పాండిచేరియందు ఏర్పాటు చేసిరి. పురపెద్ద లందరు సాల్గానిర్వీపటములో శ్రమకభాగమున తుపాను
 వలన కలిగిన నష్టము దెలుపువృత్తములు గలవు.

పాండిచేరి ప్రదర్శనమునందు మదరాసు ఆమృతాంజనం డిపోవారు తమ ప్రదర్శనశాల స్థాపించుట కిదియే ప్రథ
 మము. గవర్నరుదండవతులు చూచి మెచ్చుకొనిరి. ఇచ్చట ప్రేక్షకులకు ఉచితముగ కాంపిలు బుడ్లు పంపబడెను. (మె. జి. సి.)

తొనివాసశాస్త్రగారి ఆఫీ కా పయనము

శ్రీయుత దావూదు మునిరత్నమునాయుడుగారు

వీరు కార్యేటిసగరము తాలూకాబోర్డున పపాధ్య
 తులు. ఇటీవల తమ పని యూనియన్ బోర్డు అధ్యక్షులుగా
 నెన్నుకొనబడిరి.

చేయవలసిన పనినిగూర్చి మానము

ధిల్లీ, ఏప్రిల్ 24:—రైటు ఆనరబిల్ వి. యస్. శ్రీ
 నివాసశాస్త్రగారు నిన్నయిప్పటి దయచేసి కొలదికాలముమాత్ర
 మేయుండెను. తాము తీర్చణమే ఆఫీకానిండమునకు వెడలు
 టలేదనియు, మద్రాసు పట్టణమునకు బోయి, తరువాత కొంత
 కాలమునకు బయలుదేరెదమనియు వారు చెప్పిరి, తాము యేమి
 పనిచేయుటకు వెళ్లుచున్నారని యడుగగా దాని విషయమై
 యిప్పటికి మానము పహించుటయే ప్రశస్తమని వారు తెలియ
 జేసిరి. ఆంగ్ల దేశములోనున్న పంజాబు విద్యార్థులు సైమన్
 సంఘమును గౌరవించుట శోచనీయమనియు, ఆ సంఘము కృషి
 వలనవచ్చు లాభ మిసుమంతయులేదనియు వారు నెలవిచ్చిరి.
 (శ్రీ ప్రెస్.)

జేరాడూర్, ఏప్రిల్ 23:—కాలనీల కార్యదర్శిగారి
 యాహ్వానముపై ఒక్కచోటనే హిల్ టౌన్ యంగుకమిటీ నివే
 దిక సందర్శమునవచ్చు రెగాడాలలో సర్ విల్ ఫ్రాగారియెదుట
 సాక్ష్యమిచ్చు భారతీయులకు సహాయముచేయుటకు గౌరవనీ
 యలగు శ్రీనివాస శాస్త్రగారు సహాయధాతులయ్యెదరు. మొ
 డు కన్యా గవర్నరుగారి కార్యనిర్వాహక సంఘమునందు
 ఇండియన్ సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగియుని ఒకని నియమింపదల
 చిరి. కాని శాస్త్రగారు వారిసానే నియమింపబడిరి.
 (శ్రీ ప్రెస్.)

ఆంధ్రనయందము

బాచ్చాసాహుగారి అవసానదశ

అమానుల్లాగారి సైన్యము

దినదినాభివృద్ధి నందుచున్నది

పెహళు, ఏప్రిల్ 23:—గత శుక్రవారమునాడు బాచ్చాసాహుగారు ఉమా నమాజు చేయుటముగించి, తమ పటాలములను పర్యాలోకనము చేయుచుండగా కొహదమ్మి, తెగకు జెందిన సిపాయియొక్కడు బాచ్చాసాహుగారిపై గురియించి తుపాకీకాల్చెను. బాచ్చాసాహుగారికి తుపాకీ గుండుదెబ్బ బాగుగా తగిలినది. వెంటనే స్పృహదస్పి క్రిందబడిరి. వెంటనే రాజమం దిరమునకు గొంపోబడిరి. ఘనవైద్యులు చికిత్సచేయుచున్నారు. కాని చాలా గాయము లోతుగా నుండుటచేత ప్రాణహాసము కలుగగలదని యూహింపబడుచున్నది.

గుపాకి పేర్చిన సిపాయిని పాకజబారు ముల్లా సాహెబు గారి యెదుటకు తీసికొని వెళ్లిరి. ఆ సిపాయిని చిత్రపథ చేసి చంపివేసిరి—అను వార్త పెహళులోని ప్రాంతీయ అడ్వోకేటు ప్రతికలో ప్రకటింపబడెను.

బాచ్చాసాహుగారి తండ్రి అరెస్టుచేయబడెను సోదరునకు తీవ్రగాయములు తగిలెను

తాత్, ఏప్రిల్ 24:—కాబూలునుండి పంజాబులోని జీలమునకు పోవుచున్న యొక్క బాటసారివలన నీ క్రింది వార్తలు తెలియవచ్చినవి. ఈ బాటసారి కాబూలు నకు ఆరు మైళ్ల దూరములో గల క్వమ్రా గ్రామ నివాసి. బాచ్చాసాహుగారి సిపాయి యొక్కడైనను యీ క్వమ్రా గ్రామములో లేడు. ఇటుమాత్రమే గాక, కాబూలు నకు 5 మైళ్ల పరిసర ప్రాంత గ్రామములలో వెచ్చటనుకూడ బాచ్చాసాహుగారి పటాలములతాలాకుయొక్క సిపాయిల యినను లేడు.

బాచ్చాసాహుగారి తండ్రియును, సోదరుడును కలిసి యొక పటాలమును నడిపించి ఇటీవల అమానుల్లాగారి పక్షావలంబులైన వార్తాకు తెగవారితో యుద్ధముచేసిరి. ఈయుద్ధములో వార్తాకు సైన్యమే గెలుపొందెను. బాచ్చాసాహుగారి తండ్రిని వార్తాకులు అరెస్టుచేసిరి. బాచ్చాసాహుగారి సోదరునకు తీవ్ర గాయములు తగిలెను.

తనబలము తీవ్రదశకు వచ్చుచున్నదని గుర్తెరింగి తమ యనుచర బలమునకు పాచ్చారక నొసంగుచు ఏది ఎటుపోయి ఎటువచ్చినను తన ప్రాణమును, పరిశారములొనివారి ప్రాణములను దక్కించుట కుపాయము లాలోచించి ఆయత్తమైయుండువలసినదనియు, ప్రాణములు దక్కించుకొన్న జాలువనియు కొన్ని సంవత్సరములవరకును తమ జీవనోపాధికి సరిపడిన ద్రవ్యమును ఇదివరకే కొల్లగొనియున్నామనియు తమ యనుచరవర్గమునకు బాచ్చాసాహుగారు సలహానొసంగిరి.

అమానుల్లాగారి విమానములు కాబూలుపై నెగురుచున్నవి

ప్రతిదినమును అమానుల్లాగారి వాయువిమానములు కాబూలు పరిసర ప్రాంతములపై నెగురుచున్నవి. అమానుల్లాగారి పటాలములు దినదినాభివృద్ధి నందుచున్నవని కాబూలు బాటసారులును గజనీనుండి వచ్చినవారును చెప్పుచున్నారు. అమానుల్లాగారి ౦౩ వ ర కు ను జయించి ఆక్రమించిన గాజ్యభాగమంతటను శాంతి నెలకొల్పబడినది. నాదిరుఖానుగారి సోదరుడగు సారుహమ్మగురూ 4 వేలమంది జాతీతెగవారిని వెంటగొని కొన్ని నగరము విచ్చేసిరి.

బాచ్చాసాహుగారి క్రూరకార్యములు

అమానుల్లాగారి సవతిసోదరుడును నాదిరుఖానుగారి మేనల్లుడును అయిన సాదుల్లాఖానుగారిని బాచ్చాసాహుగారు బంధించి శ్రైదులో నుంచిరి. సాదుల్లాఖానుగారికి ఆఫ్ఘరాజ్య సింహాసనాసీనులుగా చేయవలయునని నాదిరుఖానుగారు మొట్టమొదట ఊహించి సాదుల్లాఖానుగారితో బాటు రాజకుటుంబీకులైన సర్దారులను ఇంకను నలుగురిని బాచ్చాసాహుగారు శ్రైదులో నుంచిరి.

మొహమాండుల పరగణానుండి హాత్ కాదరు నగరము నుండివచ్చిన యొక బాటసారి చెప్పినదేయనగా కాబూలు నగరములోని పాపశాలలలోని విద్యార్థులందరూ కాబూలువిడచి స్వగ్రామములకు వెడలిపోవుచుండిరి. కాని యీవిద్యార్థులందరిని కాబూలువిడిచి వెళ్లవలదని బాచ్చాసాహుగారు ఉత్తరవు చేసిరి. కాని వారు వెడలిపోవక మానవని చెప్పిరి. అందుచేత వారినం

దరిని తుపాకులతో కాల్చివేయుడని బాచ్చాసాహుగారు ఉత్తరవు చేసిరట. కాని, ఆ విద్యార్థులందరూ స్వతంత్రమునతెగలకు జెందినవారగుటచే వారిని సంహరించినవో మహాత్పాతములు దేశములో పుట్టినని మంత్రులు కొందరు బాచ్చాసాహుగారిని మందలించుటచే ఆ ప్రయత్నము మానివేసిరి.

అమానుల్లాగారి ని ఎట్లయినను నిందలపాలు జేయవలయుననితలంచి బాచ్చాసాహుగారి కాయక్రిచేసిరి. కాబూలుప్రజ లందరిని ఆబాలగోపాలము నరికివేసెనని ప్రకటించుచు ఆప్రకటన పత్రికలపై అమానుల్లాగారి సంతకముకూడ ముద్రించి ఆప్రకటనపత్రికలను కాబూలులోని గోడలపై బాచ్చాసాహుగారే అంటించిరి.

నాదిరుఖానుగారు ఆఫ్ఘరాజ్యమునకు ద్రోహియని చాటుచు, నాదిరుఖానుగారి కళేబరమును గొనివచ్చినవారికి 40 వేల రూపాయలను బహూమాన మొసంగెదనని ప్రకటించుచు, కొన్ని ప్రకటనపత్రికలనుకూడ బాచ్చాసాహుగారు ప్రకటించిరి.

రవ్యనుమంత్రి కాబూలునుండి మాస్కోకు

వయనమై వెళ్లెను కారణమేమి?

రవ్యను ప్రతినిధివర్గము యావత్తును కాబూలులోనే యింకను ఉన్నది. కాని యితరవిదేశ రాజ్యాంగా ప్రతినిధి వర్గములన్నియు కాబూలునుండి వెడలిపోయెను. రవ్యను మంత్రియొక్కరు కాబూలు నుండి వాయు విమానముపై పెర్మ్యుస్కుయాదుగా మాస్కోకు అర్జుంటుగా వెడలిరి. ఇంతవేగముగా వీరు వెడలుట యొక్క ఉద్దేశ్యముఏదో రాజ్యాంతరంత్ర వ్యవహారమని యూహింప బడుచున్నది. బాచ్చాసాహుగారి పటాలములు ఎక్కడజూచినను

ఓడిపోవుచున్నది

బాచ్చాసాహుగారి పటాలములు లోగడ ప్రాంతమున ఓడిపోయినవి. మొహమాదుజానగరమునకు మరలిపోయినవి. ఇవటగూడ పెద్దయుద్ధము జరిగినది.

ఉత్తర ఆఫ్ఘానిస్తాన్లోని ప్రజలు బాచ్చాసాహుగారిపై తిరుగుబాటుచేసిరి. జబల్ సరాజ్ గ్రామమునకును మజిరీవరీఫ్ ప్రాంతమునకును మధ్యగల గుల్జారుప్రాంతము బాచ్చాసాహుగారి పటాలముల వశములోనుండి తప్పిపోయినది. మజిరీవరీఫ్ ప్రాంతముగూడ అమానుల్లాగారి పక్షమునకేతిరిగినది.

బాచ్చాసాహుగారికి కాబూలు పరిసర ప్రాంతము తప్ప తదితర ప్రాంతము లన్నిటియందును ఆధారము లొసగిపోయినది. బాచ్చాసాహుగారి పటాలములొన్ని ఉత్తరమునుండి బయలుదేరి గజనీనగరముపై పునకు రావలెనని జూచుచున్నవి. అమానుల్లాగారి పటాలములు గజనీనగరమునకును ముహారునకు మధ్య విడిసియున్నవి. ఇక్కడనే యిరువై న్యములకు పెద్దయుద్ధము జరగగలదు. నాదిరుఖానుగారు తమ పెద్దపటాలములతో అమానుల్లాగారి సహాయార్థము గజనీకి రావలెనని యర్జించుచున్నారు.

రాజపుటానా, మధ్యయిండియా,

అజ్మీరు, మార్వారా

రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘము

రాజీనామా కుదురకపోవుట

ఈ సంఘమునకు సభ్యులగు మరల నెన్నుకొనవలెనని నిశ్చయించిరి. శ్రీయుతులు సర్దారు వల్లభాయిపటేలు, నేటు జమునాలాలు బజాజు, మణిలాలు కొధారిగార్ల ప్రయత్నము వలన రెండుపక్షములకును సముధానము కుదిరినది. కాని అర్జున లాలు సెతీగారి పక్షమువారు మరల నానియమముల నుల్లంఘించిరి. శ్రొత్తకాంగ్రెసు ఎల్లెక్టునకమిటీవారు చురుకుగా సభ్యులను చేర్చుచున్నారు. ఈ కమిటీలో జాతీయవాదులు చాల మందికలరు. ఇప్పటికి సభ్యుల దరఖాస్తుస్థావరములు 700 పంచి పెట్టబడెను. అజ్మీరులోను యితర మండలములలోను చాలమంది చేరిరి. ఈనెల 20 వ తేదీనుండి వీరిపత్రికయగు "ప్రకాశపత్రిక" ప్రతిదినమును వెలువడుచున్నది. (శ్రీ ప్రెసు.)

మోహని తైలము

5 తు. నానగల సీసా 1-4 రూ. 0-12-0.

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

అమ్మతాంబూలం డిపో, బొంబాయి-మదరాసు

స్వర్టాంకు భూమిమీద క్షయరోగ ఆస్పత్రి

ఎగ్జూరు పౌరులు గవర్నరుగారికి పంపినవిజ్ఞాపన
ఎగ్జూరు రేటుపేయర్ల మగు యేము నిప్పుట అనేకసంవత్సరముల నుండియు నివాస మేర్పరుచుకొని యున్నాము.

ప్రభుత్వమువారు స్వర్టాంకు భూమిమీద నొక క్షయరోగ ఆస్పత్రి నిర్మింప నుద్దేశించుచున్నారని వినుటకు మిగుల విచారపడుచున్నాము.

మా డివిజను సమీపమున బాల బాలికలకు ఆసుపల్లముగా నుపయోగపడుచున్న భూమి యిదియొక్కటి మాత్రమే యయి యున్నది.

ఇప్పుట క్షయరోగ ఆస్పత్రి నిర్మింపబడుచో ఇప్పుట నివసించుచున్న ప్రజల యోగ్యము చెడిపోవుటచే గాక, యీభూరవాధి తమకు సోకునేపామును భయముతో వార్షిఫలమును విడిచిపెట్టవలసి వచ్చును.

ఇట్టి యాస్పత్రి యీరాష్ట్రముయొక్క వివిధ ప్రాంతములనుండి యనేక క్షయరోగుల నాకర్షించును. గావున వారిలో ఆస్పత్రిలో చేర్చుకోబడజాలనివా రందరును యీస్థలమునం తమ రోగముయము గావించురు.

ఈప్రాంత వాసులలో వృద్ధులగువారను, పిన్నవయస్కులును, తామలవాటుపడియున్న విశ్రాంతి స్థలమును గోల్పోవుదురు. నగరమందలి యితర పార్కులు దూరముగా నుండుటవలన వీరా స్థలములకు పోజాలరు.

స్వర్టాంకు భూమికి సమీపముననే గవర్న మెంటు ప్రెసిడెన్సీ ట్రెయినింగు స్కూలు ఉన్నదిగావున ఈపాఠశాల బాలికలకు గూడ యీవాధి సోకవచ్చును. ఈపాఠశాల మరియొక దూరస్థలమునకు మార్చబడుచో, ఎగ్జూరు, నుంగంబాకం, కీల్పాకు, పరశువాకం వాస్తవ్యులకు చాల కష్టముగా నుండును.

ఈస్థలమునకు సమీపమునుండియే అనేకరైలుబండ్లు నడుచుచుండుట వలన వానిశబ్దము క్షయరోగులకు గూడ మంచి దికాదు గావున ఇప్పుట ఆస్పత్రి నిర్మించుట స్థలహాగాదు.

ఇంతకంటె నెక్కువ సదుపాయకరమగు స్థలములు పల్లవరములోగాని లేక పూనమల్లిలోగాని ప్రభుత్వమువారికి సులభముగా లభింపగలవు.

కాబట్టి సదరు ఆస్పత్రి యిప్పుట నిర్మింపబడుట నిలుపు చేయబడుటకు సదుద్భూమి ఆసుపల్లములకును పార్కులకును ఉపయోగింపబడుటకు కార్యోరేపనను కొనగ బడుటకును మేము గోరుచున్నాము.

ఈవిషయమున ప్రజాభిప్రాయము పూర్తిగా మాపక్షముననే యున్నది. కావున మాకోర్కెలు మన్నింపబడవలెనని ప్రార్థించుచున్నాము.

నూతన బెంగాలు శాసనసభ

కాలపరిమితి

ప్రభుత్వమువారి ప్రకటన

డాక్టరింగు, ఏప్రిల్ 23:—ప్రస్తుతముజరగనన్న ఎన్నికల ననుసరించి ఏర్పడు శాసనసభ కాలపరిమితివిషయమై కొన్ని ప్రతికలకు వ్యక్తులకు సంబోధములున్నట్లు తెలియుచున్నవి. ఇండియా ప్రభుత్వ చట్టము ననుసరించి శాసనసభల కాలపరిమితి మొదటి సమావేశము మొదలు మూడుసంవత్సరములు నిర్ణయింపబడినది. అదేవిధమున ఇప్పుడు నిర్మింపబడు శాసనసభ మూడు సంవత్సరములు యందును. ఈమధ్య మరల ఆవసరమైనచో శాసనసభను రద్దపరచి మరల ఎన్నికలుజరుపుటకు గవర్నరుగారికి అధికార ముండును. (శ్రీ ప్రెసు.)

దంత చూర్ణము

డబ్బీ 1-4 వేల 0-2-0; 12-4 1-4-0

ఈ దంతచూర్ణముతో శుద్ధుతో నుటలన చిగుళ్లుగట్టి వడును. చిగుళ్లునుండి రక్తముకావలయును. నోటదుక్కువను లేకయుండును. వండ్లు ముత్యమువలె తెల్లగా నుండును.

అమ్మతాంబూలము డిపో మద్రాసు, బొంబాయి.

వ్యతంతరేఖలు

పెదనందిసాధు

(ఒక విలేఖరి)

మహాత్ముని రాక

ఈ నెల 17 వ తేదీ రాత్రి 9-30 గంటలకు మహాత్ముడు, వారి సతీయ, దేశభక్త వేంకటపయ్యపంతులు మున్నగు ఆంధ్ర నాయకులను, నల్లూరు నుండి యిచ్చటికి దయచేసిరి. స్థానికముగ నేర్పడిన సన్మానసంఘమువా రేర్పడిన ప్రత్యేక పందిరిలోని యున్న తానము పయి మహాత్ముడు ఆధిపతించి ఖుమారు 20 నిమిషముల కాలము ఖడ్గధరు ధరించుటను గూర్చి యు, అప్పశ్యతను గూర్చియు, హిందూమహమ్మదీయ సమ్మేళనమును గూర్చియు, హిందీభాషయం దుపన్యసించిరి. దానిని దేశభక్త కొండ వేంకటపయ్య పంతులుగారు తెలిగించిరి. మహాత్ముని దర్శించుటకయి నేనవేల ప్రజలు విచ్చేసిరి. ఫభలో 1116-0-0 లున్న లాలాజీ నిధికి 42-0-0 లున్న సన్మాన సంఘమువారు సమర్పించిరి. ఇదిగాక ఫభలో గొండులు నగలును ద్రవ్యమును, సమర్పించిరి.

అల్పాహారవిందు - వీడ్కోలు సభ

ఈ యూరి బోర్డు మిడిల్ స్కూలు నందలి ద్వితీయో పాధ్యాయులు లగు శ్రీ నేమలపల్లి లక్ష్మీనారాయణ చౌదరిగారు ఇచ్చట నుండి బడికి బడుటలను జాతీయ గ్రంథాలయ భవన మున వీడ్కోలు సభయు, సల్పాహారవిందును జరుపబడినవి. ఈ లక్ష్మీనారాయణ చౌదరిగారు రేపల్లె తాలూకా ఓలేరు వాస్తవ్యులు, పట్టభద్రులు. వీరి సంఘసేవాభిలాషను గూర్చి యు, నిరాడంబర జీవితమును గూర్చియు, బెక్కురు ఉపన్యసించిరి. భగవానుని కృపవలన వీరు శ్రేయఃకాములై ఉన్న తస్థితికి నత్తురని తలచుచున్నాము.

మోషట్టు-మహాత్మునిరాక

మహాత్ముని సన్మానించుటకు గ్రామస్థులందరు పూరివెలు పల మాగాణిపాలములో నొక యున్నతమైన వేదికయు దాని చుట్టు వెదురుగడలతో నొక ఆవరణయు నిలుపు బహులు మాంబజారులు నిర్మించిరి. 19వ తేదీరాత్రి 8 గంటలకు మహాత్ముడు వచ్చునని కార్యక్రమమందు ప్రకటింపబడియుండెను. అందు చేత 7 గంటలకే గ్రామములోని స్త్రీ పురుషులు బాలబాలిక లు వచ్చి సభామైదానమందు కూర్చుండిరి. చుట్టుగ్రామముల నుండి చాలమంది యువతులు యువకులు ఆదిమాండ్ర సోదర సోదరీణులతో వచ్చి అప్పశ్యతను పాటించక ఆందరును సోదర భావముతో కూర్చుండిరి. సభామైదానమందు సుమారు 5, 6 వేలమంది జనులు నిశ్చలముగా కూర్చుండిరి. మహాత్మునిరాకకు ముందు ఆంధ్ర శివయ్యచింతమనేని భావయ్యగార్లు మహాత్ముని గురించియు వారి రాకను గురించియు మిగుల ఆహ్లాదముగా నుపన్యసించిరి.

మహాత్ముడు 9 1/2 గంటలకు విచ్చేసినను జనులు నిశ్చలము గా వేచియుండిరి. మహాత్ముడు సభావేదికపై నెక్కి 5 నిమిషములుండిరి. స్త్రీలొక స్వాగతమును, పురుషులొక స్వాగతమును మహాత్ముడు కొసంగిరి.

యీ దినము మొత్తముల మహాత్ముని కర్పింపబడెను.

మోషట్టు స్త్రీలు	300	0	0
,, పురుషులు	570	0	0
,, పైశ్యులు	18	8	0
,, కానుకలు	23	9	6
బోడపాడు పురుషులు	150	0	0
,, విద్యార్థులు	10	9	0
,, (లాలాజీ నిధికి)...	50	9	0
పాపపర్ర పురుషులు	116	0	0

మొత్తము ... 1244 8 6

రాత్రి యీ గ్రామములో కొదాలి వెంకట్రామయ్యగారి గృహమందు మహాత్ములవారు గడసిరి. మరునాడుదయము 7 గంటలకు బయలుదేరి తురుమెళ్ల అమృతలూరు వగైరా గ్రామములకు మహాత్ముడు వెడలెను.

గోగినేని వీరరాఘవయ్య

బెజవాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఆంధ్ర నాటక సంఘము.

ఏప్రిల్ 23: బెజవాడపట్టణమున నూతనపద్ధతుల ననుసరించి నాటకకాలను నిర్మించి తద్రూపమున ఆంధ్రనాట్య కళ నభివృద్ధికి తెచ్చుటకై బల్లారివాస్తవ్యులు శ్రీ టి. రాఘవాచార్యులుగారు సంకల్పించిన విషయము. ఆంధ్రులకల్లరకు విదితమే. ఈ సంఘనియమానలి సిద్ధము చేయబడియున్నది. కొలదిరోజులలో ఆంధ్రమహాశయులకల్లరకు తెలియజేయబ డును. ఈ సంఘమునకు శ్రీ రాఘవాచార్యుల వారధ్యక్షులుగ నుండి స్త్రీపురుషులకు నాట్యకళయందు శిక్ష నొసంగుదురు. నూతనశైలిని నాటకములు రచించబడును. నాట్యకళను గూర్చిన ఒక మాసపత్రిక క్రొత్తపద్ధతిని ప్రచురించబడును. తెనాలి, బెడవాడ, గుంటూరు, బందరు, యేలూరు, కాకినాడ మున్నగు పట్టణములలో నాటకములను ప్రదర్శించి వచ్చెడు సొమ్మును పత్రికను నిర్వహించుటకు వినియోగించుదురు.

ఈ నెల 25 వ తేదీనుండి రాఘవాచార్యులవారు సంఘ సభ్యులు సభ్యురాలంద్రతో యీ పట్టణములకు విచ్చేసి నాటక ములను ప్రదర్శించి, ఉపన్యాసముల నొసంగెదరు. ఏ యే పట్టణములందు ఎప్పుడు వారు మకాముచేయునదియు ప్రచురించ బడును. ఆంధ్రమహాశయులు యీయవకాశమును చక్కగ విని యోగించుకొనెదరని తలంచుచున్నాను.

నాటకములలో చేరదలచినస్త్రీలు పురుషులు ఆయా పట్టణములందు శ్రీరాఘవాచార్యులవారితో సంప్రతించ వచ్చును.

హిందూ హైస్కూలు వార్షికోత్సవము

బెజవాడపట్టణమున నెలకొల్పబడియున్న శ్రీ కన్యకా పరమేశ్వరీ విస్సంపెట్టి వెంకటరత్నం హిందూ హైస్కూలు యొక్క వార్షికోత్సవము నిన్న సాయంకాలము జయప్రథమగ జరుపబడినది. జిల్లాకలెక్టరు ఎ. జి. ధేను గారధ్యక్షత వహించిరి. పురప్రముఖు లనేకులు సభ నలంకరించిరి.

సభ ప్రార్థనలతోడను, గీతములతోడను ప్రారంభ మయ్యెను.

హెడ్ మాష్టరుగారు వార్షికోత్సవమును చదివిరి. పరీక్షలలో ఫలితములు ఉత్సాహభరితముగ నుండెననిరి. స్కూలుకు తగిన హాస్టల్ ఒకటి నిర్మాణము కావలసియున్నది. ప్రస్తు తము స్కూలువిద్యార్థులు ఆటలకుపయోగించుస్థలము సరిగ లేద నియు, ఇందులకు ప్రత్యామ్నాయముగ మంచినీలమును ప్రభు త్వమువారొసంగవలసిన ఆవశ్యకతను నిరూపించిరి.

పిమ్మట విద్యార్థులు శరీరవ్యాయామ ప్రదర్శనముల గావించిరి. అందు వి. సుబ్బారావుగారు చూపిన కౌశల్యమును సభ్యులు ప్రశంసించిరి.

అటుతర్వాత ఇంగ్లీషు, తెలుగునాటకములను విద్యార్థులు నిపుణతతో ప్రదర్శించిరి.

అధ్యక్షత వహించిన కలెక్టరుగారు స్కూలుయొక్క అభివృద్ధికై హెడ్ మాష్టరుగారిని, స్కూలు యజమానులను జ్ఞాపించిరి. స్కూలుకు ప్రభుత్వమునుండి కావలసిన సహాయము విషయములలో తమకు శక్తికొలది సాయపడుదుమనిరి.

వందనములతో సభ ముగించబడెను.

మతాంతరవిరేఖతా మానసికవివాహము - నెల్లూరు

సుమారు 20 దినములక్రిందట ఇసకా చెంచయ్యగారును కోకిలాంబగారును అంతరంగికముగ మానసిక వివాహ మాడి బహిరంగముగ దాంపత్య మనుభవించుచు యీనెల 21-4-29 తారీఖున మిత్రులసమక్షమున క్రీస్టియనుమారేజి యాత్మక్రింద దానిని రిజిస్టరుచేయించుకున్నారు. ఈజిల్లాయం దిదియే యీ లాటి మొదటివివాహ మగుటచే ప్రేక్షకు లమితముగా వచ్చి యుండిరి. ఈ వివాహమునకు సాంఘిక నైతికబంధములు లేవు. యే మతాచారముగాని యేవివాహతంత్రుగాని యేపురోహితు డుగాని లేకుండగనే వివాహము వరుని ప్రార్థనతో ముగిసిపో యెను. ఇది నవీనమానసిక వివాహము.

వరునివయస్సు సుమారు 29, వధువువయస్సు సుమారు 36. వరుడు బ్రహ్మసమాజికుడు, బ్రహ్మమతప్రచారకు, సాంఘిక సేవ చేయుచున్నాడు. వధువు ప్రాబులెంటు, క్రైస్తవమత మనుకుచేరిన వక మర్యాదకుటుంబమునకు చెందిన స్త్రీ. ఈమె కు మొదట భర్తవలన వచ్చిన కొన్ని వేలవెలగల భూస్థితిగలదు. ఐయస్సు సంపదలభేదములను పాటించకనే వ్రించి వివాహమా డుట యెల్లరికి సంతోషదాయకము.

(ఒకవిలేఖరి)

నల్లూరు - పొరులు

మహారషి, లోకోత్తమపురుషుడు, త్యాగి, ధర్మసంస్థా పనార్థ మవతరించిన యవతారపురుషుడు, దేశసేవాదురంధరుడు నగు గాంధీమహాత్ముల వారు 19-4-29 సం॥ తేదీ సాయంత్రము 5-10 లకు రేపల్లెనుండి కార్యక్రమములో నున్న నల్లూరుపాలెం బోవనున్న మార్గమధ్యమున నల్లూరు పొరులు మరికొందరు మహా త్ముని సందర్శనార్థమై హిమకరోదయప్రాప్తికై వేచు, చకోర ములభాతి గాంధీదేవుని సందర్శన సౌభాగ్యము నేడుగదా మనకులభించు మహాభాగ్యమబ్బునున్నదని తన్మయత్వమున తబ్బి బ్బులై యుండునపు డెవరోయొక విదేశీగుడ్డల పెద్దమాటను మార్గమధ్యమున బడవయి, గాంధీదేవుని సందర్శనార్థమై జూ చుచుండెను. ప్రతివారికి నయనములందును భక్తివిశ్వాసములు ప్రేమపూరితములై వెలుగొందసాగెను. ఇంతలో గనుజూపు పేరదూరములో కారువచ్చుచున్న దృశ్యము, ప్రజల హృదయంతరాళమున జొరబడెను. వెంటనే వాలంటీయర్లు ప్రజలను శ్రేణులుగా రోడ్డున కీనైపున నానైపున నిలువబెట్టి మహాత్ము డభివ్యంజిత కారు జూచుచుండగా నెమ్మదిగా కారుసమీపించి నది. అందు ముందు గూర్చొనియున్న "బ్రజ్జిహారికుమారి" విదేశీగుడ్డలగుట్టను జూచి, చిలునపువ్వువలె మహాత్ముని వంక జూచెను. మహాత్ము డానందపరవశుడై దేశభక్త వెంకటపయ్య పంతులుగారితో "యావత్ప్రముల గుట్టకు నిప్పంటించుడు" అను మహాత్ముని యాదేశము వినినతోడనే దేశభక్త వెంకటపయ్య య్యపంతులుగారును శ్రీ సీతారామ కాష్ట్రీగారును ఆరోడ్డు ప్రక్కనున్న ప్రతిలోపేసి, నిప్పంటించుడన వెంటనే యగ్ని సంస్కారము జరిగిపోయినది. ప్రజలకు శ్రేతాయుగమున శ్రీ రామనిమిద నున్న భక్తి నేటికాలమున మహాత్మునియందు లీన మైనది. యాదృశ్యమును జూడవలయును గాని వ్రాయుటకు వల నవడదు. దరిద్రనారాయణునకు మహాత్ముడు హస్తాంజలి జూచి నాడు. నల్లూరు, యార్ల గడ్డవారి సంఘము సన్మానపత్రముతో రు 116-0-0 లు సమర్పించి ధన్యులైరి. మహిళాబృందము కొన్ని యుంగరములు, మట్టెలు గొట్టుతోసహా దీసి, మహా త్ముని చరణకమలములందెడి నమస్కరించి ఫావలయిరి. యీ దృశ్యము జూచునపు డెవరిమనస్సు వెనుకాడును. రు 20-0-0 ల రాతి ఉంగరము దేవిదేవి వెంకయ్య చౌదరిగారును, మరి యొక యుంగరము యార్ల గడ్డ రామయ్య చౌదరిగారును, మరియొకరు రు 5-0-0 లున్న, మరికొందరు తోచిన కానుక లున్న సమర్పించి గన్మలయిరి. కారు నెమ్మదిగా నల్లూరు పాలెం పోసాగెను.

పుట్టగుంట రామయ్యచౌదరి.

మహాత్ముని ఆగమనము

పెదపూడి (తెనాలితాలూకా)

మాయూరు చిన్నదయ్యను మహాత్ముని సత్కరించుట యందు నితరములగు చుట్టు గ్రామములకు దీసిపోలేదని మాసంత సము. శనివారమునాడుదయము 7 గంటలకు మాయూరి సమీప గ్రామములకు గాంధీ మహాత్ము లేతెంతురని విని మా పుర జనులు శుక్రవారము సాయంత్రము మిటింగుచేసి మహాత్ముని మన యూరికిగూడ రప్పింపవలయునని నిశ్చయించుకొనిరి. ఉత్సాహాంతలగు పురజనులవలన నొకఘడియలోపల మహాత్ముని కర్పింపవలసిన వేయిమాట పదునారు రూప్యములు కుప్పింపబడి నవి. మరునా డుదయము 8 గంటలకు మహాత్ముని స్వాగతము చే మా గ్రామము పునీతమాయెను. మహాత్మునికి మాపురజనులదీర్చి నవి రు 1116 లను, దానవీరవతియగు నల్ల మోతు దుర్గాంబగారు నగలరూపముగా నర్పించినవి రు 80-0-0 లును, హిందీ విద్యార్థు లర్పించినవి రు 4 లు.

ప్రగర. మహాత్ము యస్యలోకే దివిభిలిభితం దేశవక్త్రాసుపత్రే శ్వేతాశ్వం భీత దృష్టిం విచలిత మకరోద్యమ్య స్వాతంత్ర్య దీప్తా యస్య శ్రీరైశ్చైవ న్యం భవతి విదలితుం పాపలోకో మహాత్మా గాంధీస్సంపూజ్య పూతో భవతి భగవత స్తస్యపాదౌచ పూజ్యా.

జాన్తి శ్రీరాములు చౌదరి.

ఉదకమండలం వార్తలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఏప్రిల్ 22:—ఉదకమండలం మిప్పుడు నూతన జీవకళతో నిండియున్నది. గత కొద్దివారములనుండి గురియుచున్న తొలకరివానలు దేశమందలి యన్ని ప్రాంతములనుండియు అనేకుల నాకర్షించుచున్నవి. గోప.క. ప్రభువు త్వరలోనే విరమింపబోవుచున్న యీ సమయమున నిచ్చట జనసమృద్ధి యంతకంత కధికముగుండును. రాబోవు మాసారంభమున పండెములు ప్రారంభించునపుడు జనసమృద్ధి యత్యధికముగా నుండును. మైసూరు మహారాజాగారును, రీజంటు మహారాజుగారును, ఫెర్నాండిస్ పార్మెంటునందు బసచేసి యున్నారు.

గ్వాలియరు మహారాజా, మహారాణి గార్లు, బొంబాయి క్యాపిటానం దున్నారు. బాధ్యురు మహారాజాగారి భవనము దు జయపూరు మహారాజాగారు బస చేయుదురు. తిరువాన్కూరు మహారాజా, జానియరు మహారాణి గార్లును, మరికొందరు రాజులును, జమిందారులును గూడ వచ్చియున్నారు.

రోడ్ల మరమ్మత్తులు

గత వేసవికాలముతరువాత ఉదకమండలము చాల యభివృద్ధి గాంచుచున్నది. మునిసిపాలిటీ వారు యీసంవత్సరములో రోడ్లకన్నిటికిని తారు పూయించుచున్నారు.

నీటి సప్లయ

వర్షములు గురియగుండెను ఆరు మాసముల వరకు చాలివంత నీరు సప్లయ కాబడుటకు గాను, మునిసిపాలిటీవారు పి. డబ్ల్యు. డి. శాఖవారి సహాయముతో అప్పుడు దొడబెట్ట రిజర్వాయరుయొక్కయు మార్లిమండు చెరువుయొక్కయు గట్టును ఉన్నతము గావించిరి.

ప్రభుత్వపులిందు

గవర్నమెంటు హౌసునందు మేసెల 24 వ తేదిన జరుగును. గవర్నరుగారితోటవిందు మేసెల 17 వ తేదిన జరుగును. సౌతుయిండియన్ డాగుమో యీసెల 27 వ తేదిన జరుగును. ప్లవోమో 25 వ తేదిన జరుగును.

ప్రదర్శనములు

సెంటుబార్ని హోము సాంవత్సరికసభ మేసెల 7 వ తేదిన కెట్టియెద్ద గవర్నరుగారి యధ్యక్షతన జరుగును.

రైలుమార్గముల అభివృద్ధి

దక్షిణ యిండియా రైల్వే అడ్వైజరీ కమిటీయొక్క క్వార్టర్ల సమావేశమందు ఆక్టింగ్ ఏజెంటు మేజరు హెచ్. ఎం. ఆరమ్మనీగారు రైల్వేమార్గముల యభివృద్ధిగూర్చి గావింపబడిన నూచలకు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, దక్షిణఇండియాలో పలుమార్గముల యభివృద్ధి ప్రస్తుత ఆర్థికలోపములనుబట్టి తగ్గింపబడవచ్చుననియు, ఆర్థికస్థితియం దభివృద్ధి గాంచునప్పుడు ప్రజల యవసరములనుబట్టి యేరైలుమార్గము ముందుగా నిర్మింపబడవలెనో నిశ్చయింపబడుననియు చెప్పిరి.

మోటారుబస్సు పోటీ తగ్గింపబడుటకు అవసరమగునన్ని రైలుబండ్లు నడిపించుటకు నూచన గావింపబడెను.

నర్సారావుపేట డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. 7/29.

వాది:—శ్రీ విల్లిభుత్తూరు అనంతాచార్యులు కుమారుడు అనంతాచార్యులు మైనరు అయినందున, నేక్ట్ ప్రెండు తల్లి రంగమ్మ.

ప్రతివాదులు:—చిల్డ్రన్ రిలీఫ్ అసంతాచార్యులు, 2. చిల్డ్రన్ రిలీఫ్ నీతారామానుజాచార్యులు భార్య ఆండాళమ్మ.

వాది తండ్రి లేటు శ్రీవిల్లిభుత్తూరు అనంతాచార్యులుగారి పేర, ప్రతివాదులు రు 400-0-0 లకు నెల 1 కి రు 100 కి రు 1-0-0 చొప్పున వడ్డితో డి 26-12-25 తేదిన వ్రాస్థించి యిచ్చిన ప్రాంసెనోటును బట్టి, యీ నెంబరున వాది, ప్రతివాదులమీద దావా దాఖలు చేసినాడు. సదరు దావా ప్రతివాదుల ఆక్షేపణనిమిత్తం డి 11-6-29 తేదీకి వాయిదా వేసినారు గనుక యిందును గురించి ప్రతివాదులకు ఆక్షేపణలు వున్నయెడల వాయిదారోజు 11 గంటలకు నర్సారావుపేట డిస్ట్రిక్టు మున్సబు కోర్టువారి యెదుట హాజరయి మనవి చేసుకొనవలెను. లేనియెడల యక్కోపార్తిగా విచారించబడును.

నడింపల్లి జగన్నాథరావు, వాదితరపు జేసి.

హిందూదేశపు వర్తకులకు ప్రత్యేకసౌకర్యము

అన్ని ప్రాంతములందు గల మాప్రాత, శాశ్వత కాలాదారులు పలుమారు కోరుటచే మేము ప్రత్యేకముగా జనరలు కమిషన్ శాఖను స్థాపించితిమి.

పీస్-గుడ్సు, కిరానా, కట్టరి, గ్లాసువేర్, ధాన్యములు, కెమికల్సు, వెండి, బంగారు, హోమోసైరి, రంగులు, పెయింట్లు, స్టేషనరీ ఇతర ఫ్యాన్సి సామానులు మొదలగు వాటికి మాకు ఏజెన్సీ గలదు. ఇందుకు సంబంధించిన పనులను నిర్వహించుటకు మిక్కిలి అర్హత అనుభవము గలిగినట్టివారే నియమింపబడి యున్నారు.

ఇతరులతరపున ఏజంటుగా నుండి కమిషను పగతిపైన వారిసామానులను మాకు పంపిన విక్రయింతుము.

నేట్టి అగ్గిపుల్లులు, గంధకము అన్నిరకములది, లేబిల్సు మొదలగునవి మిక్కిలి సరసముగా సరఫరా చేయగలము.

మిక్కిలి తృప్తికరముగా గమ్యస్థానమునకు చేరుటకై ఆర్డరులు మిక్కిలి శీఘ్రముగా చేరునట్లు పంపబడును. నేట్టి అగ్గిపుల్లులు మాకు దగ్గర నుండు రైలుస్టేషనుకు ఇనాముగా సరఫరాచేయబడును. లేబిల్సును మా కిచ్చిన ఇతర లేబిల్సుగల సామానులు కూడ సరఫరాచేయబడును.

తంతువెలసము: ప్రావక్ టెలిఫోను నెం 28496.

phone 23496,
Tele gram: Shravak.

LALLUBHAI JECHAND SHAH
Wholesale Matches Merchant,

Factory Agent & General Commission Agent, 125, Nagdevi St., Bombay No 3

వాతావరణస్థితి

1929 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 24-వ తేదీ బుధవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధికవర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	ఏప్రిల్ నెల 1-వ తేదిననుండి వర్షము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు వర్షము
గోపాల్ పూర్	91	81	...	0	0.6
విశాఖపట్టణం	92	83	...	0	0.5
కాకినాడ	97	79	0.1	0.4	0
మచిలీపట్టణము	95	80	...	0	0.5
కర్నూలు	98	76	...	0	0.4
బళ్లారి	90	78	...	1.8	+ 0.7
అనంతపురం	+	0	0.1
కడప	92	78	0.1	0.1	0.3
నెల్లూరు	96	79	0.1	0.1	0.2
మద్రాసు	92	78	+	0	0.4
కడలూరు	89	77	0.2	1.1	+ 0.5
నెల్లూరు	93	76	...	0	0.4
సేలము	90	78	0.2	2.5	+ 1.2
కోయంబట్టూరు	88	72	0.2	5.0	+ 3.9
తిరుచనాపల్లి	93	75	0.6	1.4	+ 0.5
నాగపట్టణము	86	78	...	2.0	+ 1.6
చుడూరు	89	75	...	3.5	2.1
పాంబల్	85	78	0.1	3.9	+ 2.5
పాలంకోట	3.9	+ 1.7
తిరువేండ్రము	83	76	...	7.9	+ 4.7
కొచ్చిన్	88	78	...	5.9	+ 2.4
కాలికట్టు	90	74	1.9	6.0	+ 3.5
మంగళూరు	90	77	+	4.0	+ 3.1
బెంగళూరు	85	65	0.8	2.0	+ 1.1
మేర్కాళ	78	63	0.2	3.9	+ 2.0
కొడైకనాల్	68	58	1.0	14.8	+ 11.1
కూనూర్	68	57	1.3	570	

సర్కారులు:—కాకినాడిలో ౦.1 వర్షించెను. ముమ్మడిట్టుముగయున్నది.

డక్కన్:—కడపలో ౦.1 వర్షించెను. అనంతపురములో చినుకులుపడెను. మేఘములు విస్తారముగా యున్నవి. బళ్లారిలో 90 డిగ్రీలు ఎండగా నెను. అనగా 14 డిగ్రీలు పగటి వేడిమి తక్కువ.

కర్నాటకము:—కడలూరులో ౦.2 నెల్లూరులో ౦.1 వర్షించెను.

మద్రాసులో తుంపరబడును. నెల్లూరు కడలూరులో పగటివేడిమి 4 డిగ్రీలు తక్కువ.

ఐ. ఏ. నారాయణయ్యగారు, సహాయవాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

పూజ్యులగు మోహనదాసు కరంచందు గాంధీమహాత్ముల సాదారణవిందములకు

పురుషోత్తమ!

జగత్పాపహర్తృశ్రీమోక్షావధాన్యులగు, శాశ్వతమౌళికమౌళికముల నగు తమ రెనిమిది సంవత్సరముల పిమ్మట రిగి ఆంధ్రదేశమునకు విచ్చేసి, తమకీర్తనకరమైన భాగ్యము లభించి తేనీ మమ్మల పావనులజేసినందుకు మాకృజ్ఞ శాస్త్రాచార్యకన్యాగరి మిచ్చుచున్నాము.

ఈ రెనిమిది సంవత్సరములందు, దేశభక్త్యధములతోకలకలగములకై తమకు చేయుచున్న శుభమోదరగా, భద్రులవ్యాకరణ మొనలగాగల నిర్మాణకార్యక్రమములకు సీగంధాయ సమయవారు సమభావమున గమనించుచు, యశస్కరింతుటకు ప్రయత్నించుచున్నాము.

దేశభక్త్యధములకు శుభమోదరగా, భద్రులవ్యాప్తితో తాటువ్యాధియముడు, శుభాసాహస్యమందలి విజ్ఞానవ్యాప్తియములను యీసంఘమువారు దలంచి, ఆంధ్రదేశమందలి యన్నిసంఘముల యందున, విద్యానికయములయందున, పలుకుబడియందున వెనుకబడియండిన చైతన్యసంఘమునం దున్నత జ్ఞానవ్యాకరణ నిమిత్త మిసంఘము పరిపాపసంవత్సరముల నుండియు గ్రంథాలయము, ఉచితశుశ్రూషములవ్యాపారాసాంఘిక సేవ జేయుచున్నది.

తమ యశస్వరూపకీర్తనకాళిలావులు, గుంటూరు ఆర్యవైశ్యయువకుల సాహితీ సంఘము.

బసవపురాణము

కాలికో జైందు ధర రు. 1-కి రు. 2-8-0.

గ్రంథకర్త:— పాల్కురికి సోమనాథకవి.

పరిష్కర్త:—బ్ర. శ్రీ. వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు

పండ్రిండవ శతాబ్దమున వెలసిన శైవమత

ప్రతిపాదకముగు ద్విపదకావ్యము. ఇందు శైవమతోద్ధారకుడగు బసవేశ్వరునియు, తత్పూర్వులు, తత్వము

కాలీనులగు శివభక్తులయు చరిత్రములను నరనముగను, పాఠకులు మనసుకరగి తన్మయు లగునట్లు

గను కవి వర్ణించినాడు. గ్రంథమున మధురమధురములగు జానుదెనుగువలుకుల జాలువార్చి రచన

మున ముద్దులు గురిపించినాడు. గ్రంథము భిన్నభిన్న రాష్ట్రములకు జెందిన పెక్కుతాళవ్రతమాతృకల

తో నరిచూచి పరిష్కరింపబడినది. పాఠాంతరములు సూచింపబడినవి. పరిష్కర్త రచించిన అమూ

ల్యముగు పీఠిక (129 పు.) యిందుగలదు. ఆకాలపు టపూర్వ సారస్వతచారిత్రక విశేషముల లెక్కకు

మిక్కిలిగనందు పరిష్కర్త యేర్పిక్కుర్చినారు. ఆధునిక కవికుమారుల కిది యత్యంతోపకారకము.

పాఠ్యుభిర్యులు ప్రత్యేకము. మేనేజరు, "ఆంధ్రపత్రిక"

7, తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు.

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయమున దొరకు గ్రంథములు

రాష్ట్రభాషాపరిషత్ ప్రథమపు స్థకము - రామానంద
రెడ్డిగారు 0-8-0
శ్రీరామవిజయము (నాటకము) - కే. వెంకటరమణ
రావు గారు. 0-8-0
కారదాంబ, (శ్రీధర్మబోధిని) నాటకము - టి. శ్రీనివా
స రాఘవాచార్యులుగారు. 0-4-0
శబ్దకామిని (నిఘంటువు) - శిరోధూమణిము, వేంకటరంగాచా
ర్యులుగారు. చాలాఉపయోగకరము. జేబులోనిముద్రము. 1-4-0
అంధ్రోద్యమము - మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల అధ్య
క్షుల ఉపన్యాసములు, తీర్మానములు చిత్రములుగలవు. 1-8-0
ఆరాధనవిధి - ముదిగొండ నాగలింగశాస్త్రిగారు 0-4-0
ఆత్మజ్ఞానాసంఘము - పారసంది జగన్నాథస్వామిగా
రు. కీరము విడిచినతరువాత ఆత్మస్థితినిగూర్చి చెప్పినది. 0-8-0
సత్యవత్సరాభ్యాసము - మల్లంపల్లి మల్లికార్జునశా
స్త్రిగారు. అయిదాశ్వాసముల సవత్సరవిధము. అద్భుతకల్పన
ములతో నిండియున్నది. 1-0-0
గురుబోధామృతము (వేదసారగ్రంథము) - శ్రీమతి కట్ట
మంచి తిరుమలస్వామిగారు. భక్తిరసపరిపూరితము లగుపాటలు 0-4
తిలకు మహాకీర్తననిజీవితము, సంపూర్ణోపన్యాసము
లు - మనిగొండ సత్యనారాయణశాస్త్రిగారు. డిప్యి 420
పుటలు. 2-4-0
తత్వమచంద్రికా (ప్రథమభాగము) - సన్నిధానము నూ
ర్యశారాయణశాస్త్రిగారు. 1-0-0
సంగీత శమంతకమణి. 0-8-0
మహర్షి దేవేంద్రనాథ తాకూరుగారి స్వీయచరిత్రము
- మొక్కపాటి రామమూర్తిగారు. ప్రతిష్ఠా క్రియ ముఖ్య
ముగ జరుపవలసినది. కైదర్లెక్కికాగితము. పుటలు 214 క్యా
లిగ్రాఫి. (కొన్ని ప్రతులు మాత్రమే కలవు) 2-8-0
ఆంధ్రశబ్దచింతామణి (సటికము) - పారసంది రామ
శాస్త్రిగారు 0-12-0

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము,
నెం 7, తంబు శెట్టివీధి, జార్జిటౌన్, మదరాసు.

సువర్ణసుందరసము
సర్వసేవామేహములకు
సంజీవిమంజరి

ఎటువంటి సవామేహములైనను గురుత్వము, ఇతర జ్వరములు
ఆనందము, నోరుపట్టుట మొదలైన దుర్బలములు లేవు. అనే
కలు నాడి మెచ్చియున్నారు. 60 ఏండ్లు వైద్యమున అను
భవముగల డి॥ శ్రీ శేటూరిసుందరశాస్త్రిగారిచే కనిపెట్టబడి
నది. వాడు విధము మందుతో సంపబమును.
4 వెల: 50 మాత్రలు రు 5-0-0.
ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల (కృష్ణా)

అమృతాంజనం డిపో వారి

మ ప్రసిద్ధ వ ధ ము ల జా బి తా	రూ.
1. జీర్ణరసాయనము మాత్రలు అజీర్ణమునకు	1-4
2. వజ్రగుళికలు భాతుపుష్టికి	1-0
3. జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-8	1-8
4. అమృతాంజనము సీసా 1-8	0-10
5. మూలశంకకు తైలము డబ్బి 1-8	0-10
6. తామరతైలము, తామర, తీటకు	0-6
7. కలరా మాత్రలు, వాంతి భేదులకు	0-0
8. తేలమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-8	0-8
9. దంతశూలహరి, పండ్లపోటుకు	0-2
10. కర్ణశూలహరి, చెవిపోటుకు	0-6
11. గజ్జిక తైలము, గజ్జిచీడలకు డబ్బి 1-8	0-4
12. పసుళ్లకు తైలము, శీతపసుళ్లకు	0-6
13. శేలకు మందు సీసా 1-8	0-4
14. చందన అత్తరు 1 బొమ్మ	2-8
15. కుమ్మకు తైలము, డబ్బి 1-8	0-2
16. దంతచూర్ణము, పండ్లపోటుకు	0-0
17. గుఖభోగిమాత్రలు	1-0
18. గుఖభోగి తైలము, పుండ్లకు	1-0
19. శోమహరి, వెండ్రుకలు ఊడుటకు	0-8
20. మోహినితైలము, వెండ్రుకలు పెరుగుటకు	0-12
21. మందుకు నూనె సీసా 1-8	0-6
22. గ్రహణిమాత్రలు డబ్బి 1-8	0-8
23. జాలాబి మాత్రలు, మలబద్ధమునకు	0-8
24. కుసుమరీమాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు	1-0
25. నెగకు ద్రావకము సీసా 1-8	1-0
26. కఫహరి, శీతకట్టు దగ్ధలకు	1-0
27. కఫహరిచూర్ణము, దగ్ధ ఉబ్బసములకు డబ్బి 1-8	0-8
28. గుండరితైలము, ముఖకాంతికి డబ్బి 1-8	0-8
29. శిరోవేదన మాత్రలు, తలనొప్పులకు	0-12
30. శీతాంజనము, కంటివ్యాధులకు	0-4
31. ఉబ్బసమునకు మందు	2-0
32. కంకమపువ్వు రు 1-8	8-0
33. పచ్చకర్పూరం రు 1-8	8-0
34. కస్తూరి	8-8
35. జాన్తు రు 1-8	8-0

అమృతాంజనం డిపో
బొంబాయి - మదరాసు

ఆయుర్వేదాపధ రత్నా కరము
(ద్వితీయ ముద్రణము)
చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6
ఆంధ్రభైషజ్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు 4
(96) డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

Price Annas 10 only.
AMRUTANJAN DEPOT.
MADRAS & BOMBAY.

ప్రకటన
వెలువడినది! నూతనముగా!!

షేక్ స్పియర్స్ ఒకేలో అను
విషాద విజయసేన
(నవరసధిరముగు రి ఆంకముల నడిన నాటకము)
గ్రంథకర్త - కిర్తి శేఖరం బ్ర॥ శ్రీ వీరభట్ల సవాళి
రావుగారు, యీ నాటకము షేక్ స్పియర్స్ కవివాసిన (ఒకే
లో) నాటకమున కనువాదముగా గ్రంథకర్త నారికి గల రంగ
స్థలానుభవమునబట్టి రసవంతమును పాత్రపాటలములతో, మృదు
మధురపద లాలిత్యములతో, ముద్దులొడుగు వద్యములతో,
మచ్చటగు శృంగారరసములతో, ప్రదర్శనయోగ్యముగను, వేదన
యోగ్యముగను రచియించబడినది. పండితసామర్థ్యం తైల
రీనాటక మొకసారి ప్రదర్శనందముగ జరిగి యానందింపుడు.
కొన్ని ప్రతులు మాత్రమే కలవు. త్వరపడుడు, ఆలస్య
మాతాభంగము. వెల ప్రతి 1 కి రు 1-0-0 మాత్రమే, పోస్టు
ఖర్చులు కొనవారిచే. మరయువారు:-
వీరుభట్ల భాస్కరరావుగారు,
15 జగన్నాథపురం, కాకినాడ, అనివాయుడు.

రోజాపుష్ప లేహ్యము 3351
మలబద్ధమును హరించుటలో శ్రేష్ఠమయినది. కాం
దిరేదనమును చక్కగా గలిగించును. రుచికరమయినది. వధ్యము
లేదు. 15 కు॥ డబ్బి రు. 0-10-0.

క్షయారిష్ట లేహ్యము 4
దగ్ధ, ఉబ్బసము, కఫము, అల్స, మొదలగు క్షయారోగ
సంబంధమును వ్యాధులను హరించి గుండెకు బలము నిచ్చును.
15 కు॥ డబ్బి రు. 1-0-0. డి. పి. ఖయ్యులు, ప్రత్యేకము
డి.సి.పి.అందు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిదేవి, నెల్లూరుజిల్లా.

నీతినిధి
(ఆంధ్రగ్రంథమాలయం దైదవకును ంము).
పూర్వ మెప్పుడో భారతీయుడగు బ్రాహ్మ
ణునిచే రచితమై రెండువేలయేండ్ల క్రింద తిలెటు
దేశమునకు బోయి యాభాషలోనికి బరివర్తితమై
యిటీవల చీనా చక్రవర్తిచే సంపాదితమై చీనా
వలోనికి, తర్వాత నింగ్లీషులోనికి బరివర్తితమైన
యుత్కృష్టనీతిగ్రంథమున కిది మధురముగు నాంధ్ర
వచనరచనము. అనువాదకులు: శ్రీయుత వేటూరి
ప్రభాకరశాస్త్రిగారు. మానవసూజీవితమున కావశ్య
కములగు నెల్లనీతుల నానుపూర్వితోఁ దేటగా
సూటిగా సీగ్రంథము చెప్పుచున్నది. క్రొను
పైజా నిండు క్యాలికోలెండు. వెల రు. 0-8-0
ఆంధ్రగ్రంథమాల,
తపాలుపెట్ట నెం. 212, రు, చెన్నపురి

శతకమంజరి - భక్తిసంపుటము
వృషాధిప, నర్మేశ్వర, దేవకినందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, శ్రీకాళహస్తీశ్వర,
దాశరథి, రంగశాయి, శ్రీరామతారక, రామచంద్రశతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క
శతకమునను వెక్కు మాతృకలతో నరిచూచి చేర్చిన పాఠభేదములును, ఆయా శతకకర్తల
చరిత్రమును, రచనమును, విషయమును విమర్శించు విపులముగు పీఠికయునుగలవు. ముచ్చటలు
గూర్చుకొంటు మేలి క్యాలికోలెండు చేసిన సంపుటము వెల రు. 0 8 0 మాత్రమే.
శతకములు విడిగను దొరకును.
ఆంధ్రగ్రంథమాల, తపాలుపెట్ట నెం 212 రు, చెన్నపురి
నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:-
నామవల్లి గౌరీశంకరవర్మ అందు కో.,
566, రెసిడెన్సీబజార్, హైదరాబాద్, దక్కన్.